

F A L C O

A M A R C O

BEVMLERO TIGV-
RINO EMISSVS,

Ad capiendum, deplumandum & dilacerandum auda-
ciorem illum Cuculum Vbiquitarium, qui nuper ex
Iacobi Andreæ, mali corui, malo ouo, ab Holdero,
simplicissima Curruca exclusus, & à Dæmonico Ba-
uio Fescennio varij coloris plumis instructus, impe-
tum in Philomelas innocentes facere cœperat.

*Dum Cuculus nimium confidit viribus, atq̄
Argutas acer dum petit hostis aues;
Ecce illum pedibus comprehensum euiscerat uncis
Falco, his vrbs misit quem Tigurina locis.*

NEOSTADII PALATINORVM
Typis Matthæj Harnisch.

AMARCO
BIVMILERO TIGV
RINO ENISSV

Ad capitulum legatum hunc & illustrandum ad
electoribus Cancellum Venerabilium cuiusque
Jacobus Andrea, mali coram, malo oro, de Hobero,
impugnatio Curia existit & a Dan. de
procuratore vni colere placuit hanc lege
legitima tunc in hunc modum

Ob. 6. II. 3069

UNIVERSITATIS TORONSIENSIS
BIBLIOTHECA

AMPLISSIMO PRV-
DENTISSIMOQVE VIRO,

D. JOHANNI CVNRADO MEYERO, in-
clytæ Reipub. Schaphusianæ Consuli grauissi-
mo, utriusq; juris Doctõri præstantissimo,

Domino ac Patrono sibi plurimum

reuerendo, pacem & gra-
tiam à Deo.

TSI MVLTÆ SVNT CAVSSÆ,
candide Lector, cur viri cordati Iacobi
Andræ conuicijs & calumnijs non am-
plius respondendum esse arbitrantur: ta-
men plures & grauiores eisdem moue-
runt, quibus adducti censuerunt, postre-
mo eius scripto, cui Cuculi nomen imposuit, omninò re-
spondendum esse. Nam etsi homines, qui omnibus pieta-
tis, humanitatis & modestiæ repagulis perruptis, in obuios
quosuis, & leuissima de causa sæuiunt, contemptu potius,
quam responso digni sunt: tamen ne omnibus impunè in-
sultare, quiduis confingere, temerè calumniari se posse ani-
mum inducant suum, prodest interdum eorum furoribus
pessulum obdere, impudentem calumniandi, mentiendi-
que libidinem liberè detegere, & in primis veram Euange-
lij doctrinam, quam illi obscurare & cui vim inferre co-
nantur, ab eorum corruptelis constanter vindicare. Qua-
propter operæ pretium erat Iacobi Andræ Cuculi, partus
certè infelicis & infausti libidinem & temeritatem, hoc
scripto, quoad eius fieri posset, reprimere & compescere:
cùm omninò in grege eorum, de quibus modò diximus,

annumerari possit. Nam primò hoc suo partu, quem posteritas quoque detestabitur, sui quoq; Magistratus voluntatem neglexit & insolenter contempsit. Etenim eo ipso tempore, quo Iacobus Andreas suum ouum cuidam Holdero, Ecclesiæ, vt aiunt, Sturgardiæ diacono excludendum supposuit, atq; Poetæ cuidam huius ætatis famoso, quo nunc vt mancipio abutitur, nunc in gratiam nobilitatis, vt eius perduellèm persequitur, orationis pigmentis & flosculis decorandum tradidit, adfuit hîc Illustrissimus Princeps Vuirtebergicus & Comes Mompelgardensis Fridericus, qui nomine Illustrissimi Principis Ludouici Ducis Vuirtebergici inter alia, quæ ad mutuam pacem & Concordiam conseruandam facerent Illustrissimo ac fortissimo Duci Iohan. Casimiro, Comiti Palatino, Palatinatus Electoralis administratori & tutori æquissimo, etiam hoc retulit: Theologis Vuirtebergicis mandatum esse, vt posthac Theologos Heidelbergenses publicis scriptis non amplius lacerarent, petens vt nostris quoque silentium imperaret Princeps: id quod haud difficile fuit impetrare. At quid fit? Non multis septimanis post Candide Lector, infausta hæc Iacobi Andree auis, præter omnium bonorum expectationem in lucem aspectumque hominum prodit. Quæ omnibus viris cordatis indicio & argumento fuit, Iacobum Andream non solum in exteros & suos collegas iniurium esse & publicæ concordie inimicum: sed etiam sui Magistratus summum contemptorem. Nam ipsi ab Illustrissimo suo Principe mandatum esse, quod Princeps ille constantissimus & fide dignissimus Heidelbergæ affirmavit, nemo bonus dubitare potest: nec Iacobus Andreas negare poterit, nisi illum mendacij arguere audeat.

Deinde verò inclytus & grauissimus Academiae Basiliensis Senatus, qui Epistola verè Christiana ad Senatum Academiae Tubingensis scripta, ne quid pateretur Iacobum Andree aduersus D. Grynæum moliri, humanissime petijt,

petijt, non modò repulſam tulit indignam: ſed etiam hu-
ius Cuculi coccyſmis paſſim videtur, mutis ſe mutuò ſca-
bentibus comparatur, falſi teſtimonij D. Grynæo exhibiti
inſimulatur, de rebus ſibi ignotis pronunciare accuſatur.

Facinora profectò non dicam Theologo, ſed ho-
mine Chriſtiano indigna: quæ Iacobus Andreas nunquam
cõmiſiſſet, ſi præ iracundia meritorum Reipub. Baſilienſis,
quæ certè ſumma in Illuſtriſſimos Duces Populumque
Vvirtebergicum conſtant, redire potuiſſet.

Hûc accedit, quod Iacobus Andreas, homo, vt inter
omnes conſtat, glorioſus, victoriarum & triumphorum
ἀνδραπὴν ἔδεικνυσι, ſine ſanguine & puluere adeptorum mirè
cupidus, nunc in ſuo nido triumphare, atq; ſibi neminem
fore, qui coccyſmos ſcabioſi ſui partus reprimeret, perſua-
dere, eoque nomine noſtris ad ſe accedentibus inſultare
cœpit.

Ne itaque Iacobus & contumaciam, qua ſui Magi-
ſtratus authoritatem aſpernari, voluntatē negligere, pol-
licitationem irritam facere auſus eſt, & iniuriam, qua Se-
natum Academiae Baſilienſis affecit, & ſuam iactantiam
impunè ferret, viri cordati exiſtimarunt hoc ſcripto ei lar-
uam detrahendam eſſe. Quod te quoque, candide Lector,
pro tua integritate ob cauſas modò expoſitas, non impro-
baturum in certiffimam ſpem adducimur.

Quod verò Beumlerus potius, quàm D. Grynæus re-
ſpondendi partes in ſe recepit, in cauſſa hæc ſunt.

Iudicant viri cordati, D. Grynæum multò vtilius la-
borare & maius operę pretium facere, ſi otium & tempus
ſtudioſe iuuentuti in Schola erudiendę & Theologiæ
proſitendę potius, quàm odioſis rixis & contentionibus
impertiat. Nam vt naturâ ab hiſce ſtudijs abhorret: ſic eru-
diendæ iuuentuti, vt crepet inuidia Vbiquitaria, natus eſſe
omnino videtur. Deinde Deus omnis boni liberaliſſimus
remunerator, inter cætera multa, & hoc D. Grynæo bonum

concessit, vt discipulos habeat, qui, pro sua in Præcepto-
 rem pietate & gratitudine, sine negotio coccyismos Cucu-
 lorū Vbiquitariorū coereant, refutent, & cōuincant. Præ-
 terea is quoq; qui Cuculo Iacobandrigo respōdendi partes
 in se recepit, & in posterū quoq; nisi à suis moribus desistat,
 recipere *ὡς Θρα* paratus est, non potest dici falcem in alie-
 nam messem mittere. Nam non solum pars aliqua publicæ
 causæ, quā oppugnat hic Cuculus, factus est: Sed etiam in-
 dignis modis ab ipso Cuculo Vbiquitario acceptus: adeò
 vt fato quodam factum esse meritò videatur, vt ille Goli-
 ath à Dauide sternatur. Nunquam ergo assequetur An-
 dreas, quod studiosè (quo extimulatore nihil attinet dice-
 re) aucupatur, vt videlicet centones insulsis salibus, falsis
 criminibus, iniquis calumnijs scatentes conficiendo, D.
 Grynæum à publicis functionibus, in quibus Christianæ
 iuuentuti vtilissimā, rumpantur vt ilia Codro, nauat ope-
 ram, abstrahatur, aut retardetur. Neque verò est, quòd sibi
 persuadeat Andreas, fore, vt impunè optimū quemq; con-
 uicijs incessat, & quicquid in buccā venerit temerè, hoc est,
 sine fronte & mente, tanquā virus acerbitalis Vbiquitariæ
 euomat. Erunt erunt, qui & ipsius crimina diluent & infir-
 mabunt, & purulenta eius Sophismata detegent, & refuta-
 bunt: Id quod certò sibi polliceatur Andreas: Etiam si se præ-
 claro multorū suorū mancipiorū præsidio munitū esse ar-
 bitretur. Tu verò pie Lector, cui⁹ potissimū in expugnādis
 technis Iacobandricis rationē ducendā esse iudicam⁹, hoc
 accipe: Et D. Grynæū, & ceteros omnes, qui nostrā piā do-
 ctrinam profitentur & confitentur, paratos esse in legitima
 Synodo, coram Principibus & politicis viris, de cōtrouersis
 articulis, equo iure conferre: Scientes hanc optimā esse cō-
 trouersias componendi rationem & viam: vt pote quam o-
 lim Apostoli & ipsorum pij successores, instinctu videlicet
 Spiritus S. feliciter & vtiliter vsurpârunt. Quo verò spiritu
 & qua conscientia Iacobus Andreas & totus Vbiquitario-
 rum

rum grex ad Synodi mentionem exhorrescant & aures obdurent, sibi quæ tanquam furdis fabulam narrare patiantur, intelligunt omnes cordati. Tibi verò, Vir amplissime, hunc meum laborem ut offerrem & consecrarem, his rebus me adductum esse fateor. Primum ut meam erga te gratitudinem & obseruantiam testatam facerem, atque quanti tua in me collata beneficia æstimem, declararem.

Deinde verò ut tuam pietatem & veræ Religionis studium singulare, quod cum sæpè è sermonibus tuis, tum ex rebus gestis haud obscure cognoscere potui, omnibus pijs & veritatis amantibus, commendarem.

Tertiò, ut perpetuum & constantem in vera Religione inter Palatinatum Electoralem, cuius causa hinc potissimum agitur & inter reformatas in clytæ Helvetiæ Ecclesias consensum omnibus notum facerem. Hinc accedit singulare tuum me iuuandi, ornandi, & promouendi studium: quod non tam voce & consilio, quàm re ipsa & tua liberalitate abundè probasti. Et certè nuper admodum magno me à te beneficio affectum esse iudico, quod cognatum tuum Ioannem Cunradum, optime spei adolescentem mihi erudiendum commisisti.

Nam hac ipsa re quanti me faceres, & quid tibi de me pollicereris haud obscure significasti. Ut igitur intelligas, me nec tibi nec cognato tuo vlla in re defuturum esse, in qua mea opella vobis commoda esse poterit: hanc meam *περὸ φωνῆσιν* testimonium & resseram extare volui. Te autem, Vir amplissime, maiorem in modum oro & obsecro, ut, quæ tua est humanitas & pietas, hanc meam grati animi significationem hilari fronte accipias, atque in optimam partem interpreteris. Dominus Iesus tibi Spiritu fortitudinis & prudentiæ adsit, ut quemadmodum hactenus ita etiam in posterum & patriæ nostræ salutem incolomitatemque promouere, & in primis veram Religionem

pro-

P R A E F A T I O.

propagare, ab omni fermento sartam testamque conser-
uare, atque ad posteros deriuare possis: id quod à Deo pre-
cari nunquam desinam. Heidelbergę 13. Iunij.

Tuae Amplitudinis obseruantissimus

Marcus Beumlerus.

GEORGIUS ERNESTVS AB
Altenstein Thuringus Hol-
dero S.

Oldere, Beumlero foret si Sym-
machus,
Ut Nicodemus parastates fuit
tibi,

Miris scaterent paginae haec leporibus.
Sed Nicodemus ille sorbere, & simul
(Quod non hominibus omnibus pariter datum est.)
Scit flare, & est alter velut Chamaleon;
Laudare eundem & vituperare simul potest.
Nam iam Grynaeum dente rodit inuido,
Græco cui olim est gratulatus carmine,
Basileæ eundem & in caterua nobili
Tulit saluans cælum ad ipsum laudibus.
Nec tamen ob id leuitatis incurrit notam;
Ut nec Epicureus vocatur ob id, Pape
Germanici quod impudens in gratiam,

Ubiq₃ Christi adesse corpus autumat,
Et rursus in Papæ Italicæ idem gratiam,
Clausum esse Christi corpus in cista autumat.
Et sic tabernis in Papisticis bonus
Papista: Bebenhusiano at in Cellario
Bonus est Ubiquitista. Nec contraria
Sunt ista, nō magis, quā (uti rē hanc explicem
Exemplo ei simillimo) si dixerō:
Jacobus Andrea est bonus vir, & simul
Nequam. Est bonus vir ille, scilicet foris:
Nequam est quoq₃ idē magnus, in cute scilicet.
Quicumq₃ benè distinguit, is docet benè.
Fortasse non distinctio hæc æquè omnibus
Placebit: at Dialectico tali, bone
Holdere, qualis tu es, satisfaciet, puto.
Nam quatuor plerunq₃ terminos facis,
Conclusioni & terminum medium inseris.
Logica est noua Tubingæ & Physica mirabilis,
Quam nemo, acutus ut sit, unquam intelliget.
Nisi qui, domi ratione deposita, auribus
Asiniq₃ sumptis templa vel scholas petit.
De simplici atq₃ plano, ut inquit Bartolus,
Auriga Iuris (Nicodemus quoq₃ tuus
Candelabrum uti dici potest Poetices)

Holdere, fateor esse scripta hæc carmina,
Nec paria posse facere me (absit hoc) reor
Cum Nicodemo, stans in uno qui pede
& Media in taberna mille versus egerit;
Friburgici in Brisgouia ut testes erunt
Sacrificuli. His amoris in signum sui
Dabat iterata Christianæ, Spiritu
Bacchi repletus, Caritatis oscula;
Illisq; (varietas ut est gratissima)
Miscbat inclusos metris nigros sales,
Dictum nefas, de Theologis Tubingicis.
Quid Rothuuilenses nunc ego narrem patres,
Crassos Papistas, sed bibones strenuos?
His ille disticho vltimum dixit vale
Istam ferè, nisi fallor, in sententiam;
Vale, vrbs rubra & dulces amici, viuite,
Veteris religionis quibus cordi est amor.
Ex hac mihi sic arguere thesilicet;
(Namq; Axiomata Nicodemi dicta sunt)
Quod si religio Rothuuilensium est vetus,
Quæ Vbiquitatis dogma nescit Suenicæ;
Sequitur, Religio quod Tubingensis noua est,
Quæ Vbiquitatem peperit, & partem fouet.
Verum antecedens; ergo verum & consequens.
Holdere,

Holdere, rursus hinc ego sic infero;
Doctrina quod si Ubiquitatis est noua,
Sequitur, quod illa ignota fuit Apostolis,
Et consequenter, dogma quod ea est impium.
Sed est prius verum. Ergo posterius quoq;
Aut certè ego his intelligo omninò nihil,
Aut Nicodemus vestro honori consulit
Parum, & meretur, illum uti vester Papa
Justissima ira accensus excommunicet,
Aut (quæ esset illi pœna adhuc acerbior)
Ut publico programmate affixo vetet
Eum popinas, aut tabernas ingredi,
In Lappiam curet uè deportari
Miserum illum, aquam ut, dum vixerit, meram bibat.
Hæc ergo (uti redeam, undè abiui) sit tuæ
Bæotica auri, Holdere, non nimis placent,
Veteris recorderis, rogo, prouerby;
De re mala Sermo nequit fieri bonus.
Sin Nicodemus ille aliquid in posterum
Tuo Sagittarum arcui suggesserit,
Plumam uè Cuculos discolori ornauerit,
Ipsi sciat cunctos poetas maximum
Iuuante nobilitate bellum indicere,
Deformat ille quam suo more, & modo.

Imò manu stipulata ei promiserim,
Fore, Nicodemus & Jacobus Suenicus,
Quorum ferè sunt gesta, opinor, res pares,
Celebrentur ut sincerè ijsdem Annalibus,
Vivisq; depingantur ut coloribus.
Nam debitorem ipsum & fidei iussorem ego
Eodem, ut & Baldus docet, habeo loco.
Ego terminis Baldi vtor atq; Bartoli
Prudens, sciensq; ut, si are se non liberat,
Quo nexus est adhuc Erasti heredibus
Fortes sibi norit fore aduersarios,
Grandem sciunt qui impingere optimè dicam.
Quod si quoq; Fulica atq; dominus Brandius
Non esse duxerint silere tutius,
Profterier quàm se Iacobi de grege,
Fecere quod nuper, Iacobi sed metu,
Tyrannide illos qui Theologica premit:
Fulica esse tensum rete sibi certò sciat,
Dominusq; restinctū iri aqua ignè, Brandius.
Te porro obese, iuniorq; Caustice,
Et te, Byzantij ô Latine Apostole,
(Mirum in modum qui cupitis inclarescere.)
Tanquam matæologos minorum gentium
Maturè in Anticyras iubeo profiscier,

Longas malum antequã inualescat per moras.
Tu, Crispe, qui Græcam fidẽ atq; linguã amas,
Non es Magister Noster equidem: sed tamen
Quoniam Gnatho Sueui illius Thraſonis es,
Eiq; linguam vendis, haud quaquam memor
Quod olim Erasti assensus es sententia,
Te moneo, ut te corrigas, loco ultimo.
Ægrè nec id feras, quod aio, loco ultimo,
Maximus enim in Processione es ultimus.
Holdere, dixi hæc, ut vides, sine hyperbole,
Nec ulla adhibui verba sesquipedalia,
Nec scœuidicta, (ut scurra, stellio, hypocrita)
Certissima argumenta causæ pessimæ,
Tibi pessimæ causæ patrono pessimo
Emblematum est uti quibus visum loco.
Sermone enim gaudet modesto & simplici
Bonitate causæ freta veritas sua.

Scriptum ex arce Altenstein
Non. Iun. An. 85.

Casparus Vuaserus Tigurinus Iacobo
Andræ Tubingenfi. S.

Foetus ut eximia est proprij nota sapè
parentis,
Ac utriusq; uno corpore dona gerit:
Sic Cuculus Smidline tuus, quem nuper Achate
Holdero edideras, quis sit uterq;, docet.
Insignis certè proles, dignissima patre,
Et quam perpetua posteritate bees:
Sic Bibenhusiaco semper laudaberis antro.
Egregia quòd sis progenerator auis:
Ut quæ caruleis te, scilicet, intulit astris,
In terrisq; alium nomen habere dedit.
Namq; timore suo, simul atq; referre timorem,
Ipsa tuum poterit, quem perhibere soles,
Non quæ casta Dei mens approbat omnipotētis.
Ast quæ & crudelis Rex Phlegetontis habet.
Dogmata cælestis fugis illustrissima Iouæ
Nec non & seruos, organa sancta, Dei,
Quos fore credideras semper, qui pellere possent
Coccyismos, recta quos sine mente canis.
Sic, ut & astutus Cuculus, tu ornare palumbem
Infamem cogitas calliditate tua:

Quate dissimulet prolis, Smidline, parentem,
Tàm miser & frugis, tàm sine laude sat.
Quid quod & ambitio Cuculi fastusq; tumentis
Ambitiosa tua pignora mentis habet?
Terrigenum siquidem cupis alter Papa videri
Coccyismos passim disseminando tuos.
Nunquid & es scabie tactus, velut est tua ples?
Est tua vita, tuum dogmaq; dira lues.
Nã piaturba Patrũ qua olim sub tartara misit
Dogmata, nunc eadem de styge tute vocas.
Et Coccyismorum scabie inficis; hoc velut omnes
Qui tua nouerunt peçtora, abundè docent.
Est ingratus adhuc Cuculus, leuis, improb. atq;
Persidus, hac bellè quàm tibi quæso quadræt?
Cur ingratus? eius quoriam ore vorare maligno
Tentas, qui erroris te monuisse volunt,
Sanctisonaq; tuos dispellere voce beatus,
Dogmatis qua pigeat pœniteatq; tui.
Cur leuis? en monstrant scurrilia dicta iociq;
Concio quos sapit, & lectio quæq; tua.
Et Bibenhusanum cum te oblectare Falernum,
Asolet, heu quantus tum leuitatis amor?
Improbus an quod? idẽ possunt patrata referre
Improba facta, omni qua innotuere bono.

Per-

Perfidiam quod iure refers, discordia monstrat
Ora animi sensis pignoribusq; tui.
Sed bene. Falco tuis resistens viribus acer
Coccyssmos placido dissipat ore tuos,
Et quibus innocuam Philomelã inuadere tentas
Artibus, ecce illas eripit ipse tibi.
Quod si monstroso tu reclamare boatu
Niteris, et suaves non capis hosce sonos:
En satis est orare Deum, qui arcere furores
Atq; tuos fremitus pectoris, arte potest.

Scriptum Heidelbergæ
10. Iunij. An. 85.

VVILHELMO HOLDE-
RO CVIDAM, CVCVLI NVPER TV-

bing & natiparenti & quiuocè sic dicto, & Ja-
cobo Andrea vnico eius parenti,
meliorem mentem à Deo

exoptat

MARCVS BEVMLERVS Tigurinus.

QVIDEM CONDOLEO VOBIS,
optimi viri, quod spes vestra, qua fre-
ti infelicem istum Cuculum conce-
pistis & in lucem aspectumq; homi-
num attulistis, vos ad eò sefellit, atq;
multa præter eam acciderunt. Ete-
nim tu Holdere, vt primò & paucis
tecum transigam, sperasti te ingeni-
oso isto commento doctis bonisque
viris admirationi fore: quod longè
secus esse nunc vides & haud immeritò luges. Nihil quando qui-
dem, vel te ipso iudice, magni est, si ex ovo cuculi cuculus exclu-
datur, aut si graculus graculum producat. Quapropter nihil ma-
gni, nihilque præter naturam tuam, & Vbiquitatorum omnium
mores fecisse videris, etiam si passus es te pro cuculi scabiosi pa-
rente falso venditari & proclamari. Et certe omnes, quos videli-
cet Vbiquitas non cæcauit, non magis vellent pro cuculi genito-
ribus, quàm pro cuculis haberi: cuculus siquidem non nisi cucu-
lo procreatur.

Deinde verò in certissimam spem, vt omnes intelligentes fa-
cile iudicare possunt, venisti, te tuo isto supposititio cuculi partu
gloriam sempiternam & ad omnem posteritatem deriuandam
parturum esse: quod etiam aliter euenit. Nam omnes qui te fa-
miliariter nôrunt, quibus tua eruditio, tui mores & studia cog-
nita perspectaque sunt, vno ore testantur, te vel cuculum illum o-

minimo non peperisse, vel saltem operam curruca & palumbis in eo excludendo praestitisse. Nam etsi partus iste seu potius abortus adeo miser & immaturus, adeo horridus & incultus est, ut eius vel mediocri literatura tinctum merito pudeat: tamen nemo, qui Holderum Holderum esse nouit, eò adduci potest, ut credat Holderum illius parentem esse. Fortassis, quod multi haud obscuris coniecturis colligunt, quia Iacobi Andreae mancipium es, Amanuensis operam praestitisti: vel etiam, nam te tua laude defraudare minimè volumus, ex indicibus Plinij & Diogenis Laertij dicta illa, quibus Cuculum vestrum, ne omnino deformis & monstrosus appareret, palliandum & exornandum vasro consilio duxistis, magno labore acquisuisti, atq; agrèsti tuo Domino, Iacobo Andreae ad Cuculum excludendum suppeditasti. Dignus profectò es, cui pro ista opera opima Abbatia à Iacobo Andreae concedatur.

Neq; verò est Holdere, cur animum despondeas aut te excrucies, quòd videlicet iam inter omnes constat te Cuculum illum non peperisse. Nam hac ratione tuae famae & existimationi melius consulitur: ex huius quandoquidem Cuculi partu ad parentem non maior gloria redibit, quam olim ad Pfefferkornium illum Pseudochristianum ex libro, quem in Capnionem, virum eius ætatis doctissimum, scripserat & Sturmgloggen appellauerat, redijt. Ne autem omnis labor tibi perijisse videatur, ac ne tibi nulla omnino gratia referatur: sis tu potius Cuculus quam Cuculi parens: ac in posterum plenam habeas potestatem tot procreandi Cuculos, quot tibi laudi & gloriae fore sperare poteris: modo ex hac laude Cuculina Iacobo Andreae nihil decerpas, nec te in istius societatem gloriae offeras: quin ipsi vltro cedas, eius esse totam ac propriam fatearis.

Sed iam omisso illo, nescio quo, Holdero, ad te venio Iacobe Andreae, ac tibi quoque condoleo. Nam misero isto Holdero, quem nigris tuis plumis ornatum in proscenium adduxisti atq; laruatum omnibus doctis viris ridendum propinasti, multò inferior es & multò maiori de spe decidisti. Sub ementito quandoquidem Holderi cuiusdam, mancipij videlicet tui, nomine, tanquam sub scuto Aiakis te securum latere posse ac omnem fabam, quam nuper Bebenhusij melancholia & crapula transfuersum actus seuisti, in ipso cusum iri, falsò tibi persuasisti.

Parent nobis fraudes, quas Vbiquitas fraudulenta te docuit,
nec

nec ea nobis amplius imponete poterunt. Tu, tu, Iacobe Andrea astute tibi cauens *καὶ τὴν τάξιν*, hoste conspecto, *λιπὸν*, nobisprehendendus & vrgendus es: tibi culpa ista præstanda est, tibi quod semel intriuisisti, exedendum. Nullis vnquam artibus efficies, vt te omisso miserum quendam & inglorium Holderum, qui nihil nec ausus nec potuit, inuadamus. Nam etsi vel gloriæ adipiscendæ studio ductus, vel tuo dominatu, quem omnes boni in ducatu VVirtebergico reformidant, adactus te suo nomine, vt otio tuo consuleres, & nouæ vxori operam sine omni impedimento dares, abuti passus est: tamen hoc siue ambitionis siue metus *σφάλμα* illi facile condonamus. Ac profectò Deum *καρδιογνώστην* testem habemus, nos seridè & ex animo eorum conditionem dolere & commiserari, quotquot in ducatu VVirtebergico tua Tyrannide premuntur & diuexantur. Valeat ergo *ἀνδραποδῶν* illud tuum ac sua, vt antea quòque, fruatur quiete: tibi verò, qui omnium istarum turbarum inceptor & perfector es, scabies & prurigo Cuculi, quem tua Vbiquitas tibi enixa est, tibi affricetur: vt omnes tandem intelligant, qualis quantusque vir sis.

Caput 1. de timiditate Cuculi Jacobandrici:

ACOBO ANDREÆ notæ sunt fœtus sui proprietates à primis fortassis, quod dicitur, vnguiculis, atq; idcirco eas *ἀμαδέσειον καὶ σαφέσειον* percenset. In eo autem plurimum aberrat, dum alios sua natura fingens, Cuculi sui notas insitas nostris valdè *ἀλύτως*, ne scilicet nihil præter Cuculi naturam faciat, attribuire conatur. Primum itaque D. Grynæum timidum esse probat, & ita probat, vt Cuculi Jacobandrici clamorem facile agnoscas.

1. Grynæus in Disputatione Heidelbergensi suis tantum locum dare constituit: postea verò, ab Illustriss. Principe monitus, inuitus nostris potestatem fecit, & quos præ cæteris timebat, inter quos fuit Petrus Patiens, longè submouit:

Ergo Cuculi timiditas Grynæo rectè tribuitur.

Ad antecedens tuum, mî Andrea tam generosæ prolis parens, paucis respondeo. Ex animo me tui miseret, quod statim in ipso limine tuorum coccyismorum tam impotenter à veritatis tramite deflectis, tamque temerè ea affirmas, quæ falsa esse inter omnes, quotquot Disputationi interfuerunt constat. 1. *Grynæus, ais, suis tantum locum dare constituit.* Falsum est, quod dicis Andrea, & tam longè à vero abest, quàm coccyismus Cuculi à luscinia cantu. Nam si verum est, quod tu affirmas: cur Grynæus primum disputandi locum amicè & seriò ei obtulit, quem ceteros Theologos vestræ factionis, & acumine subtilitatèque disputandi & eruditione eloquentiæque superare constans fama erat? Quod verò vestro illo Coryphæo Disputationem ordiri, nescio quo animi vel metu vel fortitudine recusante, vni ex nostris locus necessariò datus fuit: Id non D. Grynæi timiditati, sed vestrorum fortitudini tribuendum esse nemo non videt. En Andrea primam tuam à non causâ fallaciam.

2. *Inuitus, ais, nostris conferendi potestatem fecit.* Si verum est, quod tu dicis Andrea: cur D. Grynæus & primò omnium & sua sponte, suo iudicio, à nemine monitus & rogatus vestris conferendi potestatem fecit? quare vestri, quæ eorum fuit fortitudo, renuerunt? Item cur Grynæus non nostrorum, sed vestrorum causâ Disputationem, de sententia & consilio Illustrissimi Principis, non inuitus & coactus, sed voluntate propensa instituit? En Andrea alteram tuam à non causâ fallaciam.

3. *Illustrissimus Princeps, ais, dolum cum animaduertisset, vt nostris disputandi copia fieret, per Tossanum clara voce admonuit.* Tu quidem hoc ais Andrea: sed Illustrissimus Princeps, non minùs videlicet quàm tu, fide dignus, ait se non idcirco vestris disputandi copiam fieri voluisse, quòd D. Grynæum, quem etiamnum hodie, qua est grauitate & prudentia, candidissimum iudicat, ac propterea (rumpantur vt ilia Vbi quitarijs) eum maximi facit, dolo aliquo vt animaduertit: sed quod tuos complices partim obstupuisse facile intellexerit; partim quòd iure suo eos iubere potuerit: partim denique quòd, vt semper *in vltima* ante victoriam canitis, ante Disputationem passim gloriati fuerint, duos esse domus Sapientiæ alumnos, qui vel soli victoriam de D. Grynæo, & sine negotio, reportaturi sint. Itaque Illustrissimus Princeps veritati suæ causæ confusus, nec non de D. Grynæi fide & eruditione optimè persuasus, non dubitauit eum cum vestris illis Thra-

soni-

sonibus committere : quod si timiditatis & doli indicium est : quid reliquum est, quàm vt fortitudinem timiditatem, & lucem tenebras, pro vestrorum animorum robore & candore nominetis ? En Andrea tertiam à non causâ fallaciam. Atq; hac ratione D. Grynaeus è pugna comminus commissa timidum esse probasti : nunc cedo argumenta, quibus è pugnis eminus commissis idem probas. Primò sic argutaris.

16. *Grynaeus cum facile sibi persuaderet, fore, vt quos publica Disputatione perstrinxisset acerbius, non edentulos sensuros esset; accedit Senarum Basiliensis Academia: petit, instat, vrget, & tandem extorquet intercessoriam Epistolam, qua id se consecuturum sperabat, ne quisquam etiam: eminus Disputationis rationem exigere auderet.*

Ergo Grynaeus eminus multò maiorem formidinis significationem dedit.

Tu verò Iacobe Andrea, pro ista tua detestanda *κακοηθεία* & malitiosa omnia in peiorem partem rapiendi insania Deo, *καδικον ὄμμα ἔχοντι*, grauissimam rationem reddere. tristissimamque subire pœnam cogere. Sed ad rem. In tuo antecedenti tot crimina falsi admittuntur; quot verba ponuntur: id quod inductione planum fiet.

1. *Grynaeus, ais, facile sibi persuasit, fore, qui contra Disputationem scriberent.* At mi Andrea, non necesse erat, vt Grynaeus sibi id persuaderet, quod tu dicis. Nam post Disputationem habitam multorum literis & sermonibus ad nos perferebatur, te intra fauces montium Bibenhusianorum, vt videlicet crapulâ & vinum, quo te quotidie ingurgitari constans fama erat, exhalares, scriptum maledicentissimum cudere. Cui profectò euentus nimis verè respondit. Nam post homines natos scriptum tam immoderatum, tot conuitijs refertum editum esse, nemo verè affirmare poterit. Vestri verò antequam iste partus ederetur, idem passim spargebant, ac iam de nobis victis triumphabant : quos tamen ipse sua falsos omnino fuisse, iam ipsi experiuntur & deplorant.

2. *Grynaeus, ais, aliquos perstrinxit acerbius publica Disputatione.* At, mi homo, tua ista sunt commenta, tua somnia & fabulæ. Neminem neminem, inquam, vestrum D. Grynaeus vllò contumelioso verbo vel attigit vel læsit: satis ei fuit solidis rationibus insulsa vestrorum sophismata dissoluere ac veritatē ab ijs vindicare: quam solam ob causam Disputatio instituta fuit. Non sumus vestri similes Andrea: qui vestra dogmata non nisi in infectione persona-

rum tueri confueuistis. Sed quid opus est pluribus refutare ea, quæ tot homines manifestè falsa esse nôrunt? Iniqui autem odij tui, quod iam pridem in immerentem Grynæum concepisti, causa non est, quod ille vnquam te vel publicè vel priuatim perstrinxerit: sed aliæ causæ sunt veriores, quas hoc loco paucis attingam. Basileæ amicum habes, qui tibi diu verba dedit, ac multa de D. Grynæo, quod illum suis luminibus officere videret, tecum per literas communicauit, quæ probare nec potest, nec audet, nec conatur. Deinde hoc vtrumque vestrum malè habuit, quod Grynæus in doctrina circa Eucharistiam & Vbiquitatem liberè quidem, sed ita modestè dissentiret; vt etiam omnibus vijs aggressi, nullum ei periculum apud inclytum vrbis Basiliensis Senatam creare potueritis. Hæ sunt veræ causæ, cur sic in D. Grynæum immerentem stomacharis. Atque idcirco ante quadriennium, cum quendam Godelmannum tuo isti amico commendares, inter cætera scripsisti, te publico scripto D. Grynæum petiturum esse. Quas verò ob causas, & quibus argumentis tuus ille te represserit, tu optimè nôsti. Ante biennium verò, quàm diabolicam, quàm non dico à tanto Theologo, quantus tu haberi vis, sed à Christiano homine alienam salutationem eidem D. Grynæo. S. Theologiam modestè & citra vllius hominis insectationem profitenti per honestissimum iuuenem, Amosum Amandum Polonum nunciantam curaueris, plurimi nôrunt etiam è tuis & detestantur. Quare Andrea detestabilis tui odij, quo iam pridem in D. Grynæum exarsisti, falsò confirmas causam esse, quod is te vel publicè vel priuatim perstrinxerit. Imò D. Grynæus tot tantisque iniurijs à te affectus nõ odio sed charitate, non maledictis sed pijs precibus pro te & alijs fundendis certabit. Te verò furere & debacchari æquo animo feret, donec Dominus tandem te compescat.

3. *Grynæus, ais, accedit senatum Basiliensem: petit, inflat, vrget, & tandem extorquet Epistolam intercessoriam.* Non opus fuit Andrea, tanto conatu ad impetrandam Epistolam à Senatu Academiæ Basiliensis, quantum tu hîc commemoras. Quod enim Senatus ille fecit, lubens bonaque voluntate erga D. Grynæum & pacis studio pio laudabilique fecit. Vt verò D. Grynæo illam Epistolam, qua publicè paci consuleretur, petere, & Senatui Basiliensis Academiæ eandem dare honestum & laudabile fuit: sic tu illam aspernando tantam ignominie maculam tibi Scholæque Tubingensi inuulsi, quam nulla vnquam delebit obliuio, quam posterius quoque

execra-

execrabuntur. Memini me interdum Tubingæ à bonis viris audiuisse cōmendari Academiae Basiliensis erga Tubingensem studiū, quod superioribus annis extiterit. Nam cum Leonhardus Fuchsius medicus librum, aduersus D. Scheckium, Basileam excudendum misisset: ac Academia Tubingensis à Basiliensi vt librum illum ne imprimi pateretur petijisset: ne videlicet duo eiusdem Academiae clarissimi medici immortale odium *πρὸς ἀλλήλους* susciperent ac funestas inimicitias exercerent: Ibi tum Basiliensis Academia illius petitioni omninò satisfaciendum iudicauit, ac satisfecit. Sed quàm quæso gratiam refert à supercilioso hoc Cancellario? Eam scilicet quam ab Vbiquitatis Sacerdote expectâris meritò. Nam non solùm honestum & pium, quod petijt, non impetrat: sed insuper etiam publico scripto traducitur & exagitur, quasi suæ religioni & suo Rectori metuens, non verò publicæ tranquillitati consulere volens, Epistolam illam scripserit. O nefandam hominis arrogantiam: ò intolerabilem ingratitude huius Theologi: O beneficiorum immemorem Cancellarium. Vrbs Basiliensis superioribus annis non solùm Brentium vestrum in exilium actum ac nusquam locorum tutum: Sed etiam Principes vestros ab omnibus penè desperatos suscepit, fouit, re & consilio iuuuit: Vnica verò Epistola ab vrbe Basiliensi (cuius nomen vobis, si grati essetis, meritò gratum esse deberet) in vestram Academiam missa ad rem honestissimam & Christianis hominibus dignissimam, videlicet publicam pacem, petendam non modo nihil efficit, sed etiam à vobis rideatur, & in deteriorem partem rapitur. Sed hanc ingratitude & arrogantiam vlciscetur Deus. Hæc verò ad tuum antecedens responsa sunt.

Nunc ad tuum consequens accedo: quod, quia turpissima à non causâ fallacia, è tua detestanda *κακοποιεία* nata, laborat, nobis omnino negandum tibi que remittendum est. Nam illa Epistola, quod grauissimo suo iudicio testatur Academia Basiliensis, non idcirco scripta est, quod autores eius suæ causæ diffiderent, aut eam à te euersum & expugnatum iri vererentur, aut quod Doctor GRYNÆVS sibi à te metueret: sed tantùm idcirco vt publicæ paci seruiretur, & mutua Concordia facta testaq; conseruaretur, vt conuicia & falsæ criminationes, item aniles fabulæ, quibus armis tu hætenus pugnare telæque in te coniecta depellere consueuisti, præcauerentur & maturè

turè sopirentur. Et hoc pium sanumque consilium omnes boni, quotquot in Academia vestra docent, sequendum omnino iudicârunt. Sed vt illi nihil obtinere potuerunt: ita nec suam sententiam acrius vrgerè ausi fuerunt: ne scilicet à te apud Illustrissimum Principem tuum Caluinisimi insimularentur: id quod multis immerentibus iam vsu venisse sciunt & deplorant. Et certè te ab Vbiquitate tua planè cæcatum esse constat: si tibi imaginariis D. Grynæum vos locorum & temporum interuallis à se seiunctos extimescere, cum quibus comminus per integrum octiduum forti animo congressus est, ac bonitate suæ causæ vique veritatis adiutus præclaram rumpantur vt ilia Vbiquitarijs, victoriam reportauit. Cum verò talis tantusque heros sis, à quo sibi omnes homines meritò timeant, quæso te vt hanc labem eluas, ne tua heroica virtus suspecta fiat bonis & constantibus viris.

Eum proculdubio omnino timidum esse, ἢ ἐλάφοιο κερδίνν' ἔχειν, ac suæ causæ diffidere oportet: qui, optimis oblatiis occasiõibus cum aduersarijs suis congregari comminus non audeat: qui legitimam synodum, in qua coràm & legitime causæ cognoscatur omnibus artibus impedit: qui eminens tantum conuiciorum centonibus pugnat ac tanquam gallus in proprio sterquilinio crocitat.

At qui hæc omnia superioribus annis sedulo fecit aut Andreas, & adhuc hodie facit.

Ergo eum timidum & animo ceruino esse, & causæ suæ diffidere omnino necesse est.

Propositionem Andreas, etiam si Vbiquitas suggerat, minime, vt iudicant prudentes, negabit. At assumptionis rationem proculdubio requiret: qua in re, vt par est, morem ei geremus. Superioribus annis, animi gratiâ, vt soles, Montispeligardum expatiaturus, Tigurum cum socio Bidenbachio, cuius tragicum exitum dolemus, venisti cum literis commendatitijs ad D. Stuckium. Sed quem virum te ibi præbuiti? Viuebat adhuc D. Bullingerus, quem tu comminus multis conuicijs incessiueras, ex alto cõtēmpseras, & de quo in tuo sterquilinio iam magnificè triumphaueras: eius verò vultū ferre præfens non poteras, nō intueri, ne dum alloqui audebas. Literas commendatitias, ne scilicet tuum aduentum proderent, studiosè asseruâsti. Vna D. Gualtheri concione percussus omnem in fugâ salutem, vt ceruo in pedibus, tibi positam esse indicabas, ac verè illud tuum experiebaris:

Membris

Membris pauor ingruit ingens.

Omnibus, inq̄, pedes animus mox decidit imos.

Postea verò cùm D. Theodorus Beza ad te Stutgardiam veniret, ac tibi liberè suam de Cæna Domini sententiã aperiret, quem virum te præstitisti: Amicè complexus fratré appellasti: atq̄, toto animo percussus, nè verbum quidem opponere, imò nè hiscere quidem ausus fuisti. Posteaquã verò ille à te discessit, at vt te ipsum recollegisti, ne animus omnino defecisse videretur, Germanicum libellum, quem bonus ille vir non intelligeret, aduersus eum edidisti: *Ο ασφαλές εἶλον τεκμήριον ἐλάφοιο καρδίας.*

In Saxonia quid egeris, omnibus patet. Doctissimos enim viros, quorum multos exhorruisti, postquam partim carceribus includendos, partim in exilium eijciendos curasti, Vvittebergæ Disputationem cum tuis applausoribus valdè athleticam instituisti: cum ijs verò, quos seridè à te dissentire sciebas, ne cõminus pugnare necesse haberes, sedulo eo quo dixi modo, præcauisti: adeo ceruinus heros es.

De Synodo verò quid attinet multa dicere? quàm studiosè, quàm astutè, quantis conatibus & calumnijs eam hæctenus impediisti? Quod quantum animi magnitudinis indicium sit, intelligunt prudentes. At Zuingliani, inquis, iam hæreseos sunt conuicti & damnati: ita vt necesse non sit eos publica demum Synodo cõvincere & damnare. Scilicet hoc σοφὸν tuum est φάρμακον & κριστόν. Cur ergo tot conuiciorum & criminationum centones contra eos farcis? Cur eos non missos facis, si non digni sunt, qui conuincantur & damnentur amplius? Sed de his alij te quoque monuerunt: surdo tamen fabulam narrârunt.

Consilium porrò tuum, quod D. Grynæo dare conaris, quàm ridiculum est, quàm Cuculum olet, quàm à ratione abhorret? Autor es D. Grynæo, vt Tubingam, quia cuculus sit, aduolet atq̄; ibi se tibi curandum timiditateque Cuculi liberandum committat. Sed heus bone vir, quam metamorphosin, ab Vbiquitate nimirum edoctus, nobis promittis? Cuculorum nos parentes profitemini, alios vestris artibus Cuculos facitis, Cuculos è nido Tubingensi excluditis: & tamen rursus pollicemini, vos posse alios Cuculorum timiditate & morbis liberare. Mira profectò res: magnæ artes magnaque pecunia redimendæ, si quidem non fallant. Cæterùm Andrea Cuculi parens, noli eos Tubingam inuitare, quos

pro Cuculis habes: ne scilicet tibi dicatur, *λαύρας εἰς ἀβήρας*: nisi nobis, quemadmodum ij, qui à scorpjijs icti sunt, ab ijsdem remedium petere solent, sic à vobis Cuculorum genitoribus remedium ijs petendum, qui à vobis læsi sunt. At nemo sanus posthac Tubingam ingenij excolendi caussa proficiscetur: quippe cum Tubinga Cuculos nuper admodum infeliciter parere cœperit.

Caput 2. de Cuculi Jacobandrea- ni astutia.

CUCULI parens asturiam Cuculi D. Grynæo tribuit, tribus coccyfmis Cuculo Tubingensi dignis vsus. Primus hic est.

Grynæus caussa statum astutissimè dissimulat, & an corpus Christi in pane latitet, vel in pane occultatum sit, de eo cōtrouersiam esse, malitiosè affirmat. Deinde figmento vbi quitario tantū inter partes contentione esse malitiosè affirmat. Tandem de Capernaitica manducatione disceptari, quod nos corpus Christi sensualiter manducari, & dentibus atteri doceamus, fingere ipsum nihil pudet. Sed non ita est Cucule, nam de eo queritur, an Corpus Christi tam procul à pane Eucharistia absit, quantum à terra distat summum & altissimum cœlum.

Coccyis verò, ò Cuculi pater, astutiâ secundum plures interrogaciones, vt videlicet, coccyfmis inuoluendo, incauto lectori eò facilius imponas. Moues hîc tres quæstiones, ad quarum singulas paucis respondendum erit.

1. Quò ad statum controuersie attinet, quis non videt in tuis verbis coccyfmū crepare, quem ignoratione Elenchi vocant Diablectici. Quæritur sanè vtrumq; rectè: Primò, an corpus Christi in, sub, cum pane lateat: quod vos Vbiquitarij strenuè affirmatis, omnes verò orthodoxi negant. Deinde vtrum corpus Christi nunc suâ essentiâ alibi sit, quàm in cœlo, si videlicet situm localem spectes. Hoc posterius nos rectè negamus: quippe cum Symbolum Apostolicum & Euangelica historia Christū in cœlos verè ascendisse testetur. Angeli, Christum non in panem: sed ad iudicium rediturum esse, apertis verbis docuerint: Petrus denique Christum oportere *ἐξανθὸν Ἀίξιδι* uid est, *ὑπὸ ἐξανθὸν δεχθῆναι* cælo capi, vt Nazianzenus interpretatur, vsque ad tempora restitutionis omnium.

2. Ad

2. Ad Argumentum Vbiquitarium quod attinet, tuus tuus inquam, qui Cuculos parere cœpisti, coccyſmus eſt. Monſtra locum ſi potes, in quo Gryneus ſcripſerit, de fictitia veſtra Vbiquitate tantum certamen eſſe: & te tuamq; Vbiquitatem mendacij crimine liberabis.

3. Ad tertium quod attinet, ſi à Capernaitica manducatione tantopere abhorretis: Cur quæſo idem manducationis inſtrumentum & idem ſubiectum, quæ duæ res modum agendi determinant, cum Capernaitis conſtituitis? Item ſi fingitur, nos docere corpus Chriſti ſenſualiter mâducari & dentibus atteri: quid opus eſt tâta contentione, in gratiâ Nicolai Papæ & Cardinalis Cameraceniſis, Palinodiâ Berengarianâ, in qua phraſes illæ reperiunt, approbare & propugnare? Scilicet licet vobis opinionum porteta Eccleſiæ obtrudere & *ἑμῶν δαιμόνια* uſurpare: nemini verò licet eorum abſurda arguere. Nunc accedo ad alterum coccyſinum.

Gryneus argumenta dogmati ſuo impio oppoſita, aſſumit forma vitioſa de induſtria & ex compoſito: ſophiſmata pertrahit ad ſuas certas fallacias, ſicut fugitiua mancipia ad ſuos heros. Ergo aſtute agit.

Ad primum antecedentis crimen quod attinet, promta parataq; eſt reſponſio. Rem omnibus modis *ἀδύνατον* aggreditur & cū Deo bellare velle videtur, qui in ſulſa & inſipida veſtra ſophiſmata bonâ formâ aſſumere conatur. Rerum vitioſarum vitioſa ſit formâ, neceſſe eſt Andrea Cuculi parens. Scilicet inexpiabile ſcelus concipimus, dū argumeta veſtra vitioſa formâ, quâ perpetuò laborât, aſſumimus: vobis autē ſummę laudi & gloriæ eſt, vitioſa formare argumenta, ijsq; athleticè pugnare. Ad alterum vero hoc reſpoſi accipito. Non ignoramus illud vos veſtramq; Vbiquitatem maxime vrere, quod veſtra Vbiquitaria & Capernaitica carcinomata ad ſuos fontes, vndè dimanant, ritè reuocantur: ſicut etiam nuper in Diſputatione Heidelbergenſi diſcipulos quoq; tuos, pro quib⁹ etiam nū hodie tantoperè laboras & quorum vulnera ſanare ſtudes, peſſimè habuit. Cauſſæ autē cur illud tâtoperè vobis doleat, duæ ſunt, & facile conijciunt prudentes: altera, quia pleriq; veſtrum, ſicut tu maxime, illam doctrinam, non intelligunt: atque idcirco fallaciæ alicuius mentione facta, veluti Horribili Gorgone obiecta, exhorreſcitis: ſicut Diſputatio Heidelbergenſis docuit, & tua querela, quam hic interſeruisti, teſtatur.

Alterà verò, quia hac ratione veſtræ fraudes & vitioſæ argumentationes commodiſſime in lucē producuntur ac omnib. pate-

fi unt. Quapropter hoc tibi persuadeas velim, nos posthac ἀπεργά-
 τες tuos λόγους, quibus vulgi oculos haectenus perstrinxisti, non nisi
 syllogisticè formatos & ad suos vitiosos fontes reuocatos, confu-
 turos esse: etiam si ringantur vbiquitarij omnes. Nunc tertium
 coccyssimum videamus.

Ponis Andrea rumorem ante salutem, *ytitur*, inquis, *prater ea*
 & tali fraude: *argumenta pleraq̃, quòd respondere non possit, quasi nec visa sibi*
nec audita essent, sicco pede transsit. At mi homo, noli tam pueriliter ex-
 ultare, & ante constitutam victoriam triumphum agere. Sophi-
 smata tua omnia, quæ orthodoxæ Disputationi Heidelbergensi
 opposuisti, nunc confutata sunt omnia: liber est in manibus mul-
 torum: tuæ fraudes nunc vulgò patent. Itaque noli quiritari tua
 argumenta sicco pede transfiri. Sed addis. *Interim autem ne statua vi-*
deri possit, de reb. friuolis & impertinentibus, prolixas disputationes. interserit,
quas omnis generis atrocissimis conuicijs & contumelijs ita illustrat, vt Crate-
tem Cynicū magis, quàm eruditū & modestum Theologū representare videa-
tur. Hæc verba idcirco huc apposui, vt te in ijs tanquam in speculo
 contemplari tuasque virtutes, quibus nos oppugnans ad viuum
 expressas lustrare posses. *Quòdν autè φάεμανον* est ea tribuere alijs, in
 quibus ipse nunquam non delinquere deprehendaris. Tu tu An-
 drea de rebus friuolis longos centones farcis, tu eosdem atrocis-
 simis conuicijs ita exornas, vt certè nemo amplius te pro modesto
 Theologo habeat. Legant piæ mentes vel hunc solum tuum Cu-
 culum, & me verissima dicere facilè animaduertent.

Caput 3. de ambitione & fastu Cuculi Jacobandreami.

RINDICVLVS profectò homo es Andrea, & dignus qui
 Cuculi parens saluteris: cum tam miserè & ridiculè
 colligas: Gryneus, ais, in quibusdam Oecolampadium & Buzen-
 um Lutherò antepont: Doctores Vbiquitarios nuper in Disputa-
 tione Heidelbergensi non eruditè argumentatos asserit: se verò et-
 iam aliorum testimonio, veritatem modeste exposuisse & demonstrasse scribit.
 Ergo Gryneo rectè tribuitur ambitio & fastus Cuculi.

Herculeum profectò argumentum alboque lapillonotan-
 dum, & quod, sine arrogantia fastusque suspicione, nemo erudi-
 tum esse negarit. At verò mi Andrea, si vera est tua hac Cuculina
 argu-

argumentatio: quid, quæso te per tuam humilitatem & modestiã, de te iudicabunt posteri? Sæpenuerò enim, id quod lippis & tonforibus notum est, & temerè de viris magnis, cum quibus tu nunquam conferri poteris, iudicium faciendum sumisti: Sæpius verò de iisdem ita contemtim & scabiosè locutus es & sensisti, vt quàm supercilioso ingenio esses nemo ignoraret. Imò Andrea, non propter modestiam tuam sed intollerabilem arrogantiam, non propter humilitatem & ταπεινοφροσύνην, sed ob incredibilem factum non solum Chemnicus, Heshusius, Chytræus, Selneceus, sed tota Saxonia te odit, detestatur, & nullo planè loco habet. Imò Andrea ob eadem vitia Tubinga & maxima pars ducatus tui te tanquam tyrannum reformidat & perijsse exoptat. Desine ergo alijs ea obiectare crimina, quorum iam omnium hominum testimonio reus es & conuictus. Grynæus certè, rumpantur vt ilia Vbiquitarijs, ex eorum numero est, qui didicerunt τροποφορεῖν, qui nemini se temerè anteponunt, qui cum collegis pacem & concordiam colunt, qui cum singulari modestia munus suum obeunt. Atq; hæc ita esse testantur omnes, quotquot cum eo aliquid commercij habuerunt. Sed pergo.

Caput 4. de Cuculi Jacobandrea- ni scabie.

V verò Andrea nec puri alicuius nec cuiusvis Cuculi, sed scabiosi, sed fœtidi & leprosi parentem esse pulchrum duxisti: vt scilicet omnibus pateret inter parentem & prolem nihil interesse. Sed quàm fœtidi & horribili scabie labores paucis tibi demonstrabo. *Scabies Calumnistica.* Grynæum Zuingliânium esse, nec Christianum nominandum hoc argumento probat Cuculi scabiosi & leprosi parens.

Grynæus nobis per calumniam Consubstantiationem tribuit: in verbis Cœna metonymiam fingit: signo nomen solum rei signata tribuit: doctrinam nostram de Cœna Domini pestilens fermentum dicit: nos Capernaïticam & sensualem manducationem docere scribit: doctrinam nostram de Cœna Domini figmentum Vbiquisticum, Vbiquisticam Chimeram, ementitam Vbiquitatem appellat: Danaï impietatem

de adoratione carnis Christi excusat: denique Christo contradicit. Ergo Zuinglianus est, nec Christianus nominandus.

Respondeo: Rectè negatur Andrea tuum consequens. Non enim ideo Christianus non est D. Grynæus: quia te Ubiquitaria Capernaicaq; doctrinæ & absurdorum, quæ ex ea necessariò consequuntur, pudere & pœnitere incipit: & quia tu nostram doctrinam tuis calumnijs exosam reddere conaris, eaque nobis attribuis, quæ nulla ratione probare potes. De capitibus vero accusationis, quæ in tuo antecedente ponuntur, suo loco plura dicentur. Ridicula tamen est argumentâdi ratio, quâ hoc loco vteris.

Grynæus dogmata Iacobandreaana improbat, eaque suis coloribus depingit: Ergo Grynæus non est Christianus. Item. Iacobus Andreas per calumniam D. Grynæo tribuit falsa dogmata, nec tamen id probat: Ergo Grynæus non est Christianus.

Deus misereatur eorum, quorum mentes ita cæcaturæ sunt, vt eos non pudeat hoc tam erudito seculo, tam insulsis & ἀλόγους argumentis pugnare.

Cuculi Iacobandreaani Scabies Anabaptistica.

Scriptit Andreas, in sua Confutatione, nostros de symbolis S. Cœnæ idem docere, quod Anabaptistæ. Hanc suam calumniam, ne quid sine ratione affirmare videretur, athleticè scilicet probavit testimonio Anabaptistarum, qui in colloquio Franckentalensi id confessi & protestati sint. Responsum est à D. Grynæo, non idcirco istam calumniam veram esse, quia ab Anabaptistis eam hauserit Iacobus Andreas. Nam alioquin maximâ doctrinæ theologicæ partem in periculum adductum iri: si Anabaptistis aliquid affirmantibus fides habēda necessariò fuerit. Hoc responso, quia Iacobo vlcus tetigit: Iacobus id strenuè dissimulans his verbis extenuat: *Eruditum verò responsum, de capis quaeritur & de alijs respondetur.* Imo verò Andrea, ita eruditum esse vel ipse sentis, vt verbis quidē à te extenuari & rideri, re ipsa verò dissolui non possit. Tam accuratè verò & exquisitè ad id, de quo quaeritur, responsum est, & tu quidē tibi grauissimum vulnus inflictum esse animaduertas: contra vero hircere non possis. Cæterū quid porrò ad telum tibi immisissum depellendum affers? *Neq; enim, inquis, an confessio & doctrina Anabaptistarum vera, hoc est, verbo Dei consentanea sit, quaestio est, sed an hec ipsorum doctrina verè sit, quam tum professi & vobiscum per omnia consentire de Cœna Domini confessi sunt.* Rectè sanè Andrea: neq; D. Grynæus id respondit, quod tu, cum Cuculi parens sis, eum respondisse fingis.

Inspici-

Inspiciant lectores locū & te Anabaptistica fide nihil agere intelligēt. Proba igitur optime Disputator, proba inquam, omnia illa vera esse, & omnibus fidē adiungendā, quę ab Anabaptistis dicuntur: aut fatere & agnosce tuum illum coccyfmū, *Anabaptista aiunt, Zuinglianos idem secum de Cœna Domini sentire: Ergo idem sentiunt, elumbens planē & ridiculum esse.* Vides ergo Andrea te Cuculi scabie planē infectum esse: cum Anabaptistarum testimonium tanti tibi faciendum iudicet, vt in re grauissima à confirmanda pro Demonstratione habeas.

Scabies Schuenckfeldica Cuculi Iacobandrici.

Si Iacobe Andrea, tam facile esset calumnias & falsas criminationes probare, quàm facile est eas cōminisci: iam dudum à te victi manus dedissemus. Et certè si, quod hoc loco gloriaris, aliquot argumentorum pondera attulisses, quibus probaretur nobis vel tātillum cum Schuenckfeldij delirijs commune esse: ea hoc loco minimè silentio præteris. Cum verò tu ipse intelligas, te pro argumentorum momentis, sophismata, vt afoles, scabiosa & non meliora, quàm quibus Schuenckfeldius malus Logicus vsus est, nobis opposuisse: idcirco eorum repetitione tibi superfedendum dixisti. Quod si autem nō iam pridem pudere & erubescere didicisses, mirarer te non erubescere & frontem contrahere, quotiescunq; Schuenckfeldij mentio aliqua incidit: quippe cum Schuenckfeldij de humanitate Christi doctrina vestram de eadē doctrinam è Schuenckfeldiano fonte promanasse luculentissimè demonstret, & Cuculus Cuculo non magis similis sit, quàm doctrina Schuenckfeldiana Brentiana. Hinc Schuenckfeldius ipse Lib. 3. magnæ Confess. apertè conquestus est coram toto mundo, iniuriam sibi à Luthero & Brentio fieri, quòd cum multis in locis, quę citat, similia secum docuerint, de Deificatione & Vbiquitate humanę nature Christi, ipsi tamen in eo tale dogma reprehendāt. Tu igitur Andrea te tuosque prius prurigne Schuenckfeldiana purges necesse est: & tū demum de alijs curandis folicitus eris: ne audias illud: *ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἔλκει βεῦλον*, Aliorum medicus, ipse vlceribus scatenens.

Leprosaria Ariana Cuculi Iacobandrici.

Adeò miser est Andreas in hoc capite, adeò Andabatarum more pugnat, & meritò omnibus commiserandus sit: id quod paucis demonstrabimus. In sua Confutatione, vt D. Gryneum Arrianæ impietatis suspectum redderet, vsus fuit hoc Enthymemate:

Gryneum:

*Gryneus fassus est in Disputatione Heidelbergensi, quasdam predicatio-
nes de Christo, cuius persona duabus naturis constat, figuratas esse,
ad τρέπον ἀντιδόσεως pertinere, ad proprias tamen reuocari posse.*

Ergo & ipse, & quotquot cum eo faciunt, tropicum Christum fingunt.

Respondit D. Gryneus, & verè, vt omnes sani intelligunt, stolidum esse Enthymema. Andreas verò Cuculum parturiens, stolidum suum hoc argumentum non esse probat his verbis. *Stolidum ait Gryneus esse enthymema, ipse Therebintho stolidior.* Aureum profectò responsum: ita tamen aureum, vt à Cuculi genitore datum facile agnoscas. Ergo Andrea animaduertis & concedis enthymema tuum verè stolidum esse: idque boni tibi consulendum iudicas, dum modò D. Gryneum Therebintho stolidiorem pronuciare tuo more possis. Cum igitur intelligas tuum illud enthymema tantæ calumniæ non sufficere, tribus alijs argumentis niteris, quibus nos Arianos facis: de quibus paucis tecum agam. 1. Argumentum desumis ab exemplo Syluani & Neuseri, vnde tale enthymema existit:

Syluanus & Neuserus gregales Grynai ad Arianismum defecerunt.

Ergo Gryneus Arianismum profitetur.

Non solùm stolidum est, sed etiam impium & absurdum hoc alterum Enthymema, id quod paucis demonstrabo.

1. Stolidum esse, inde liquebit. Si nostra doctrina Ariana est: tum sequetur neminem à nobis ad Arianos deficere posse: quomodo enim, dic nobis Andrea, Arianus ab Ariano ad Arianismum deficiat? Atqui, testimonio Andreae, multi à nobis ad Arianos deficiunt, nostramque doctrinam odio habent & acerrimè oppugnant. Ergo, teste Andrea, nostra doctrina Ariana non est. Et hic est primus tuus andabatismus.

2. Stolidum esse inde quoque apparet, quod in ipsum Autorem suum retorqueri potest. Si eorù doctrina Ariana est & hæretica, à quibus aliqui ad Arianismum & alias hæreses deficiunt: tum sequetur, doctrinam Vbiquitariorum Arrianam & hæreticam esse. Ratio est: quia Syluanus, id quod nôrunt omnes, Vbiquitarius fuit & in ducatu VVirtebergico aliquandiu Vbiquitariam doctrinam acerrimè propugnauit: Item ab Vbiquitarijs multi ad Papistas defecerunt: plurimi quoque nostram doctrinam, quam illi Arianam vocant, deserta Vbiquitate, & Capernaitica Ianiena, & Consubstantiatione Cameracensi, amplectuntur quotidie. Atqui antecedens, testimonio Andreae, est verum. Ergo,
eius

eiusdem Andreae testimonio, Vbiquitaria doctrina Ariana & hæretica sit, oportet. Et hic est alter tuus Andabatismus.

3. Impium esse sic probo. Si eorum doctrina Ariana est & hæretica, à quibus aliqui ad Arianismum & alios errores desciscunt: tum sequitur talem esse doctrinam Apostolorum & omnium orthodoxorum. *Ex vobis ipsis exorientur viri qui loquantur peruersa, vt discipulos post se abstrahant: Actor. 20. vers. 30. E nobis egressi sunt: (Antichristi) sed non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis, permansissent vtrique nobiscum: sed hoc factum est vt pateret, quod non omnes sint ex nobis. Iohan. 1. 2. vers. 19.* Deinde notum est, *χερισμα* *χρον* illum Arium, Nestorium, & similia hæreticorum portenta diu in græmio & complexu veræ orthodoxæq; Ecclesiæ victitasse.

Atqui consequens affirmare extremæ impietatis certissimum signum est. Ergo de antecedente, & Iacobo Andreae id inferente, idem sit iudicium necesse est. Habes responsum ad primum tuum enthymema.

2. Alterum argumentum deducis à testimonio deplorati hæretici Neuseri:

Neuserus publicè testatus est se à Calvinismo ad Arianismum defecisse, cum hæc sua manu scripsisset: Quicumq; vult cauere Arianismum, caueat Calvinismum.

Ergo Calvinianorum doctrina est Ariana.

Àch miseros Vbiquitarios, qui, vt dogmata sua & falsas criminationes stabiliant & pallient, non solum Anabaptistarum sed etiam deploratorum & ad omnem impietatem nequitiamq; profligatorum hæreticorum testimonijs vti necesse habent. Mirum est Andrea, te non à Diabolo quoq; ad nostram doctrinam diffamandam testimonium mutuari. O inuidiam veritatem & veram nostram doctrinam, quæ nullo nisi hæreticorum desperatorum testimonio ab acerrimo eius hoste Andrea oppugnatur. Etenim si Antisthenes, vt autor est Laertius, à malis quibusdam laudatus recte dixit *Αγαθὸν μὴ τι κακὸν εἰργασμαι*, Metuo ne quid mali fecerim: Cur non nos & omnes boni nobiscum nobis certò persuadeamus, nostram doctrinam omni carere vitio & omni hæresis suspitione liberari, dum ab hæreticis nefarijs reprehenditur & odio habetur? Habes responsum ad alterum tuum argumentum.

3. Tertium argumentum hoc est.

Zuingliani arma nobis nostra è manibus extorquent, & Arianis subministrant.

E

Ergo eorum doctrina est Ariana.

Antecedens probat Andreas his verbis. *Etenim precipuas de aeterna filij Dei diuinitate. S. scripturae sententias ita eneruârunt interpretes vestri, vt non solum vt nunc ijs hostes Ariani commodè possint, sed & hoc nomine nobis plurimum insultent vobis interea in suum effuse ridentibus. Tu tu, inquam, o Cucule dictum Christi: Pater maior me est, pro publica lectione de diuinitate filij Dei interpretatus es, quòd si ratione diuinitatis, Pater & filius differunt vt maius & minus (quocunq; præt extu vtaris) quam procul ab Arianismò absis, qui non videt, Tyresia caciòr est.*

Res profectò cum Vbiquitarijs Mandrabuli more succedit. Nam à suis Enthymematis, quæ stolidi esse ipsi concedunt, ad impia sophismata, ab impijs sophismatis ad hæreticorum mendacissimorum testimonia, ab illis testimonijs, quouis folio leuioribus, ad manifesta mendacia delabuntur, vt suas calumnias tueantur. Nam primò quod ais, *nostros plerosq; s. scripturae locos de aeterna filij Deitate ita eneruâsse, vt ijs vt nunc Ariani & vobis insultare possint, tua Andrea, non nostra vinea cedis: id quod paucis tibi demonstrabo. Etenim notum est omnibus, nostros filij Dei cum Patre ὁμοσιῶν multò firmitus, grauius, còstantius & neruosius contra Arianorum impietatem asseruisse, quàm vestros. Conferantur nostrorum libri cum vestris & me verù affirmare luculèntissimè patebit. Vnus noster Iosias Simlerus Orthodoxis contra Arianos meliorem & vtiliorem operam nauauit, quàm totus Vbiquitariorum manipulus. Porrò vos, vos inquam Vbiquitarij nobis arma, quibus olim Orthodoxi Arium debellarunt, extorquetis, vos neruos argumentorù inciditis: vos ad Arianismù aditù facitis & facem præfertis. An nõ enim, rogo te Andrea & tuam conscientiam appello, hoc præcipuum & neruosissimum semper fuit argumentum, quo Athanasius, Augustinus, Cyrillus, & alij quotquot cum Ario de diuinitate Christi dimicârunt, Arij impietatem deuicerunt & represserunt?*

*Cui actiones & proprietates Dei tribuuntur & reauer conueniunt. eũ necessario oportet esse Deum naturalem. Rationem huius propositionis firmissimam & verissimam, contra quam etiam inferorum portæ nihil possunt, attulerunt: quia actiones Deo propriæ & idiomatica Deitatis essentialia nulli creaturæ, nulli, qui nõ sit Deo Patri ὁμοσιῶν tribuuntur & conueniunt realiter, iuxta illud Isã: 40. *Gloriam meam alteri non dabo.* Quod Cyrillus Thesaur. lib. 12. cap. 13. contra Arium disputans in hunc modù enarrat. *Quomodo Dominus filius erit, si consubstantialis Patri non est? Nihil enim potest habere gloriam Dei, nec vllus gloria**

gloria Dominus appellari præter Deum. Non potest mentiri Spiritus veritatis, per quem Pater in S. Prophetis locutus est, dicens: Gloriam meam non dabo alteri. Idem plane docuit B. Athanas. de Synod. Aram. & Seleuc. An aliena, inquit, à Patre substantia istiusmodi rerum caput esse possit? An qui talis est alterius substantia, & non consubstantialis Patri habendus sit? Cauendum enim ne quæ Patris propria sunt transferentes ad illud quod ei substantia dissimile est, in dissimili genere, & alterius substantia delineantes effigiantesq; Patri Deitatem, peregrinam aliquam inducamus substantiam, quam tamen velimus capacem esse proprietatum patriæ substantia, & confundamur ab ipso lumine ita loquente: Gloriam meam alteri non dabo.

At qui filio Dei omnes actiones seu apotelesmata Dei propria et idiomatica essentialia, cuiusmodi sunt, mortuorum resuscitatio, creatio, adoratio religiosa, omnipresencia, omnipotentia & cætera, tribuuntur passim in S. scriptura, eiq; realiter competunt. Ergo filius est verus Deus & Patri consubstantialis.

Hoc præcipuum Orthodoxorum Patrum argumentum fuisse, quo Arium represserunt, tu nunquam negare poteris. Iam verò te rursus rogo, & tuam tuorumq; conscientiam appello, an nõ tua illa realis idiomatum Deitatis essentialium in humanam Christi naturam, quæ creatura est & erit in æternum, transfusio, huius argumenti neruos penitus incidat: siquidem eã docetur non solum Deo sed etiam creaturæ illa omnia realiter competere & inesse. Pudeat igitur te Andrea vtriusq; & quod eius criminis nos reos facis, in quo tu tam manifestè deprehenderis & quod tam apertè cum Ario colludis, eiq; arma subministras.

Secundò quod ais, *Nos dum vobis insultant Ariani, esse se in sinum ride- re.* paucis respondeo: Vos vestræ fortunæ fabros esse: siquidem Ariani vobis nulla alia de causa insultare possunt, quàm quod in gratiam Vbiquitatis vestræ transfusionem illam proprietatū confinxistis & mordicus propugnatis. Et certè quam diu illam retinueritis, tam diu rectè de vobis triumphabunt Ariani. Interea tamen contra conscientiam nos tuo ingenio iudicans, fingis nos in sinu ridere: siquidem Deum testem habemus, nobis ex animo dolere, quod Vbiquitaria doctrina non solum Ecclesias Germanicas, sed etiam Arianam impietatè iuuat & armat. Non enim sumus ij, qui in Ecclesiæ luctu rideamus, tripudiemus, choreas ducamus, genio indulgeamus: quod affiduè agitare dicuntur Vbiquitarij VVirtbergici: parùm admodum curantes Ecclesias Belgicas, Gallicas & Vngaricas, qui ab Antichristo & Turca iã multos annos grauissimè affliguntur. Quam tamen libidinè & *ἐπιχρηστικῶς* Deus paulò post comprimet & vlciscetur.

Tertiò quòd affirmas, *D. Grynæum dictum Christi: Pater maior me est, de diuinitate Christi exposuisse*: tam verum est, quàm si fingas D. Grynæum pro lectione publica se Pontificem Romanum appellasse. Sed vbi os tuum, vbi frons, vbi conscientia, vbi religio Andrea: cui religio non est ea comminisci, quæ tot honestissimorum hominum testimonio falsitatis redargui possunt. Deus tamen, qui iustus est iudex, te ita excæcauit, vt hanc tuam calumniam ita commemorares, vt nemo sanus dubitare possit, te falsum dicere. Tempus enim, quo D. Grynæus illud dictum de Deitate Christi enarrauit, omittis: locum, in quo ista acciderint studiosè dissimulas: testes, qui id ad te detulerint, nominare non audes. Quis ergo non intelligat, te nobis fabulam narrare? Profer Andrea, si nobis fidem facere, si te à calumniæ crimine vindicare vis, tempus; profer locum; profer testes tuæ istius calumniæ. Proferes autem post exactum magnum Platonis annum. Quòd verò, tuæ calumniæ amplificandæ causâ, aliquot Patrū Orthodoxorum testimonia in medium affers, nihil aliud facis, quàm vt te tuis somnijs oblectes & aerem flagelles: illa siquidem testimonia pia & orthodoxa contra nos facient, vbi tu tuam calumniam eo modo, quo dixi, testatam feceris.

Caput s. de Cuculi Jacobandrici impietate & ingratitude.

CVVLVS Iacobandricus D. Grynæum tribus argumentis impiū & ingratum esse probare conatur: primū est, quòd conuicietur: alterum, quòd Præceptori conuicietur: tertium, quòd pro gradu Tubingæ adeptus aut nullam aut malam referat gratiam. De singulis sigillatim pauca dicam, ne pio lectori molestus sim, & ad grauiora eo breuius & expeditius sit iter.

1. Ad primum igitur quod attinet, sic habeto Andrea: Non tibi conuiciatus est D. Grynæus: sed mores, sed fraudes, sed scelera, sed facinora suis, quod aiunt, coloribus verè depinxit. Tu verò, vt homo astutus es, diuisionis fallacia, quod tibi solenne est, vsus, seueriora D. Grynæi dicta à rebus seiuncta nobis percenses, vt pio lectori imponas ac persuadeas D. Grynæum conuicijs te infectatum esse. Aliud verò est Andrea conuiciari & calumniari: aliud etiā aliquius fraudes, fallacias, facinora, mēdacia, calumnias graphicè descri-

scribere: quod D. Grynæum fecisse intelligunt facile omnes, qui Catalogum tuum conuiciorum, ut appellas, cum eius Apologia conferent. Mirum autem est Andrea te alijs conuiciandi studium tribuere, idque in alijs reprehendere & exaggerare, in quo tu ipse iam toties deprehensus es. Scilicet quod in alijs scelus & delictum est, id in te Germaniæ Pontifice pro virtute habendum est. Erras, si id credis Andrea. Quis verò, quæso te, bonus vir, quis pius & veritatis amans hætenus fuit, quem in tuis conuicijs & calumnijs non deformaris? Nemo certè, id quod etiam tui non ignorant: ac propterea multi ex ipsis te λέγην λοιδωεῶν Lernam conuiciorum quoque esse iudicant. Eos verò rectissimè de te iudicare, docent prolixi illi tui centones è conuicijs & calumnijs compositi, quos paucis annis edidisti, & quos docta posteritas execrabitur.

2. Ad alterum quod attinet paucis quoque tecum transigam. *Facis te D. Grynæi præceptorè*: sed tu vide, quomodo præceptoris munus obieris & expleueris. Obiecit Apologia tibi isto biennio, quo D. Grynæus Tubingæ vixit, publicè docere rarè fuisse integrum, præmeditato autè rarissimè: quia videlicet tempus alijs rebus & maiorem quæstum & voluptatem afferentibus tribuendum fuit. Ad hoc obiectum tu, etsi omnem pudorem exuisse meritò videaris, tamen nihil respondere audes: quia tibi ipsi conscius es, & quia nō ignoras, idem omnibus constare. De hac tua docendi diligentia etiam alios dum Tubingæ fui, sæpenumerò conquestos esse memini. Noli igitur tam iuueniliter exaltando te aliorum præceptorem nominare, qui & paucas, & malè præmeditatas, & non usque adeò doctas lectiones à te audierunt. Is demum Andrea præceptor est, qui assiduè, præmeditatè, eruditè docendo suo munere fungitur: non autem is, qui se talem præbet, qualem tu te multos iam annos præbuisisti. Fons, qui ipse sitit, nō nisi æquiucocè fons dicitur: quia præter nomē fontis nihil habet: sic præceptor, qui & malè, & negligenter, & indoctè præcipit, & cui præceptore opus est, præceptor verè dici nec debet nec potest. Nemo certè doctrinam istam, quam & D. Grynæus & alij à te, fonte arido, hauserunt, vel vitiosa nuce emerit. Qui à te doctrinam petit, ab asino lanam petit & è pumice aquam elicit: id quod cum ex alijs rebus multis, tum verò è tuis Disputationibus & maximè è postrema Analyfi Epistolæ ad Romanos colligi & intelligi potest. Vide Andrea, quam egregium te nobis offeras præceptorem.

3. Ad tertium quod attinet, non multis itidem te detinebo. Exprobras D. Gryneo gradum à te collatum, ac pro eo malam gratiam tibi referri quiritarij. Sed quam quæso malam ille tibi gratiam retulit, quam quoddam posterioribus curis locum relinquens, ac Deo gloriam dans, è vestro Vbiquitario Labyrintho sese expediuit, ac veritatem amplexus eam modestè profiteri cæpit. Scilicet ideo à vobis gradum illum accepit vt perpetuè & vestrum & Vbiquitatis mancipium esset. Quòd verò idem, à te multis conuitijs laceffitus & atrocibus iniurijs affectus, tibi ingenuè & liberè respondit; id iure ne an iniuria fecerit, iudicabunt ij, qui sine affectu iudicare possunt. Cæterum cum te gradus collati tantoperè pœniteat, vt quiescere non possis: vide, quid tibi largiamur. Mitte Heidelbergam legatum, qui diploma vestrum à D. Gryneo reposcat. Non recusabit D. Grynæus vobis id remittere, vt videlicet eo Sixtum Quintum Romanum Pontificem donare, eiusque gratiam vobis conciliare possitis. Proculdubio Andrea, vbi se à te tam honorifico dono ornatum viderit, Pontificatum Germaniæ, quæ iam diu parturis & affectas, sanciet, consecrabit, tibiq; adjudicabit. Non opus est D. Gryneo vestro testimonio, quem tot præclari viri in Anglia, in Hungaria, in Gallia, in Germania, in Heluetia, imò etiam in ijs locis, vbi Vbiquitas dominari videtur, amant, commendant, admirantur, & colunt. Valeat ergo vestrum Vbiquitarium testimonium: vobis eo opus est, quos nemo doctos viros agnosceret, si vel semel nomina vestra, omisso Doctoris titulo, scriberetis. Et certe, mi Andrea, tam habet D. Grynæus quòd doleat se à te, qui in toto orbe Christiano infamis es, promotum esse doctorè: quàm tu, eum te promouisse. Sed mitto ista puerorum crepundia.

Cuculi Jacobandrici leuitas & perfidia.

CVCLII parens Grynæum leuem & perfidum esse probat tali quodam argumento.

Grynæus scribit, se scriptorum Melanchthonis semper amantissimum fuisse: Deinde se cum Tubingam peteret, Vvittebergam abiturum fuisse, nisi à suis admonitus fuisset. Tertio se in lectionibus Tubingæ sæpè substristem fuisse, quòd audiret magnos viros hostiliter perstringi: Quarto memoria quorundam, qui vbiquitariam chimæram nunquam professi essent, solatum se esse: Quinto definitionem vnionis hypostaticæ Melanchthonianæ oppositam, cui assueuisset: item confusionè articulorū fidei, de incarnatione Verbi, de ascensione in cælum, & de sessione ad dexterâ

sibi difficultate ait. Tamen illam definitionem & vniuersum negotium defendis: hac fronte & conscientia Doctoris gradum in illa Schola consecutus est: iureiurando se deuinxit, velle se in ista doctrina perseuerare: postea operam suam Marchioni Badensi Carolo pia memoria, obtulit, iuramento etiam proculdubio ad illam doctrinam astrictus: Professoris Theologi locum in Schola Tubingensi & votis & priuatis literis ambuiuit: Brentio filio adulatus amicas literas scripsit, quibus se patri Brentio commendari cupit.

Ergo Grynaeus à leuitare & perfidia non est alienus.

Eti tuum consequens cum antecedente, & lutum cum ferro coheret, & tota argumentatio nihil aliud est, quàm funiculus ex arena contortus: tamen, ne pius lector turbetur, fert animus singulas particulas antecedentis examinare, ac pio lectori ostendere, quàm ἀλόγως argumenteris.

1. Ais, *Grynaeus Tubingam petens Virebergam erat abiturus, nisi amici diuassissent; Ergo Grynaeus leuis est.* Carneadiū profecto argumentū, & dignum, quod in memoriam tui Cuculi aureæ statuæ incidatur. Scilicet is Vbiquitarijs leuis est, qui alijs bonis & prudentibus viris morē gerens, suū mutat cōsiliū. Sed quid de te iudicabunt tui Andrea, qui ante bienniū circiter relicta re familiari perpetuū cœlibatū vouisti, nunc à libidine admonit⁹ repente è vestigio vxorem opulentam duxisti? Scilicet vos Vbiquitarij nunquam mutamini.

2. Ais, *D. Grynaeus fatetur se Philippi eiusq; scriptorum semper fuisse amatissimum; Ergo Grynaeus leuis est.* De scopis dissolutis nihil hoc loco dicam. Hac verò tua voce etiam Lutherus, quem nobis sacrosanctū esse vis, quem ἀναμάστινον fingis, eodem crimine condemnabitur. An oblitus es verba Lutheri? *Eum contemptum hominem coram Deo esse oportet, qui Philippū contemserit.* An planè ex animo tuo effluxit honestissimum eiusdem iudiciū de Locis Communibus Philippi: *quo eos omnium Patrum scriptis longissimè anteponit?* Imò Andrea quid de te iudicabunt omnes recte sentientes, quid de Brentio Patriarcha tuo? qui viuum Philippum tantum non adorastis: mortuum verò arrofastis, condemnastis, & omnibus probris affecistis. Egregia scilicet vestra constantia: de qua rectè dicitur: *Mortuo leoni etiam lepores: cetera intelligis.*

3. Ais, *Grynaeus ait se in publicis lectionibus sæpè subtristem fuisse, quod audiret magnos viros, & de Ecclesia optimè meritos hostiliter perstringi. Ergo Grynaeus est leuis* Ergo in vestris Ecclesijs Sueuicis, Saxonis, & alijs multi sunt leuissimi homines, quibus tua intemperies, immodestia, libido optimos quosque infectandi mirum in modum displi-

cer, ac grauissimum dolorem affert. Non enim omnes, sicut manipulus Vbiquitarianorum Theologorum, omnē humanitatem ex animis amiserunt, nec omnes in Stoicos ἀπαθείς mutati sunt: vt indignis rebus non moueantur amplius. Retinete vobis Stoicam vestrā ἀπαθείαν: modò relinquitē nobis Christianam Κυριότητα, neque auream istam virtutem leuitatem nominetis.

4. Ais, *Grynaeus fatetur, sibi definitionem vnionis hypostaticae, quam tu Melanchthoniana opposuisti, nec non confusionem articulorum fidei à vobis confictam displicuisse: & tamen illam definitionem & totum negotium defendit. Ergo Grynaeus leuis est.* At Grynaeus de hoc, quod obijcis, crimine iam antea tibi Apolog. pagina 9. & toti Ecclesiae satisfecit. Non fuit ille autor istarum thesium, quas ne tu quidem contra aduersarios tuos defendere potuisti, sed respondentis tantum munus obijt: non quidem idcirco, quod eas theses per omnia probaret, aut mordicus defensurus esset: sed potius vt collatis sententijs veritatem, quam tum non plenè perspiciebat, cognosceret. Quapropter postquam animaduertit te nec in ipsa Disputatione cominus tuas theses tueri, nec eminus eas oppugnantibus satisfacere, piè fecit, quod posterioribus curis locum dedit, Vbiquitatiq; renunciauit. Quae res ei maiori gloriae (crepet inuidia) apud omnes rectè sentientes erit, quàm vos vnquam quibus nihil aliud est propositum, quàm pertinaciter ἔσθιν φυλάττειν, adepturi sitis. Deo patri aeterno gratias agimus, quòd pium hunc & integrum virum Vbiquitatis peste liberauit.

5. Ais, *Grynaeus etsi ei displicuit definitio vnionis hypostaticae & confusio articulorum fidei: tamen summum gradum in nostra schola petijt & consecutus est. Ergo leuis est.* Et D. Grynaeus Apolog. pag. 7. tibi falsus est Andrea, à se imprudenter factum, quòd propinquorum & amicorum cōsilio morem gerens, à te homine infami gradum doctoratus petierit: & alij honesti magnique viri nihil D. Grynaeo tam dolendum esse iudicāt, quàm illud, quòd à te Vbiquitatis sacerdote inglorio D. Theologiae titulum, quo etiam vestro iudicio & testimonio dignissimus erat, accepit. Conferte igitur in posterum vestros illos gradus ijs tantum, quos certò scitis Eutychnianismum, Nestorianismum, Capernaitismum, & alia portenta defensuros esse.

6. Ais, *Grynaeus iureiurando se deuinxit, velle se in doctrina Vbiquitaria perseverare. Ergo Grynaeus, cum illam doctrinā nunc improbet, leuis est.* Miserum verò te Andrea, qui tam apertè ea affirmas, quae falsissima esse vel ipse non ignoras. In iuramento, quòd D. Grynaeus praestitit, nulla planè

planè fiebat mentio doctrine, quam tuæ Theses iam dudum explose continebant: quomodo ergo inquis eum suo iuramento ad Vbiquitariam doctrinam astrictum fuisse? Vide Andrea, quàm tu ipse leuis sis, alijs leuitatem falsò obiectando. Grynæus iurauit, se doctrinam illam, quæ in Augustana Confessione & eius Apologia à Philippo Melanchthone non Vbiquitario sed orthodoxo conscripta explicatur, constanter & sincerè professurum esse: id iuramentum hæcenus aded constanter & sanctè seruauit, vt nuper admodum nostris author suasorq̃ue extiterit, vt Augustana Confessio à Clarissimo Theologo D. Shonio publicis lectionibus ingeniosè iuuentuti explicaretur. In reformata igitur Academia Heidelbergensi Augustana Confessio, autore suasoreq̃ue D. Grynæo & consentientibus nostris, exponitur & in pretio habetur. Tu verò, tu inquam Andrea, vt rem tuam faceres & ex incendio templi Dianæ laudem tibi pareres, summotà Augustana Confessione, cum paucis Vbiquitarijs nouam formulam, contentio-nis pomum, Ecclesiæ Dei obiecisti. Tu igitur is es, qui iuramentum violasti, qui ab Augustana Confessione ad Vbiquitariam & Capernaïticam doctrinam turpissimè defecisti, alijsq; vt idem facerent autor fuisti. Quapropter noli, noli inquam alijs periurium, leuitatem, *σποσολογία* & alia crimina obijcere: cum tu cum tuis manipularibus, lucri nimirum studio & dominandi in Ecclesia libidine, eadem iam dudum admiseris.

7. Ais, *Grynæus operam suam Marchioni Badensi Carolo, pie memoria, obtulit iuramento ad Vbiquitariam doctrinam astrictus. Ergo leuis est.* Memoria, cuius mors vinum esse à Plinio perhibetur, te Andrea, qui ad tuas calumnias exornandas etiam ea, quæ ante viginti annos gesta sunt, ruminas, fallit. Grynæus à Marchione Carolo nullo iuramento astrictus est: quia magnanimus ille heros facillè intelligebat, inter bonos benè agier oportere: neq̃ue ita diffidebat, vt vos Vbiquitarij, quos propria torquet conscientia. Deinde Grynæus non ideo ab eodem fuit vocatus, vt Vbiquitatem in Marchionatum inueheret, & Capernaïtica figmenta disseminaret: sed vt Evangelicam doctrinam sincerè plantaret: id quod fideliter, rumpantur vt ilia Vbiquitarijs, & cum laude præstitit. Atq; eo nomine ab Illustrissimis illius Marchionis hæredibus etiamnum hodie amatur. Quàm verò bonam gratiam vos ab iisdem inieritis, quod eorum nomina Formulæ Vbiquitariæ inseruistis, vos non amplius latere arbitror.

8. *Ais, Grynæus Theologi professoris locum priuatis literis ambiuit in nostra Academia. Ergo leuis est.* Profer, si potes, eius petitionis siue ambitus indicem Epistolam, & pio lectori fidem feceris. Et certè si verum diceres, non maiori negotio Epistolâ illam protulisses, quàm eam quæ ad Brentium scripta est. Sed habes ibi tua mancipia, qui tibi hoc modo assentantur, vt se in tuam gratiam insinuent. Illi tamen ad Grynæum ante paucos annos non vsque adeo honorificas de te, quem nunc assentando demulcere student, literas scripserunt: quas aliquando facilè in lucem dabimus. Noli ergo Andrea istis feruilibus susurronib⁹ aures præbere, qui nihil aliud agunt, quàm vt te perturbatum & implicatum magis perturbent & implicent. Nam vt Grynæus tuum Cancellariatum, Præpositurâ, Abbatia, & si quæ sunt alia huius mundi ludibria, nunquã sibi petijt, nunquã affectauit: ita hodie quoq; suis rebus contentus de ipsdem nec per febrim nec per somnium cogitat, teque omni cura liberat.

9. *Ais. Grynæus iuniori Brentio adulatus amicas literas scripsit, quibus se seniori Brentio commendari petijt. Ergo leuis est.* Nisi maior quoq; Brentius, dum Basileæ adhuc in statu humilitatis fuit, nec rapinam duxit æqualem esse Principibus huius mundi, D. Caluino adulatus dicatur, & leuitatis arguatur, quòd ad eum literas humanitatis plenas dedit; certè non licebit vobis hoc argumento D. Grynæum in leuitatis suspicionem adducere. Verum agite Vbiquitarij, coniungite operas, vociferamini, omnia vndiq; conquirete, quæ putabitis ad D. Grynæi personã deformandã facere: & certè credite mihi, nihil aliud consequemini, quã vt D. Grynæi laus augeatur, & multorum bonorum virorum beneuolentia, qua illum complectuntur, magis magisque excitetur & stabilietur. Quæ enim maior laus esse potest, quàm à talibus hominibus reprehendi & vituperari, quales hodie vulgò putantur Vbiquitarij, maximè verò Tubingenses. Vnum tamen D. Grynæo dolet, nempe quòd spes, quã de Brentij præstantia iam olim conceperat, ipsum tam vehementer fefellit. Vnum tamen vobis gratulatur, nempe quod vobis eiusmodi homo contigit, cuius soloecismi & alia *Quædam* nobis materiam iocandi & ridendi subministrant. Nam talibus ludis & iocis ludicram & iocosam Vbiquitatem pasci, notum est. Ceterum autores sumus Brentio, vt Epistolas ad se scriptas studiosius asseruet, ne voluptatem illam nimiam fraga comedendi amit-

tat.

De hypocrisi Cuculi Jacobandrici.

CVCLI Tubingensis parens. D. Grynæo hypocrysin exprobrat tali argumento.

Grynaus nunc ait se pro Iacobo Andrea Deum oraturum, non conuicijs sed charitate certaturum: nunc verò eidem iudicium diuinum comminatur, eius vitia & fraudes detegit, & apertè confutat ac reprehendit.

Hanc probat Andreas longa antithesium inductione pag. videlicet 40. 41. 42. 43. 44. 45. Ergo Grynaus est Hypocrita.

Candidum scilicet argumentum & ex animo ab omni hypocrisi alieno profectum: nisi quod fallacia ignorationis Eléchi grauissimè laborat ac omnem candorè amittit. Scilicet Andrea, duo ista *δὲς δὴ πασῶν* pugnant nec ex animo pio & candido manare possunt: vt videlicet quis, humanæ infirmitatis memor, cōmiseratione ductus pro hominib⁹ etiam impijs & hostibus suis Deū precetur: & rursus in eorū scelera & flagitia grauius & acrius inuehatur, iudiciumq; diuinum cōminetur. Hæc duo facta Andrea, optimè cōsistere possunt, & ab vno eodemq; animo charitate gemina ardente & candido proficisci: quippe cū vtriusq; finis sit, hominis conuersio & salus. Nisi fortassis etiā medicus hypocritam agat, qui ægri sui vuneribus nō solūm oleū, sed etiā acetū infundit, nec solūm lenia, sed acria etiā & mordentia remedia adhibet. Sed hæc in oculis tuis mira sunt, qui hæctenus aduersarijs tuis conuiciari, maledicere, imprecari assueuisti: pro nemine uerò unquam Deum comprecandum esse cogitasti. Neque puto tuam impietatem eò progressam esse, vt Heliam Prophetam sincerissimum hypocritas insimules, qui sapius in Achabum impium, pro quo haud dubiè ardentissimas concepit nō semel preces, acerrimè inuectus diuinā pœnā denunciauit. Neq; vt mihi persuadeo, candidissimū illud Samuelis pectus eodem condemnabis crimine; q; nunc pro Saule seridè orauit: nunc eundem liberè increpauit ac iudiciū diuinū prædixit. Idè de Dauide, de Paulo, atq; ad eò de omnib. Sanctis, quotquot post homines natos vixerunt, & quib⁹ cum hominibus impijs negotiū fuit, iudiciū esto. Quapropter Andreas alijs hypocrisin obijciendo, se malum Dialecticū, peiorè Theologū, pessimū verò Christianū esse declarat. Nec equidem Andrea, quisquā cui tui mores & sermones, cui tua studia, consilia, facta cognita sunt, pro hypocrita te habebit: quippe cum in omnibus ijs nullū planè pietatis & religionis iudiciū & documentum eluceat.

*De Cuculi Jacobandrīci calumniarum &
conuiciorum censura.*

CVculus Jacobandrīcus instituit censuram conuiciorum, quæ à D. Grynæo in se collata esse nugatur, eamque, vt nobis suam ἀπειρολογίῃ probaret, à pagina 47. vsque ad pag. 91. producit. Cum autem illa censura, paucis admodum exceptis, nihil nisi nugæ & gerras, nil nisi δειλογίας & iocos inciuiles contineat: opere pretium facturum me iudicant eruditi, si temporis, cuius est πολυτελέστατον ἀνάλωμα, ratione habita, ea tantum attingam, quæ historica sunt & quæ ad controuersiam dijudicandam facere videntur. Neque verò quisquam hoc meum institutum reprehendet, nisi qui Vbiquitariorum more rebus friuolis magnos centones faciendo, tempus & otium abutendum temerè censeat.

Pag. 50.

1. Andreas D. Grynæo oblique exprobrat nimium vini generosi usum his verbis: *Abstineto aliquantisper à vino, Bacharico præsertim, quia calefacit nimium, & commensalib. illud, quorū est confirmatio valetudo, liberalius infunde, & tu aceto utere.* Ach medice cura te ipsum: nec alios tuo ingenio iudica. Nota est toti mundo furiosa tua ebrietas, noti sunt sales iocique lepidi, quos inter pocula euomere conseruisti. Et certè D. Grynæi commensales homines nobilissimi à luxu, ebrietate, & scurrilibus iocis, quibus tua vita scætet, plurimum abhorrentes mirantur insanam tuam impudentiam, qua abreptus alijs consilium de vsu vini dare animum induxisti. At, Dei gratia, D. Grynæus à gula & ebrietate tam longè abest, quam tu à sobrietate & temperantia: id quod nōrunt omnes, qui te nōrunt. Cæterum Andrea hoc vos Vbiquitarios pessimè habet, quod nuper admodum ἀπειροδοκίῃ, præter voluntatem & expectationem vestram & vini Bacharachici & aliarum deliciarum, quibus Palatinatus, Dei liberalitate, abundat, vsus vobis denegatus est. Hoc hoc inquam vobis Vbiquitarijs, qui numerus estis, dolet & stomachum facit. Cum verò facta infecta fieri nequeant, & cum, Deo sic prospiciente, tuus dominatus, quo diu Palatinatum vexasti, iam periodum suam absoluerit: noli anxius & sollicitus esse de vsu vini Bacharici, quod tuo palato optimè sapiuisse nemo dubitat. Abutere pro libitu vino tuo Bibenhusiano: & sine Bacharico eos modicè & cum gratiarum actione uti, ad quos diuino & hæreditario iure pertinet.

2. Multis verbis probare conaris Beurlinum non fuisse Calu-^{pag. 520}nistam. At mî Andrea, nemo cum Caluinismi insimulauit vnquam. Vbiquitariam Chimæram nequaquam professum esse vere & rectè scripsit D. Grynæus. Tu quidem multa contrâ blateras: sed nihil, quo D. Grynæum mendacij conuincas, affers. Postulas è scriptis Beurlini locum aliquem afferri, quo ille Vbiquitatem improbarit. Nos contra iure nostro à te postulamus, vt nobis locū vel apicem è scriptis Beurlini, quo ille Vbiquitatem probarit, præducas: quod vbi feceris nobis fidem feceris. Nam quod de ministro quodam vestro & eius Palinodia à Beurlino subsignata nar-
ras, apud intelligentes nullam meretur fidem: siquidem hæc-
tenus nobis fabulas vestras pro Historijs venditaueritis: id quod nuper admodum Epistola Consolatoria, Gryneî Apologia & mea quoq; abundè docuit. Alienus alienus fuit bonus ille vir ab Vbiquitario figmento; ac propterea superioribus annis ei Parisijs peste correpto parum te fidelem amicum præstitisti: facilè enim tulisti eum peste absumi, quem Vbiquitatem, tuas delicias videlicet, non magni facere, nec propugnare sciebas.

3. Grynæum mendacij arguit, se verò mendacio purgat hoc ^{pag. 65.} argumento.

Grynæus fatetur Apolog. pag. 25. se Tubingâ reuocatum nondum ex illis controuersis velut tritis extricare potuisse: atq; ea de re ad Iacobum Andream & alios reuerenter scripsisse. Ergo Grynæus fatetur se Roetela versantem idem nobiscum sensisse, & literis id esse testatum.

Tu verò ingeniosa iuuentus Enthymemati Iacobandreo maiorem propositionem præfige: ac Iacobandrianus elenchus tibi planus fiet.

Quicumq; literis testatur se ex ijs controuersis, qua inter Iacobum Andream & alios agitantur, non posse extricari: eum necesse est idem cum Iacobo Andrea sentire.

Atqui Grynæus literis suis ad Iacobum testatus est, se non posse ex ijs controuersis extricari. Ergo Grynæus literis testatus est, se idem sentire cum Iacobo Andrea.

Nunc dic quæso nobis ingenue lector, vtrum iste homo minus frontis aut mentis habeat? qui aded impudens & demens est, vt affirmare non dubitet idem esse, testari se non intelligere controuersias, & idem sentire cum Iacobo Andrea. Si hoc non est omnem pudorem exuere & insanire: non video certè an fron-

tem & infanum aliquem reperire possis. Sed alio argumento Grynæum adoriris.

Grynæus fatetur, se, priusquam Rœtela discederet, piam doctrinam professum esse. Ergo Grynæus ex vno & eodem ore calidum & frigidum simul efflat.

Mirarer Andrea te tam ludicris & anilibus argumentis pugnare: nisi te Cuculi parentem esse scirem. Cuculum exclusisti: quid igitur miri est, si coccyismos quoq; edas. Sed ad rem. Antecedens negare non audes: quia à Gryneō Apolog. pag. 24. ijs argumentis munitum est: quæ à te quidem lugeri, refutari verò non possunt: quare consequens tibi, in quo Grynæum exagitares, fabricasti: In quo primò petis principium, idq; valdè athleticè, vt fœtui tuo nihil dissimilis videaris. Nam primò niteris falsa tua hypothèsi, videlicet idem esse, fateri aliquem se non posse se ex controuersijs ijs, quæ inter te & alios sunt, extricari, & aliquem tecum sentire. Hoc si tu probaueris, tum demum tuum argumentum aliquam veri speciem habebit. Cæterum etsi tibi hoc daremus, quod tu inique postulas: tamen tuum illud consequens graui adhuc ignorantie elenchi vomica laboraret, neq; illa Grynæi gemina confessio, vt frigidum & calidum, pugnaret: quippe cum non eodem tempore, quod innuit tua illa particula, SIMVL, esset edita. Id vt intelligas paucis assumam tuum sophisma.

Grynæus eo tempore, quo Tubinga discessit & Rœtelam venit, idem sensit cum Iacobo Andrea. Ac idem Grynæus fatetur se aliquantò post piam doctrinam amplexum & professum esse. Ergo Grynæus simul ex eodem ore frigidum & calidum efflat, id est eodem tempore pugnantia dicit.

Pag. 66. Nunc tuis istis gerris subiungis interrogatorium magno cum metu & trepidatione coniunctum. *Et libenter, inquis, quaesierim ex Cuculo, qualem doctrinam se adferre Rœtelam, & docere velle, iuramento affirmauerit, & quid commissarijs nomine Illustriss. March. Badenf. Car. pia memoria responderit.* Respondeo: Miror te Vbiquitarium & Germaniæ Pontificem esse, & Marchionatum toties peragrassè: & tamen hæc ignorare. Vt verò tibi metum illum & dubitationem grauissimam eximam, sic habeto. Commissarij illi nullum à D. Grynæo iuramentum postularunt: id verò eis respondit, quo optimè contenti fuerunt: suum deniq; munus ita obiuit, vt nihil vnquam à quoquam desiderari in eo potuerit. Imò Grynæus dum Rœtelæ Concionatorem & Superintendentem egit, Mombelgardiam missus fuit: à quo verò, tu non ignoras: in quem finem;

Biden-

Bidenbachius, tristissimæ memoriæ, expertus est. Sed quid habes *Pag. 66.*
 amplius? *Grauis tamen, ais, causa fuit, quæ urgebat vt ore & ore loqueretur.*
 Video te ore quidem & ore, sed sine mente & pudore locuturum:
 uerum age da nobis illam causam. *Sperabat enim adhuc aliquem profes-*
foris locum in Academia Tubingensi. Quid audio? Scilicet tum vacabat
 aliqua professio: aut tu ei loco cessurus eras pro tua modestia:
 aut is professionem apud vos sperare poterat, de cuius fide & con-
 stantia in Vbiquitaria opinione tam sollicitè dubitabatis. Nunc
 perge: *Nam docendis in Ecclesia muneris dudum illum pudebat.*

Fortassis non tam illum huius muneris pudeuit, quàm te nunc
 tui Cuculi immaturi pudet: ac propterea eum in glorio cuidam
 Holdero supposuisti excludendum: qui quia tuum mancipium
 est, & tamen gloriam appetit (nam nemo est qui non aliquo duca-
 tur laudis & gloriæ studio) boni consuluit Cuculi vitricum fieri,
 vt posset volitare per ora virum. Vos verò Vbiquitarios, qui pu-
 dorem cum pudicitia amisistis iam dudum, non pudet, lucri scili-
 cèt & quæstus cupiditate vel tribus functionibus præfici. Quàm
 autem benè eas geratis, tuū exemplum hætenus docuit: qui nec
 Ecclesiastico nec Scholastico munere ea, qua par est diligentia
 fingeris; ac illud Xenophontis verissimum esse probas. *Αδύνατον*
τὸν πολλὰ τέχνηόμενον πάντα ποιῆσαι καλῶς. Cæterum progrediamur
 vltra. *Sed quòd nullam occasionem prætermittendam censeret, etiam Basiliensi-*
um animos sibi demulcendos demerendosq; credidit. Miserū te Andrea, cu-
 ius fraudes toti mundo patent. Si D. Grynæus professione piæ no-
 stræ & Vbiquitario fermento purgatæ doctrinæ Basilienses sibi de-
 mulcere poterat, & tibi id constabat: quid quæso te opus erat, mo-
 nente astuta quadam vulpecula, te calumniatrices literas ad Sena-
 tum Basiliensem scribere, quibus eam ob hanc ipsam doctrinam
ἀλλολεγειτίσκοπος accusabas & in odium vocabas? Cur tamen illæ
 literæ ad te remissæ sint, hoc obscurum non est. Sed mi Andrea,
 nemo est qui ignoret, D. Grynæum ob liberam & ingenuam no-
 stræ doctrinæ professionem Basileæ multas iniurias à suis Colle-
 gis illatas tulisse, varijs artibus oppugnatum, grauib; conuicijs
 deformatum, iniquis præiudicijs circumuentum fuisse. Cuius au-
 tem instinctu id factum sit, quem dubitare nunc amplius arbitra-
 ris? Hoc tamen scias Andrea D. Grynæum in clytæ Basiliensis Rei-
 pub. VVirtebergicorū olim asyli, beneuolentiâ & studium nulla
 alia arte, quàm candidè agèdo, piè viuèdo, & fideliter docèdo sibi
 conciliasse, auxisse & cōseruasse: atq; ipsè artib; vestras insidias, quas
 non

non leonina sed vulpina assumpta plurimas collocastis, euitauit & superauit: id quod vos nunc vehementer perturbat.

Pag. 67.

4. Synodo non opus esse grauiissimis quibusdam & maxime necessarijs rebus conatur addicere Andreas. Prima hæc est.

Vos Synodum vrgendo rem seriam non agitis. Ergo Synodo non opus est.

Antecedens probat Andreas. *Quid enim vespertilionibus & Cuculis auium conuentus proffit?* O lepidum & festiuum caput: quod si quis nitro lauet, quid eum promoturum putabis? Illi scilicet Andrea rem seriam agunt, qui inter pocula cibo potuq; turgentes nunc D. Bezæ, nunc Tigurinorum colloquia anxie desiderant: cominus verò congregiendi occasiones oblatas studiosè declinant. Illi verò Vespertiones non sunt dicendi, qui lucem aspectumq; hominum fugientes in suo sterquilinio crocitant, nec vllis argumentis è suis harris produci possunt. Minimè verò gentium illi pro Cuculis sunt habendi, qui in nidulis suis Vbiquitarijs, dum æstas est, anathematismos, falsa crimina, & calumnias crepant: hyeme verò sese studiosè occultant. Mirum autem est Vbiquitarias illas aues suo cantui tantopere diffidere, vt ne cum ijs æquo iure congregi audeant, quos timidos Cuculos & Vespertiones esse vociferantur. Et hoc est primum argumentum, graue illud quidem: sed audi grauius.

Hactenus vos nihil præter Lysandri gladium cruentum vibrare vidimus. Ergo Synodus non est celebranda.

Ergo Andrea etiam Scorpionis ictus Synodum prohibere possunt. Sed audi: adeone tibi dolet, Christianum nostrum Magistratum in duos nocentissimos hæreticos, quos terra sustinuit, & qui in Personam filij Dei aperte, pertinaciter, & sine omni pœnitentia blasphemi fuerunt, gladium strinxisse? Scilicet iustissima supplicia de duobus extremè blasphemis hominibus sumpta, tibi tantum tamq; diuturnum dolorem afferunt: cruciatus verò, supplicia, & exilia, quæ iam multos annos tulerunt Vngari, Belgæ, Galli, & aliæ nationes Christianæ, te non modò non ad commiserationem alliciunt: sed occasionem præbent ijs insultandi, & iniquum Lysandri gladium obijciendi.

Sed hanc libidinem & *ἄνυχουσαντιαν* è crapula & nimio otio natam Deus breui vindicabit. Scilicet pulchrum, laudabile, pi-umq; fuit, (vt reuera fuit) quòd superioribus annis pij Germaniæ

Prin-

Principes Imperatori, quem suum magistratum agnoscebant, acri animo religionis causa restiterunt, atq; etiam armis religionem tutari parati fuerunt: inexpiabile verò facinus concipiunt Principes inferioris Germaniæ & Galliæ, quòd pro vera religione etiam sanguinem suum profundunt. Tu verò Andrea Deo potius age gratias, quòd religionis professio tibi hæcenus delicata & quæstuosa fuit: nec aliorum calamitatibus tam iuueniliter & libidinosè, instar alterius Semei, insulta. Sed redeo ad argumentum.

Synodus, ais, non est celebranda, quia Lysandri cruentum vibratis gladium.

Quis verò nostrum Andrea in Brentium exulem, quis in alios vestros ministros, quis in vestros Principes, cum ad nos confugerent, gladium vibrauit? Si commiseratio, si beneficentia, si liberalitas, si consilium & auxilium gladij cruenti sunt: nostri homines in vestros crudelissimi extiterunt: sin verò minus, quorum quæso maiora in vos extant merita, quàm nostrorum hominum. O verissimam vocem Fabelhansij, licet Ubiquitati addictissimi: *Es sind keine stölgere bettler auff d erden als die äpt vñ Pröbst im W. rreberger Land.* Adeò, *sæpe etiam est olitor verba opportuna locutus.*

Ceterùm demus tibi Andrea, nostros in Ubiquitarios gladium cruentum vibrasse: tu autem vicissim dic nobis, an illa sufficiens causa sit, cur minus Synodus celebretur? Si negas: quomodo leuitatis crimen effugies? Si affirmas: Cur vestri toties cum Pontificijs, quos cruentum gladium vibrare constat, congressi & collocti fuerunt? Illum vero gladium Andrea exhorrefcitis, de quo Paulus ad Hebr. 4. vers. 12. *Viuis est sermo Dei & efficax & penetrantior quouis gladio ancipite: ac pertingit vsq; ad diuisionem anima simul & spiritus, compagumq; & medullarum: & discretor cogitationum & intentionum cordis.* Hic hic est ille mucro, quem in vos stringimus, & quo vos percussi, prælium nobiscum committere non audetis. Audiamus nunc tertium tuum argumentum.

Grynæus liberè profitetur Calvinistas ea conditione Synodum petere, nimirum si in ea damnari doctrinam suam de captiuo Christo contingat, non magis præiudicio id sue doctrina futurum, quàm vel olim Tyria, Se-leucensis aut Ariminenfis pia doctrina de aternitate filij Dei, vel nuper Tridentina Euangelio. Ergo non opus est Synodo.

Pag. 68.

Rectè facis Andrea, quòd tam apertis Calumnijs nobiscum agis. Vbi quæso Grynæus dixit, scripsit, sensit: si nostra doctrina in Legitima Synodo damnetur, id ei præiudicio tam non fore, quàm

pseudosynodi modò commemoratæ doctrinæ Orthodoxæ & piæ præiudicio non fuerunt. Profer, si potes, paginam, profer syllabam, profer apicem : & te manifesta calumnia liberâris. In D. Grynæi Apolog. pagina 37. hæc verba reperio : *Vt autem omnes blasphemia Arianorum, omnia eorum scripta, omnes pseudosynodi, vt Tyria, Seleucensis, Ariminesis, & alia non fuerunt præiudicio piæ doctrinæ de æterna Deitate filij Dei : item, vt Acta Eutychianorum, eorum Henoticum & Synodi, sub Zenone, Basilisco & alijs Imperatoribus, ipso etiam Anastasio Silentiario non præiudicârunt piæ doctrinæ, de duabus naturis in vna persona inconfuse, inconuertibiliter, & indiuisè vnitis : Deniq; & Tridentinæ Synodi decreta, Euangelis non præiudicant : sic nec Iacobi Andrææ, nec aliorum quorundam Theologorum lucem Synodi reformatiuium, anathematismi, nec applausorum, quos illi habent, numerus (nostrorum iustitiarum numero inferior) nostra sanctissima & inuictissima causæ, vel tantillum derogant.*

Hactenus Grynæus. E quibus pius lector facillè colligit, te vel impudentem calumniatorem esse, qui audeas ea nostris affingere, de quibus ne per somnium cogitârunt : Vel tuos tuorumque brutos & iniquos anathematismos pro decretis legitimæ Synodi habendos esse : quod quam absurdum sit & ab omni ratione alienum, planius fiat, si tua fraus huius syllogismi spacio centroq; includatur.

Quicumq; dicit, Andrææ & aliorum Theologorum lucem Synodi reformatiuium anathematismos suæ doctrinæ præiudicio esse non posse : idem dicit, si in legitima Synodo suæ doctrinæ damnari contingat, id suæ doctrinæ præiudicio esse non posse.

Atqui Grynæus dicit Iacobi Andrææ & eius gregaliū anathematismos suæ doctrinæ non præiudicare.

Ergo Grynæus dicit, neq; si in legitima Synodo suæ doctrinæ damnetur, id ei præiudicio futurum esse.

Hæc igitur sunt tria grauissima argumenta, quibus Andreas mouetur, vt Synodum omnino non cogendam sentiat. Mirum autem est, eum omisisse quartum, quod omnium neruosissimum & ingeniosissimum est, nuperque à quodam nobilis hæretici filio in Ablegatione contra Theologos Heidelbergenses excogitatum in hunc modum :

Nullus est ferè angulus, in quo non Zuinglianus latet.

Ergo nullo modo concedendum, vt Synodus celebretur.

Dignus profectò Osiander, cui vel ob hoc argumentum tam

affa-

affabre factum nomen à taligis imponeretur: imò etiam rude do-
natus immunitatem à publicis muncibus impetraret: vt scilicet
otio abundans plura ciuifinodi Vbiquitatis monstra pariat. Cate-
rùm Andrea, cum intelligam vos ipsos, iusto nimirum Dei iudi-
cio cæcatos, veram ignorare caussam, cur nobis à Synodo tan-
quam læthifero crocodilo metuatis: en, pro mea erga vos obser-
uantia, veram caussam aperiam.

*Certò certius est, eandem esse caussam contemptus & metus Synodorum in
Vbiquitaris, qua fuit in Nestorio, hereseon lernâ. Ratio compa-
rationis in eo consistit, quia Vbiquitarij iisdem planè sunt
moribus, quibus fuit Nestorius: item quia eadem plane
est doctrina de æqualitate dignitatis vtriusq; naturæ, seu
reali idiomatum in humanam naturam effusione.*

*Atqui contemptus & metus Synodorum causa in Nestorio fuit, animus
ad arrogantiam & contumelium infrenis, & quod sciebat se ortho-
doxo Cyrillo imparè esse. Itaq; mandato Theodosij iunioris ad
Synodum Ephesinam vocatus, vbi videt se Cyrillo impa-
rè esse, sese subduxit: ac primò Imperatoris mandatum
aspernatus, deinde Cyrilli argumenta, veritus sese in mo-
nasterium per aliquot annos abdidit: quod tibi nùc quo-
que solenne est, Andrea.*

*Ergo certò certius est eandem esse contemptus & metus Synodorum in Vbi-
quitaris caussam. Et hæc de Synodo.*

5. Conatur Andreas à veritatis defensione & confessione pe- Pag. 77.
nitus remouere Iuriconsultos, Medicos, Oratores, Philosophos,
atq; adeo omnes Christianos, qui publicè S. literas non explicant:
Vtitur autem primò tali argumento.

1. Hieronymus inquit, habet vnum quodq; propositum suos Principes, Ro-
mani duces imitentur Camyllos, Fabritios, Regulos, Scipiones. Philo-
sophi proponant sibi Pythagoram, Socratem, Platonem, Aristotelem, &c.
Ergo non licet Iuriconsultis, Medicis, Philosophis & Oratoribus veritatis
Theologica patrociniū suscipere.

Respondeo. 1. Noli Andrea nobis fucum facere corrumpens
& detorquens Hyeronimi testimonium fallacia à dicto secun-
dum quid ad dictum simpliciter. Sensus igitur dicti Hyeronimi
est, Duces Romani, dum politica tractant, politicos homines imi-
tètur: Philosophi dū philosophica tractāt, Philosophos consulāt:
Poetę dum poemata conscribunt, sibi Poetas optimos imitandos
proponant: & sic deinceps. In summa huc respicit Hieronymus

requisq; in sua functione & officio optimos quosque artifices & magistros eiusdem functionis æmuletur, quò ad eius fieri potest. Atq; hunc verum & genuinum esse sensum rebus additum necessarijs.

1. Si Hieronymus id significauit, quod ex eius dicto infert Andreas: tum sequitur, eundem nec Iurisconsultum nec Philosophum nec Oratorem, salua conscientia, esse posse: & è contra. Atqui hoc est absurdum. Nam sic artes non haberent commune vinculum, nec sibi mutuas operas traderent, & sic omnes disciplinae optimis præsidijs, quibus adiuantur, destituerentur. Ergo & Andreana opinio absurda est.

2. Si vera est Iacobandrea dicti Hieronymi explicatio: tum sequetur neq; Magistratum politicum, neq; Iurisconsultos, neq; Philosophos, neq; Oratores Christianos debere Apostolos imitari. Sed hoc est absurdum: siquidem verum est illud Pauli: Estote imitatores mei, sicut ego Christi. Ergo & Iacobandrea interpretatio absurda est & impia. Quapropter accurate id teneamus, D. Hieronymum nihil aliud voluisse, quam Politicis in Rebuspub. administrandis sectandos esse optimos Rerumpub. gubernatores: sic oratoribus in orationibus componendis præstantissimos eius artis magistros: sic Philosophis celeberrimos Philosophos; sic ministris Ecclesiarum & ijs, qui res sacras tractant perfectissimos doctores: cuiusmodi fuerunt Apostoli. Nullo verò modo negauit gubernatores Rerumpub. Philosophos, Oratores, Iurisconsultos posse & debere. Sacras literas legere, exercere, fidei suæ rationem exponere, eamq; ad Dei gloriam aduersus corruptelas tueri. Verum ponamus Iacobandream interpretationem veram esse: sed argumenti vim in ipsum retorqueamus.

1. Si vera est Iacobandrica interpretatio dicti Hieronymi: tum tribus modis contra id peccatur ab Andrea: 1. Quod in hoc suo Cuculo, quem Theologicum scriptum esse vult, plura citat Philosophorum, Oratorum & Medicorum dicta, quam Apostolorum. 2. Quod superioribus annis clarissimum Philosophum D. Iacobum Scheckium eò adegit, vt doctrinam & mysterium de vnione personali duarum in Christo naturarum publico scripto explicaret: quod scriptum Bebenhusij lectum quidem, sed non intellectum, approbatum tam à Brentio quam Iacobo, atq; vtriusq; operâ publicatum: paulò verò post, quia Orthodoxum esse sentiebant, damnatum, suppressum, explosum fuit. Hosiander quoq;, quem nunc
quia.

quia nobilissimi heretici filius est, rude donatum aiunt, nobilissimum Poëtam Laonicum Frischlinum aduersus Danæum, cui se planè imparem sentiebat, excitauit, ac spongiam, qua se maculis inustis purgatum iri sperabat, expressit. 3. Quòd adolescentes Theologiæ studio initiandos, Philosophiæ, à qua alioquin planè abhorret, operam dare patitur. Atqui Iacobi interpretatio est vera: quod ille si non alio argumento, tamen iurando per salutem animæ suæ, & ingenti scypho vini Bebenhusiani exhauriendo probare poterit.

Ergo & hoc verum est, quòd Andreas tripliciter in dictum Hieronymi peccet.

En præclarum doctorem, quem sua culpa redarguit ipsum.

Cæterùm Andreas, vt victoriam adipiscatur, nobis etiam arma, quibus Grynæus se defendit, eripere & infringere conatur his verbis: *At qui, inquit, Cuculus, sic etiam Lucas, qui Euangelium & acta scripsit, in alienam messem falcem immisit. Respondeo, inquit Andreas; Quasi verò historiam conscribere, & de controuersijs religionis, præsertim Sacramentorum mysterijs, pronunciare idem esset.* Rectè Andrea responderes: si modò ad rem responderes, nec tam pueriliter à scopo Disputationis aberrares. Tua est hypothesis. Medicum medica, Philosophum philosophica, Oratorem oratoria, Iurisconsultum iuridica non autem Theologica tractare debere: secus enim si fiat, falcem in alienam messem immitti. Rectè responsum est: tuam hypothesisin carere fundamento, tuamq; falcem à vera messe aberrare. Ratio est: quia Lucas & medicus & Euangelista fuit. Hoc responsum extenuat Andreas respondendo, aliud esse historiam scribere, aliud de controuersijs pronunciare. Ergo concedit Andreas medicos posse historiam sacram texere. Quid ergo reliquum est, quàm vt nolens volens etiam posterus concedat. Nam Lucas scribendi historiam sacram controuersias de religione explicauit, veritati testimonium perhibuit, ac se Christi doctrinam & Apostolorum probare & amplecti sua historia testatus est. Liceat ergo & hodie eodè iure & religione Philosophis, Iurisconsultis, Medicis, Poëtis Christianis & Christianæ religionis momenta intelligentibus controuersias Christi & Apostolorum cum veteribus hæreticis & recentibus explicare, liceat illis veritati apertè & liberè testimonium perhibere, liceat illis suæ doctrinæ confessionem edere, eiusq; Confessionis rationes exponere. Ex his apparet quod re-

Et tibi reponitur tua illa coronis : Num sic ineptis stolidè? num etiam in meritis lucerna tibi adhibenda est?

Nunc perge & reliqua quoque arma adorire. Huic non eis dissimile, inquis, quod de Eldad & Medad in castris Prophetantibus affers. Durus profectò homo es Andrea: sed ceddò tuæ duriçiei rationem. Nam & proprius ipsorum Prophetæ, Caluinus ad miraculum refert, & extra ordinem factum ait, ideòq; amulari aut reprehendere eos Iosua non decebat. Rem acu tetigisti Andrea, scilicet si populus vult. Ergo dic nobis si ordinariè prophetassent, & sine miraculo Spiritum Dei accepissent, meritò fuissent ne à Iosua reprehensi? Responde, si potes Andrea. Caterùm, vt te propius vrgeam, non est quæstio, iure ne an iniuria isti duo à Iosua fuerint reprehensi: sed hoc vobis cogitandum reliquit & proposuit D. Grynaeus: Vtrum eo Spiritu sitis, quo Moses fuit, nec ne: quippe cum Moses istos duos non modò non prohibuerit: sed insuper etiam optârît, vt totus populus, totus inquam prophetaret: vos autem clerum verè prophetantem à pio hoc munere tam hostiliter arcere conemini? Hic Rhodus Andrea, si saltare lubet. Verum enim verò, quæ hæc tandem insania est? Iacobus Andreas Iuriconsultos, Medicos, Philosophos, Oratores, Poetas formula suæ Vbiquitariæ nomina dare, suo suffragio eam approbare, diuersum verò ab Vbiquitarijs in aliquot articulis sentientes & docentes condemnare etiam inuitos cogit: & tamen tam acri animo suâ illam hypothèsin, homines modò nominatos de religione eiusque controuersijs iudicare non debere, defendere conatur. Neque ignoras Andrea ante biennium Philosophum & Mathematicum haud obscuri nominis, non modò importunis & crebris citationibus miserè à te, nulla habita ratione infirmæ eius valetudinis, diuexatum, sed etiam loco, quem cum laude tuebatur, multis ægrè ferentibus à te motum esse: non quidem eam ob causam, quod circa Eucharisticam controuersiam à te discreparet (sibi enim idem de religione, quod tibi, videri, sæpe coram senatu Academico restatus est) sed eam solùm ob causam, quod suum de controuersijs iudicare ac aliter docentes condemnare non esset. Scilicet nostri Iuriconsulti, Medici, Philosophi, & Oratores falcem in alienam messem mittant, si de controuersijs iudicant: Vbiquitarij verò si de controuersijs iudicare, tanquam impij homines à suis muneribus ab Andrea procul amouendi sunt. O misera mancipia Vbiquitatis quorum dicta & facta tam sædè inter se pugnant.

6. Andreas non solum Theologos, sed etiam politicos homines, instar bouis petulci adoritur, eosque mendacij arguere conatur homo miser, quem iam dudum omnis fides defecit. Nam de magnifico viro, D. Christoph. Ehemio, Cancellario in hunc modum scribit. *Si Cancellarius ille, ut nouo hospiti siue gratularetur, siue adularetur, ex musca elephantem facere voluit, id nihil ad nos attinet.* Tu vero fœtida & *μυσαλαφρόνυτος* musca, qui audes etiam in magistratum pium, sincerum, & constantem maledicta conferre? Deus, crede mihi, vestram illam effrenatam contumaciam, quam neminem non luditis, paulò post coercebit & vlciscetur. Cancellarius bona conscientia veritati testimonium perhibuit, studio adulandi nihil fecit. Nam Cancellarij, consiliarij, & nobiles homines nostrorum Principum non necesse habent Theologos nostros adorare aut assentando eorum studia sibi conciliare: quod in Ducatu VVirtembergico fieri omnino oportere multorum literis & sermonibus ad nos perfertur. Manet hic politicis & nobilibus viris sua dignitas & autoritas salua & integra: nihil sibi ex ea decerpunt aut arrogat Theologi: tantum abest ut illos sibi adulari cogant. Vestri sunt isti mores, qui imperare cupitis, & magna ex parte in Ducatu VVirtembergico imperatis. Caterum, ut Ilium non irascitur Corinthijs: sic nec Cancellarius noster tibi: quia Elephas, animo magno & excelso septus, non capit murem vbiq̄uitarium & ridiculum. Nunc perge, si placet, & maledicta maledictis cumula, & animum tuum expleas: *Et quare non potius Socratem imitari voluisti Cucule* (attende quæso quam Cuculus crebra nominis sui iteratione sese oblectet) *enim legens Platonis Lysiam, cum laudes eas, quas sibi immodicas tribui videbat, pro sua modestia non agnosceret, exclamans dixit: Deum immortalem, quam multa de me mentitur ille.* Inspice Andrea insulsam tuam orationem, quam ante triennium de Amburbijs tuis oberrationibus, de victorijs, trophæis, triumphis hinc inde reportatis thrasonicè Tubingæ, me audiente, habuisti: & in ea inuenies rediuium Platonem, qui multa de te (ignosce tibi tuas sordes reponenti) mentitur. Quod cum, vel me tacente, intelligas ipse, idcirco istum centonem hactenus tam sollicitè occultasti, nec in lucem aspectumque hominum asferre potuisti. Cancellarij autem oratio, quia vera est, idèd in luce versatur, in manibus hominum versatur, ac in oculis vbiq̄uitariorum sudas vnguifque est. Nunc perge magistratui obloqui.

Certe nisi Suffenus esses, istud Alexandri in mentem tibi venisset, qui Aristobuli historiam, quod multa supra fidem fingeret, in fluuium Hydaspem demersit, & ad autborem conuersus, tu, inquit, dignior eras, qui eò precipitareris, qui solus me sic pugnantem facis. Et si tibi Andrea Suffeni sumus: tamen nobis venit in mentem eius diei, quo superioribus annis Cuculi Vbiquitarij (quorum tamen vnus Bebenhulij tragicè perijsse fertur) suis coccyfmis fortissimo & integerrimo huic, quem tu perstringis, viro apud Illustrissimum Electorem tantum periculum creârunt, vt Hydaspem vix effugisset, nisi Deus admirabili ratione eum è faucibus mateologorum Vbiquitariorum eripuisset. Cùm verò videatis tantam vobis prædam, qua crudelitati vestræ satisfacere cogitabatis, è manibus extortam esse, idcirco mirum non est, si iam tam impotenter stomachamini. Inunc Andrea, & bonos viros conuicijs incessere desine: ne sapius tibi vsu veniat, quod mōnet tritum illud: *Qui, quæ vult, dicit: quæ non vult, audiet.* Sed quàm graphicè & viuus coloribus Petrus Apostolus Vbiquitarios illos cōtumaces Epist. 2. cap. 2. v. 10. descripsit: *Carnem sequentes, in impura cupiditate incedunt, & dominatum despicunt: audaces & sibi placentes, non horrent dignitates conuicijs incessere.*

7. Scripsit Grynæus & quidem verè scripsit, putidum mendacium esse, quod Iacobus Andreas, Patres bis nobiscum pugnare per omnia scripsit. Andreas mendacij crimen verè obiectum declinare à se conatur ioco quodam minimè faceto: Si D. Iacobus Patres bis vobiscum pugnare dixit, assentior sanè tibi. *Centies enim imò millies vobiscum pugnare, ex refutatione Tortodoxi consensus patet.* Bella sanè mendacij excusatio: qua primò ignorantia se prodit Iacobandrica: non enim intelligit sensum prouerbij, Bis per omnia. Deinde se confitentem reum esse sine pudore significat. Nam se impune mentiri posse iam dudum sibi persuasit. Tertiò, suæ concessionis immemor factus, principium petendo sese purgare conatur: nā prouocat ad suam Orthodoxi cōsensus (quem ille Tortodoxū, vino nimirum tortus & ira, appellat) futilem refutationem: quæ apud bonos omnes non maiorem meretur fidem, quàm Æsopi fabulæ & libri verarum narrationum Luciani.

Quod cum ipse Andreas odoretur, vt sagax est, alia via aggreditur, atque Bezæ & Caluini exemplo sese purgare conatur his verbis. Nam, quod derogasse illum vetustati dicis, et si non probes, tamen si largiamur, idem à nobis, Caluino, Bezæ, & alijs factum, in refutatione Tortodoxi cōsensus docuimus. Primò Andrea, quid opus est probatione, cum tua

cōtumelia, qua Patres affecisti, luce meridiana clarius sit: Potes ne negare te Christi Martyrē & Orthodoxū Patrē Vigilū, diabolico Sarcasmo vsus, Dormilium vocitasse? Nega si potes. Itē, potes ne negare, te ante triennium Tubingæ in concione vespertina, cum auditorum tuorum haud leui scandalo, scurriliter ridendo augmentum illum sanctorum Patrum chorū matres, fratres, sorores, affines, cognatos nominasse? Nega si potes. Certe cum hæc tibi à me anno 82. in publica Disputatione objicerentur, ægè quidem tulisti, negare verò non potuisti: quia non ignorabas tristissimam illam tuam vocem adhuc in recenti auditorum memoria hære. Deinde quid dices, si pio lectori demonstrauero, te Caluini & Bezæ verba peruertere fallacia à dicto secundum quid ad dictū simpliciter? Nam primò Calvinus comparatiuè loquitur, hoc est, Patres cum sacra scriptura confert: scripturam Patribus antepōnit, vtpote quæ sola perfecta & ex omni parte verissima sit: Patres verò S. scripturæ postponit, vtpote qui tanquam Homines, sua quoque *Opiniones* habuerint. Interim Calvinus tam honorificè de Patribus loquitur & sentit, vt paratum se esse dicat vel exijs cum Pontificibus de religione dimicare. Hoc ne quæso est, Patribus derogare fidem? Sed legant pię mentes Caluini præfationem in Institutiones ad Regem Galliar, & fraudem Vbiquitariorum deprehendent.

Deinde verò Beza in aurea illa sua præfatione in Nouum Testamentum, non de omnibus Patribus, sed de ijs tantum, qui circa Theodosij Magni seculum vixerunt, ait, vix posse quenquam dari, qui non & secum ipse, & ab alijs, multis in rebus, & quidem maximi momenti dissentiat. Inspiciant Lectores locum & vestram fraudem detestabuntur. Sed vide Andrea, quàm miser homo sis, cum te tam feliciter tueri cogaris eorum exemplis, quos iam dudum diris quidem, sed brutis tuis anathematismis ferijsti. O miserum mancipium.

Nunc perge & tibi rursus cane. *Istud autem quod de quodam viro docto offers, qui in refutatione Consensus Tortodoxi crimen falsi commississe nos dicat, quod publico scripto ostensurus sit. Respondemus non ingemiscit Antigonidas, si Tellus nouas tibias habeat, vt olim de Atheniensibus dixit Epaminondas. Etsi vir ille bonus est, prodeat in lucem: sed fulgur ex pelui est, & quauis algæ vilior excusatio: neq; prius id futurum, certò scimus, quàm testudo cursu leporem prauerterit.* Rectè facis Andrea, quod Orthodoxum Consensum Tortodoxum appellas: nam eo Vbiquitariorum conscientias mi-

ferè torqueri non ignoramus: & ita quidem, vt ne Siculi Tyranni tormentum maius inuenire potuerint. Sed noli ita vrgerè confutationem vestri centonis, quem dolore commoti Orthodoxo Consensui opposuistis. Nam adhuc probè te meminisse iudico, vos Vbiquitarios in vestro illo centone consuendo non solùm operas coniunxisse; sed etiam multũ temporis triuissè, multa dolia Bebenhusiana repleuissè, ne scilicet dilutis armis Orthodoxũ Cõsensum oppugnare videremini. Si verò te confutationis centonis vestræ tantum desiderium tenet: hortor vt id breui meo tractatu, quem nugis vestris superiori anno opposui, refutando lenias: in-
terea confiet, quod tu tanta auiditate expectas.

Pag. 82.

8. Probat Andreas D. Grynæum institutionem S. Cœnæ ad Logon retulisse atque hoc argumento nititur.

Grynæus thesi quinta à filio Dei sacram Cœnam institutam esse apertis verbis scribit.

Ergo Grynæus falsò inficiatur se institutionem S. Cœnæ ad λόγος seu verbum retulisse.

Quàm belle verò muli se mutuo scabunt, & quàm lepidè ostendit Andreas, se suis discipulis nihilo doctiorem esse. Tu verò ingeniosa iuuentus, Enthymemati Iacobandrico præfige maiore, & animaduertes, in quos absurdorũ gurgites, hac sua à non consequenti fallacia, sese præcipitem det homo miser & miserandus.

Quicumq; dicit filium Dei D. N. Iesum Christum, aliquid vel fecisse, vel dixisse, vel passum esse: is illa dicta, facta, passiones, ad λόγος seu diuinam Christi naturam refert, ac non ad totum Christum.

Hæc Iacobandrica propositio lerna est, è qua omnis generis hæreses ebulliunt, & quasi ex orco reuiuiscunt: id quod inductione probabo.

1. Si vera est illa Iacobandrica propositio, tum sequetur verũ esse Theopaschitarum errorem. Iuxta illud Pauli Hebr. 6. v. 6. *Si probabantur, vt denuò renouentur per resipiscentiam, vt qui rursum crucifigant sibi metipsis filium Dei, & ad ignominiam exponant.*

2. Si vera est Iacobandrica propositio: tum sequetur, Arianam hæresin verissimam esse, & Christum initium habere; iuxta illud Angeli Luc. 1. vers. 35. *Quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.*

3. Si vera est illa Iacobandrica propositio; tum sequetur veram esse Anthropomorphitarum opinionem, iuxta illud Iohan. 9.

han. 9. *Filius Dei est, quem vidisti, & qui tecum loquitur.* Hæc autem per
 ἀνθρῶποσ τοσ ἀδελφῶσ Christo filio Dei minimè tribuuntur.

4. Si vera est Iacobandrica propositio : tùm sequetur Chri-
 stum secundum diuinam naturam tantum mediatorem esse, &
 nobis patrem reconciliaffe, iuxta illam Dei patris vocem Matth. 3.
 v. 17. *Hic est filius meus dilectus, in quo acquiesco.*

5. Retorqueatur argumentum in ipsum authorem; si vera est
 Iacobandrica interpretatio : tùm sequetur aduersus doctrinam
 Iacobandricam, τῶ λόγῳ, seu verbo Gentes & terminos terræ
 datos esse, iuxta illud Psalmi. 2. vers. 7. & 8. *Filius meus es tu: ego hodie
 genui te. Postula à me, & dabo tibi gentes, vt sint hæreditas tua: & vt
 sint possessio tua, terminos terra.* Vides ergò Andræa, quòd te calu-
 mniandi libido abripiat: vt non tantùm veritati bellum indicas,
 sed etiam cum tua doctrina digladies.

9. Vitio vertit D. Grynæo, affinitatem D. Eraſti piæ memoriæ;
 atque eam affinitatem lucri studio ductum ambiuisse innuit. De
 quo crimine paucis tecum transigam Andræa. Primò nihil di-
 cam de postremo tuo matrimonio, quod non ita pridem, vitæ Be-
 benhufianæ & cœlibatus, quem te perpetuum vouisse magnus
 rumor fuit, pertæsus, contraxisti. Certè non duxisti vxorem, quam
 locupletares, sed quæ te & Nobilitate, & Diuitijs bearet: ac
 propterea eam tibi ducendam duxisti, quæ te & generis celebri-
 tate, & diuitijs superaret. Deinde nihil quoque dicam de annosa
 quadam vulpecula quæ tibi contra conscientiam, frigidam istam
 suffudit. Id quod minimè miramur. Nam illa huiusmodi infi-
 dijs & artibus Pelasgum in tota sua vita pugnauit: quæ tamen
 nunc toti mundo patent, atque illi tristissimam efficiunt senectu-
 tem. Hoc verò exte quero ARISTRARCHÆ ANDRÆA,
 & alienorum morum censor acerrime, vtrum honestius sit
 honestam vxorem, honestè pieque educatam, lauta quidem
 cum re sibi matrimonio iungere: an verò hominis infamis infa-
 mem viduam propter diuitias, vxorem ducere? Nimirum con-
 cedes prius illud multò honestius & CHRISTIANO ho-
 mine dignius esse. Quapropter prius vineta cæde tua, & cõ-
 gita, ædibus in vestris quæ recta aut praua gerantur: ac tùm
 demùm in aliorum vitam animaduerte. Et certè illam histori-
 am, quam modò attigi, sicut etiam multa similia vestra κερδοσθὰ μάλιστα

Pag. 66.

(κακὸς γήμαλα volebam dicere) & quæ non procul à vobis, nec ita pridem acciderunt, omnibus suis circumstantijs in publicas literas referemus: nisi à vestro calumniandi studio maturè abstineatis, ac nostra benè pieque facta carpere desinatis.

Pag. 83.

10 Andraas, vt Eutychi operam nauet, conatur tollere discrimen inter totum Christum, & totum Christi: quod discrimen Orthodoxi confuſioni naturarum & proprietatum earum in Persona Christi opposuerunt. Vtitur autem tali sophismate interrogatorio: *An non id totum est & dicitur quod suis perficitur partibus? aut an nò vobis definitur totum Christi sine partibus, vt sic dicam, integralibus, nisi forè humana Natura ad totum Christi nò pertineat?*

Iugulasti nos Andrea, vel potius teipsū tuo gladio: ac toti mundo probasti te penitus in Eutychiis castra transiisse: atq; cōtra conscientiam tuam veritatem oppugnare: siquidem in extremas angustias adactus à veritate, ei tamen cedere non vis. Sed ad rem. Totum id est Andraea, fatemur, quod suis constat partibus: neque nos Totum Christi vel sine humanitate definimus, vel humanam naturam ad totum Christi pertinere negamus. Indè tamen minimè conficitur, quod tu confici putas, videlicet inter Totum Christū, & Totum Christi nullum esse discrimen: siquidem totus Christus de persona *ἁλως* considerata accipitur, & vocabulum concretum est: Totum autè Christi ad singulas naturas, in abstracto consideratas refertur. Quod vt tandem intelligas, rem exemplis declarabo. Totus Christus est passus, mortuus, sepultus, à mortuis resuscitatus. At verò hinc non concludes Totum Christi, id est, vtramq; naturam passam, mortuam, sepultam, resuscitatam esse: nisi deitatem patibilem, mortalemque statuere audeas. Et ne putes hoc discrimen à nobis inuentum esse, tibi de eo nobiscum tantum certandum esse, en apponam vocem Orthodoxæ & Catholicæ Ecclesiæ quam Damascenus lib. 3. cap. 7. de orthod. fide habet. *Per hoc autem quod dicimus perfectum Deum, & perfectum hominem, plenitudinem & indeficientiam naturarum declarantes. Per hoc verò quod dicimus, Totum Deum & Totum hominem singularitatem, & indiuisiōnem hypostaseos ostendentes. Et vnam naturam Dei Verbi incarnatam confitemur, per hoc incarnatam, secundum Beatum Cyrillum carnis substantiam significantes. Incarnatum est igitur Verbum, & à propria immaterialitate non discessit, & totus incarnatus est, & totus incircumscriptus. Minoratur autem corporaliter, & contrahitur, Deitas autem est incircumscripta non coextensa carne eius, cum incircumscripta eius diuinitate. Totus igitur est Deus perfectus, sed non Totum Deus: Nam non solum*

Deus.

Deus, sed & homo, Et totus homo perfectus, non totum autem homo: Non solum enim homo, sed & Deus. Nam totum est natura representatiuum, totus autem persona: quemadmodum aliud natura est, Alius verò persona. Hæc Damascenus. Nunc ex his verbis Andreas adigatur ad hoc incommodum Eurychianum.

Si totus Christus idem est quod totum Christi, & contra: tùm sequetur in Christo vnã tantũ esse naturam. Ratio est: quia Christus totus est Deus, sed non totum Deus, cum etiam sit homo. Atqui hoc est absurdum, Ergo & illud.

11. Vrit Iacobum Andræ quod D. Grynæus, de frequenti suo auditorio scripsit: atq; idcirco dolore & inuidia tortus malè omlinari incipit, & D. Grynæo etiam atque etiam videndum ait, ne idem, quod Cytharædo cuidam apud Iassios, ei accidat. Nos verò Deo gratias agimus, quod huius Bileami *δύσφημον* omen falsum esse & inane quotidie ostendit. Efflorescit enim, rumpantur vt ilia Vbiquitarijs, Schola Heidelbergensis: Confluunt hũc variarum gentium homines, & optimorum parentum optimi filij; Sunt hĩc qui & libenter & diligenter doceant; Sunt etiam qui audiunt & discunt magna animi alacritate & studio. De quibus rebus Iacobus Andræ, etsi eum hominem gloriosissimum esse constet; ramen gloriari non potest. Quàm diligenter enim ille doceat, & quanta auiditate quædam eius mancipia ipsum audiant, iam toti mundo ita innotuit, vt eius rei ipsum iam meritò pudeat.

12. Hic demùm Andræus iuueniliter exultat, ac se inuenisse confidit, quo D. Grynæum à Theologis Heidelbergensibus in publica disputatione victum esse & ad manifesta absurda concedenda adactum prober.

Ac primò quidem gaudio triumphans in hunc modum exclamat.

Hic verò currus boues trahunt, & cancri capiunt lepores. Ita sanè Andrea res habet. Nam quoties tibi imaginarijs phrenesi laborans & Hellebori potu indigens, D. Grynæum à tuis manipularibus tam magnificè victum esse & prostratum: toties ab Vbiquitate dementatus currum boues trahere, & cancos lepores capere, hoc est, rem planè *ἀδύνατον* tibi imaginarijs. Nam primò quis ignorat, qui disputationi interfuit tuos istos, quos tantoperè commendas, emissarios sua sophismata ex chartis vix legere potuisse? Tantum abest, vt de victoria adepta gloriari possis.

Deinde verò quis vnquam Christianus hoc sibi persuaderi parietur, Vbiquitaria figmenta veritatis præualere, aut eam vincere:

posse? Nosti enim illud ab omnibus pijs comprobatum: *ἀπίστος ὁ ἀληθὴς*, inuicta veritas. Deinde per *μικρὸν* D. Grynæi verba recitat. *Nam de non Entis efficere si qui tumultuabuntur Dominus eos compefceret.* Hoc certò futurum esse tibi Andræa, etsi hætenus omnia pietatis & æquitatis repagula perfregisti, certò persuadeas. Nam Deus vindicem oculum habens effrænata tuam libidinem & furorem, quo iam diu Ecclesiæ Dei illulisti, diutius inultum non feret: nisi matura & seria pœnitentia, quam tibi seridè exoptamus, Deo obuiam procedas, eiusdem vindictam anteuertere studeas.

Tertid ad dictum Grynæi respondet Andreas, homo profectò miser & miserandus: Respondeo, inquit: *Mirabar initio, quid rei esset, & quare paucis tantum ista attingeret, sed postea quid esset comperi.*

Imò verò te illud nondum comperisse, ac de re tibi penitus ignota temerè pronunciare res ipsa loquitur, & ego pio Lectori ad oculum demonstrabo.

Cæterùm quarto loco expone nobis quod comperisti: *Postquam, inquit, disputatione publica in eos ceu compedes, homo eruditus coniectus esset, vt concedere vel inuitus cogeretur, aut non Entis esse accidentia, aut Patres Veteris Testamenti, non eandem nobiscum escam in Sacra Cœna comedisse, ille, quod errorem errore cumulare, quàm vnum agnoscere satius esse crederet, non Entis etiam accidentia esse, largitus est.*

Hæc Andræas se comperisse ait: Sed ab illis fortassis comperit, qui fumos vendere & fabulas spargere tam turpe ducunt, quàm Iacobus Andreas ipforum Patriarcha. Tu verò pie Lector quid rei sit paucis mecum recognosce, vt qualis vir sit Andreas vel ex hoc ipso loco intelligas.

Philippus Marbachius magni istius Marbachij filius, qui olim Flacciū fouit eiulq; dogmati de peccato Originis magno cū Ecclesiæ scandalo subscripsit, vt Veteres in suis sacramentis ymbras tantum, rei verò nihil habuisse aut percepisse probatet, hoc argumento quod procul dubio meminerunt omnes, qui disputationi interfuerunt, vsus est:

Non Entis nulla sunt accidentia:

At corpus Christi in Veteri Testamento fuit non Ens:

Ergo in Veteri Testamento corporis Christi nulla fuerunt accidentia, ac propterea à Veteribus Patribus manducari non potuit.

Respon-

Responſum fuit, & quidem ita reſponſum, vt omnibus pijs mentibus ſit ſatisfactum, & vt Iacobus Andreas, ceteriq; eius gregales ad illud reſponſum ne hiſcere quidem poſſint: Videlicet homonymian ſeu æquiuocationem in vocabulo Entis eſſe: atq; dictu nefas eſſe Corpus Chriſti in Veteri Teſtamento ſimpliciter non Ens fuiſſe: quandoquidem Ens fuit promiſſione diuina; quandoquidem Ens fuit fide, quæ eſt *inabſaritis* earum rerum, quæ ſperantur, & certiffima demonſtratio earum rerum, quæ non videntur: quandoquidem Ens fuit reſpectu dicti Chriſti, Abraham deſiderauit videre diem meum & vidit, & gauiſus eſt: quandoquidem Ens fuit reſpectu dicti Paulini, Ieſus Chriſtus heri, hodie, idem & in ſæcula: quandoquidem Ens fuit reſpectu illius dicti, Agnus maſtatus iam inde ab Origine mundi. Vides ergo piè Lector, primum, quàm impij ſint Vbiquitarij, qui corpori Chriſti etiam in Veteri Teſtamento accidentia contra hæc expreſſa S. ſcripturæ teſtimonia, detrahere non dubitant. Deinde verò quàm iniqui ſint accuſatores, dùm aiunt nos conceſſiſſe non accidentia: quippe cū ipſis nunquam dederimus, nec in æternum daturi ſimus, Corpus Chriſti in Veteri Teſtamento, ſimpliciter non Ens fuiſſe.

Mirum autem eſt piè Lector, Vbiquitarios hoc ſuum falſum & contra propriam conſcientiam conſictum crimen tantoperè exaggerare, tamque crebro recoquere: Cum illi paſſim ſcribant & impie doceant corpus Chriſti in Veteri Teſtamento ſimpliciter non Ens fuiſſe; & tamen affirmare non erubescant Veteres effecta & fructus corporis Chriſti percepſiſſe. Scilicet abſurdum eſt affirmare non Entis eſſe accidentia, quod tamen noſtrum nemo vnquam fecit: Rationi verò conſonum eſt dicere non Entis eſſe effecta, hoc eſt, effectum ante cauſam eſſe, aut effectum ſine cauſa exiſtere, quod Vbiquitarij ab Vbiquitate cæcati pertinaciter docent. Hic verò Andrea boues currum trahunt & cancri Vbiquitarij leporem capiunt.

Præterea in Dialectica Vbiquitaria abſurdum eſt dicere, vt reuera eſt, non Entis eſſe accidentia: Eadem verò Dialectica à ratione & veritate non abhorret dicere corpus Chriſti corporaliter, ſubſtantialiter, realiter in & ſub pane non modo ſine accidentibus, ſed etiam ſine proprietatibus eſſentialibus deliteſcere: Omonſtra, ô portenta Vbiquitaria.

Tandem Andræas hoc ſuum crimen egregia corontide exornat,

nat, atq; grauissimo testimonio confirmat. *Ob huius, inquit, paradoxo subtilitate, cum explosus esset publicè ab vniuerso auditorio, iam cum perdere incipit, & Christum sibi mala causa patronum, substituere conatur.*

Dignum profectò patella operculum. Cæterum Andrea si tanti strepitum quorundam vestrorum mancipiorum & ad hoc negotium conductorum faciendum nobis esse iudicas: audi quæso, quem iste strepitus potissimum petierit, tuum tuum, inquam, Marbachium, qui de non Ente tam subtiliter disputans eo vsque progressus est, vt actum primum & Ens reipsa differe asseueraret, atq; corpus Christi in Veteri Testamento actu primo fuisse, Ens tamen non fuisse, cum magna audientium admiratione diceret. Ibi tùm cum absurdissimum eius hoc leptologema in hunc syllogismum redigeretur,

Quod est actu primo id non est actu primo.

At qui corpus Christi in Veteri Testamento fuit actu primo.

Ergo corpus Christi in Veteri Testamento non fuit actu primo.

Ibi tùm discipuli Marbachiani, auditores videlicet tuos in disputatione VVittebergica secuti, hoc præceptoris sui eruditionis & doctrinæ certissimum argumentum suppositionibus pedum, pro sua in præceptorem pietate, exceperunt. Tanta tanta inquam Marbachianæ de non Ente disputationis efficacia fuit, vt etiam temeritatem discipulorum in præceptorem concitaret.

Pag. 85.

13. Redit Andreas ad defensionem Palinodiæ Berengarij, vt se ex Vbiquitario Transsubstantiatorem factum esse ostendat. Ac primò quidem gloriatur se in sua confusa Confutatione per paginas tres penè integras hinniuisse: vt videlicet à Pontifice Romano, bonam ineat gratiam. Deinde gloriatur in stolidi illa & olida Orthodoxi Consensus refutatione nostros in Berengariana Palinodia citanda crimen falsi commisisse.

Quæ inanis & falsa gloria eum ita titillat, vt quasi triumphabundus in hæc verba erumpat: *Ad quodcum ne hiscere quidem audeas Cucule, annon turpiter te & causam vestram deseris?* Pijraute gaudium est Andrea. Nàm paucis efficiam vt ista, qua tantopere efferris, voluptas ad tristitiam tibi recidat. Bona conscientia freti ad tuam iniquam & contra conscientiam confictam accusationem non modò hiscimus, sed etiam liberè & apertè respondemus, te videlicet rerum, de quibus pronunciare soles, ignarum rancidam hanc accusationem stolidæ tuæ Confutationi inseruisse, & in his

Cuculi

Cuculi tui coccyſmis repetiſſe. Nam inſpice Guidmundū, inſpice Lanfrancum, qui, quod Tranſſubſtantiatiōni faueret, & Romanæ ſedi vellet, Berengarianam Palinodiam, vt tu quoq; iſdem nimirum cauſſis adductus, contra Berengarium defendit: & inuenies vtrumq; eodem modo & iſdem verbis iſtam Palinodiam, pro qua tu tanquā focis & aris pugnas, concepſiſſe & legiſſe. Neq; credibile eſt Andræa duos iſtos, quibus Nicolai Papæ dignitas & conſeſſio non minori curæ fuit quam tibi, in Palinodia citanda & legenda crimen falſi commiſiſſe: quippe cū eam omnibus viribus propugnare decreuiſſent.

At verò, inquis, in Decreto Iuris Canonici, quod hodiè in manibus hominum eſt, aliter, atque authorem Orthodoxi Conſenſus legiſſe.

Ita fanè ſe res habet Andrea: ſed meminiſſe te oportebat eum, qui Decretum Iphonis edidit in præfatione teſtari pleraq; in Decreto Iuris Canonici, quo nunc vtimur, valdè deprauatè eſſe citata, quæ ex Iphonis Decreto, ex quo ſua compilauit Gratianus, reſtituenda ſint. Nunc iudica pie Lector, vtrum Andreas, an verò author Orthodoxi Conſenſus criminis falſi admiſſi accuſari & conuinci poſſit: quippe cū hic ſuę lectiōnis Guidmundum, Lanfrancum, Iphonem, vetuſtiſſimos authores teſtes & ſuffragatores habeat: Andreas verò ſuam lectiōnem & calumniōſam accuſationem ex lacunis corrupti & deprauati exemplaris hauſerit. Hic Andrea ſi potes hiſce, hic ſi potes calumniæ ſuſpicionem te libera. Et certè plurima eiuſmodi fidei tuæ & candoris in Conſutatione Orthodoxi Conſenſus extant documenta: quæ haud multum poſt deregentur & Chriſtiano Lectori dijudicanda proponentur: vt tandem omnes tuas artes intelligant & execrentur. Sed quid amplius? Deindè, ais, reſponſum eſt iſdem phraſibus, quæ Palinodia habeat, & Patres vtantur, itaq; per Lutheri latus ipſam Antiquitatem te petere, vbi ruruſ Cuculus ne hiſcere quidem audeat.

Si is Cuculus eſt Andrea, qui hoc loco hiſcere non audeat, paucis efficiam, vt omnes te Cuculum eſſe cognoſcant. Patres Orthodoxi aut Conſubſtantiatiōnem approbârunt, aut eam propugnârunt. Si eam propugnârunt, vnà cum Palinodia Berengariana loquuti ſunt. Si verò Conſubſtantiatiōnem oppugnârunt, vt certè oppugnârunt, qui audeſ dicere, eos cum Nicolao Papa & Cardinali Cameracenſi, Clariffimis Tranſſubſtantiatoribus, loquutos eſſe? Hic Andrea, ſi potes, hiſce, & hiſcendo fatere vel Berengarianam Palinodiam ad Conſubſtantiatiōnem ſtabiliendam edi-

tam non fuisse: vel Patres Orthodoxos Transsubstantiatores fuisse: vel Patres cum illa Palinodia non loquutos esse, ac proinde à te inagna contumelia affici. Hic hisce Andrea. Sed quomodo hisceis? Et vt intelligas, inquis, *Christiane Lector, qua fide egerit Cuculus & socij Calvinista, Lutheri verba subijciam, ex quibus Cuculum non esse virum bonum apparebit, aded perspicuè, vt contra hiscere non possit. Ait autem inter cetera de Palinodia Berengarij Lutherus: Perpetuè verum manet, quod nemo corpus Christi videat, tangat, comedat, aut dentibus conterat. Nam quod de Pane fit, rectè & benè corpori Christi tribuitur, propter vnionem sacramentalem.*

Neque tu Andrea boni viri officio funderis, qui manifestas Lutheri contradictiones, quas meritò sepelire & occultare debebas, toties in lucem aspectumque hominum affers, neque nos ideò à bonorum virorum officio discedimus, quod Lutherus magnus alioquin Dei seruus, interdum sibi dissimilis fuit, ac sibi contradixit. Scis scis Andrea, Lutherò nihil tam in optatis fuisse, quàm vt omnes Papæ tam piè, quàm Nicolaus patronus vester, sensissent. Sensit autem Nicolaus, vt Palinodia Berengariana docet, Corpus & Sanguinem Christi **SENSVALITER** non solum Sacramento, sed in veritate manibus sacerdotum tractari, frangi, & fidelium dentibus atteri. Hæc hæc, inquam Lutherus publico scripto probauit & summoperè commendauit, quod ne tu quidem hiscendo negare potes. Cur verò Lutherus in Maiori Confessione illam suam approbationem & commendationem retractarit, nobis ratio reddenda non est, neque illa res nobis præiudicio esse debet. Lutherus ergo sensit, Corpus Christi **SENSVALITER** tractari, frangi, dentibus atteri non solum in sacramento, sed etiam in veritate: & idem Lutherus sensit Corpus Christi nec tangi, nec dentibus atteri nisi propter vnionem sacramentalem seu in sacramento. Hic hisce Andrea si potes: sed facilius, vt iudicant sapientes, tibi erit rudere, quàm hiscere.

Pag. 91.

14. Ridiculum valdè est, quod Andreas ex doctrina Pauli de captiuanda ratione nostra in obsequium Christi colligit nos in rebus diuinis, equos, asinos & mulos esse. Et Grynaum reprehendit quod Paulum sequutus *ἑρσιμους* nos etiam in mysterijs sacramentorum esse debere docuit, non verò vel equos vel mulos. Quasi verò dicti Paulini, *Captiuam ducite rationem vestram in obsequium Christi*, hæc sit sententia: Ex hominibus prudentibus, & res diiudicare valentibus, ratione denique præditis, conuertimini

in

in bruta animantia, qualia sunt muli, asini & equi. Elegans profectò & arguta dicti Paulini interpretatio, & digna quæ non homini ratione prædita *ἔξ ὄνου*, sed Cuculo, sed asino, sed equo, sed mulo attribuitur.

Nam tam inepta, tam insulsa, tam deniq; impia est & à ratione recta, quæ radius est lucis diuinæ, nemo sanè nisi mulus & equus sit, sibi persuaderi patiatur; multò autem maiorem gratiam hæc asinina Paulini dicti interpretatio habitura erat, si eam suauissimo illo ioco, quo ante triennium, vt probè memini, in publica concione auditorium suum somniculosum refecit & excitauit, illustrâffer. Nam ibi tum Lutheranos, quos vocabat, non asinis terrestribus, sed asellis marinis, quos vulgò *Stockfisch* appellant, festiuè admodum comparauit? hac ratione eos à Papistis, quos cum lupis, & Zuinglianis, quos cum anguillis contulit, discernens.

De rebus ipsis.

Pincipio Cuculus Iacobandricus contexit longum catalogū insulsoꝝ coccyismozum, quos aduersus disputationem Hei delbergensem impotenter euomuit, & ad quos responderi à nobis non posse gloriatur. Cæterum quid hîc aliud facit, quàm vt, suo more, eandem Cramben recoquat, rumorem ante salutem ponat, & ante victoriam partam triumphum agat. Nam isti coccyismi omnes, Dei gratia, ita refutati sunt, vt omnibus pijs & veritatis amantibus satisfactum sit, & vt eozum cum ipsam Andreã, tum verò totum Vbiquitariorum manipulum pudeat atque pœniteat. Noli igitur Andrea nos tuo ingenio iudicare, qui disputationem VVirtebergicã iam ante biennium à nostris solidissime refutatam tam turpiter deseruisti, eamque tibi iam fordescere silentio tuo, quo vltra biennium iam vsus es, haud obscure significasti. Quæ certè res etiam tuis gregalibus quibusdam doctrinam tuam Vbiquitariam & Capernaiticã suspectam reddidit, eozumque animos non leuiter debilitauit. Dissolue itaque prius æs tuum iam dudum contractum, & tum demum tam rigide ab alijs, quæ tibi debere videntur, reposcere incipe. De nobis verò, etsi nunc *OSIANDRYM* te doctiorem, nunc *GERLACIYM HOLDERO* doctiorem, nunc *OSIANDRYM GERLACHIO* doctiorem, nunc

iuniorem Brentium vobis omnibus centuplò doctiorem aduersus nos pro tuo dominatu, quem in omnes illos exertes, concites, hoc tibi persuadeas iubeo, nos nostrę causę nunquam defuturos esse, & semper sine omni interiecta mora, tibi ea, quę à nobis debentur, liberaliter reddituros esse.

De basi doctrinę Caput primum.

Pag. 36. 37

I. Iacobus in sua confusa Confutatione, vt probaret, verba institutionis, nostrę pię sententię de Cœna Domini basin & fundamentum non esse, tale argumentum formauerat:

Eorum doctrina de Cœna Domini, basis sunt verba institutionis, qui factentur differre plurimum, hac duo verba Est, & Significat.

Atqui ego Iacobus Andreas fateor differre illa duo verba: E contra ij, qui à nobis dissentiunt, negant illa duo differre. Ergo.

Responsum fuit Maiorem petere athleticè principium: ac propterea in Minore nihil sanum nihil sacrum esse. Andreas igitur, vt sagax est, odoratus argumentum hoc vitiosum planè & putridum essenunc aliud format, atq; prius illud pro suo nō amplius agnoscit. Sic igitur, mutato vultu, nunc se argumentari ait:

Quicumq; docet panem Cœna Domini significare Corpus Christi, is non nititur verbis institutionis tanquam basi: Hoc faciunt Calvinista.

Ergo:

Maiorem probat Andreas his verbis. *Quia aliud est esse rei, aliud verò nomen. Cum autem Christus dicat, Panem esse Corpus suum, recedere à verbis eos, qui significationem tantum & nomen Corporis Christi pani tribuant.*

In primo probationis membro, quis non videt Iacobum Andream ludere ambiguitate vocabulorum? vt videlicet simplici Lectori, sicut assolet, fucum faciat.

Tu verò pie Lector, distingue Esse naturale seu substantiale, ab Esse *relatiuò*, analogico, & relatiuo, atque Andreę insidias, quas toti Ecclesię Dei collocat, animaduertes & euitabis. Panis igitur, si absolute & in sua substantia consideratur, rectè dicitur aliud esse à significatione, seu ab ea re, quę panem significat & repręsentat. Si verò panis consideratur *relatiuò* relatiuè, quatenus nimirum ordinatione diuina fit sacramentum Corporis CHRISTI, seu, quod eòdem recidit, adhibetur ad significandum, repręsentandum, & obsignandum Corpus

pus Christi pro nobis mortuum: tum Andreas neque ratione neque autoritate vlla probare poterit, hæcæ duas phrasas, Panis est corpus Christi, & Panis est signum seu significat corpus Christi, re ipsa differre, multò minus pugnare. Et hùc apprimè facit, quod Augustinus, in hac caussa testis omni exceptione maior, scribit cont. Maximinum lib. 3. cap. 22. *Hæc Sacramenta sunt, in quibus non quid sint, semper attenditur: quoniam signa sunt rerum, aliud existentia & aliud significantia.* Item lib. 3. in Leuit. *Hinc est quod dictum est, Petra erat Christus: Non enim dixit, Petra significat Christum, sed tanquam hoc esset, quod utique per substantiam non hoc erat, sed per significationem:*

Sed quid opus est multis? Si Andrea hæc propositiones; *Panis est corpus Christi, & Panis est signum seu significat corpus Christi,* re ipsa differunt: necesse est, vt hæc quoque differant, circumcisio est fœdus, Circumcisio est signum fœderis, circumcisio est signum ob signas iustitiam fidei. Item hæc; *Agnus est transitus, Agnus est signum & memoriale transitus,* re ipsa differat. Ratio est: quia vtrinque sunt Sacramentales locutiones, atque idcirco eodem modo resolvendæ & intelligendæ. Sed adeò ne impius & audax est Andreas, vt affirmare auit, Deum sua verba & Paulum Dei verbû pro fundamento & basi non habere, quod illas locutiones eo, quo dictum est, modo explicarunt? Non equidem id mihi persuadere possum.

Cæterum, cum ij verba Christi pro fundamento habere non possint, qui eorum syllabas & dictiones præcisè non retinent, sed ad ea explicanda alia verba adhibent: quid tandem fiet Andreae & toti Vbiquitarianorum gregi? Quandoquidem inter omnes constat eos verba institutionis, Panis est corpus Christi pro nobis traditum, in hæcæ voces monstrosè permutasse *Panis*, id est, In, Sub, Cum pane, *Est*, id est, includitur, alligatur, latet realiter, corporaliter, substantialiter, illocaliter, supernaturaliter, *Corpus*, id illocaliter, infinitum, supernaturalè, inuisibile, inpalpabile, gloriosum, maiestaticum corpus, *Pro nobis traditum*, id est, corpus Deificatum, gloriosum, maiestaticum, vbiquitarianum. Vides ergò Andrea te non solum à verbis, sed etiam à sententia verborû Christi genuina tam longè abesse: quàm longè hæctenus à studio veri abfuiti.

His ita constitutis audiamus nunc simile Andreae, Vulcani cuiusdam filij. *Id similitudine* (inquit Andreas sub larua Holderi) *ex media rerum natura petita declarauit: Si cui deberem flores centum, ille sibi sine pecunia per significationem aliquam satù fieri non pateretur.* Ingeniosa

perfecto similitudo, & digna quæ ex confutatione in præsentem locum traduceretur: & non solum Iacobi Vulcani vox esse, sed etiam Cuculi Vbiquitarij coccyismus esse cognosceretur. Nam præter Vulcanum & Cuculum Vbiquitarium centum florenorum debitum cum Sacramentis, sigillis nimirum donorum gratiæ, nemo vnquam comparauit: duo siquidè illa toto genere differunt.

Cæterùm Andrea, si panis Cœnæ non est signum, seu non significat corpus Christi: ipsum essentiale & naturale corpus Christi fit, necesse est: quando in Eucharistia præter signum & rem signatam nihil est. Quod quàm absurdum & à Christiana libertate alienum sit, docet Augustinus lib. 3. de doctrina Christiana cap. 5. *Ea demum anima miserabilis seruitus, signa pro rebus accipere, & supra creaturam corpoream oculum mentis ad hauriendum lumen æternum leuare non posse.* Et certè, vt tibi de tuo simili aliquid apponam, si cui centum florenos deberes, ille sibi nunquam persuaderi patietur, sigillum, quo debitum illud confirmatur, esse ceterum florenos, neque pro centum florenis vnquã accipiet; Ita nemo sanus sibi vnquam persuaderi patietur, panem Cœnæ, qui est sigillum corporis Christi pro nostra salute traditi, esse corpus Christi, substantialiter.

2. Ait Andreas ad suum argumentum responderi per Instãtiam. *Pag. 107.* At mi Andrea, nulla hîc à peritis Dialecticis conspicitur Instantia sed est simplex negatio temerariæ & falsæ tuæ affirmationis, eiusque negationis ratio, ad quam tu ne hiscere quidem audes. Nam D. Grynæi hæc sunt verba Apolog. pag. 42. *Sed nimis impudenter hoc à te dicitur Andrea, verba Christi abs te non permutari: nec alia abs te in eorum reponi locum. Quid enim? An non hanc propositionem, Panis Dominicus est corpus Christi, &c. permutas in aliam: In, cum, sub, Pane Dominico est corpus Christi? Quid verò Andreas ad hæc? Et si autem ipsi etiam Cuculo probè constet, quanti momenti sit per Instãtiam data solutio: Tamen respondere illi non grauabimur.* Video te, candide Lector, huius hominis vel ignorantiam vel malitiam deplorare: ignorantiam, quod simplicem negationem cum sua ratione ab Instantia, quam uocant, discernere non potest; malitiam, quod solidam & legitimam responsionem Instantiam tantum esse dicit: vt videlicet incauto Lectori persuadeat, leuia esse illa, quæ refutare non potest. O varias Sophistarum artes. Et quid respondes Andrea? *Et quidem quantus sit in hoc homine conscientie stimulus elucet.* Responsum expectabam, quo probaretur Andræam τῶ ἴπρῶ Verborum Cœnæ

Cœnæ infistere, sed accipio conuicia. Caterum quomodo probas id quod dicis homo sine omni conscientia & religione? *Est enim, inquis, hoc agit totis viribus, vt ostendat nos à scripto verborum Cœnæ recedere, dum explicationis gratia his particulis, in, cum, vel sub vtimur, victus tamen propriæ conscientia testimonio, nos pro æquipollentibus illas propositiones habere & vsurpare, non audet negare, scilicet panis est corpus Christi, in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi. Quod si agnoscit, quid toties in sequentibus calumniatur, cum etiam conscientia testimonio superatus, calumnias esse, non dissimulet.*

Te verò Andrea propriæ conscientia scrupulus ita stimulat ac pungit, vt quid loquaris planè attendere non possis, hoc est, tibi ipsi turpissimè contradicas. Modò ais, te scriptum & literam in verbis Cœnæ præcisè retinere; modò verò ais, te explicationis causa vti particulis monosyllabis, In, Sub, Cum: Modo ais te literæ verborum Cœnæ accuratè inhærere: modò verò id negas & ais, te æquipollente propositione eadem verba interpretari. Proch, in quas angustias implicata Vbiquitas suos sectatores conjicit? Porrò quàm ridiculè & pueriliter colligis. D. Grynæum, propriæ conscientia testimonio adactum, fateri, te verba Cœnæ retinere, hoc argumento?

Grynæus non audet negare, propria conscientia testimonio victus, nos pro æquipollentibus illas propositiones habere, Panis est corpus Christi, & in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi.

Ergo Grynæus negare non audet, nos verba Cœnæ simpliciter retinere.

Esti verò fatemur, vt vos quoque vociferamini, Vbiquitarios Capernaitas duas illas propositiones pro æquipollentibus habere: non tamen inde, quod tu tibi imaginaris, sequetur, vos verba, verba inquam, Institutionis retinere, atque ea, tanquam per se clara & omnibus nota, non explicare. Quandoquidem omnes vident, qui saltem ab Vbiquitate non fascinati aliquid videre possunt, non eadem verba in vtraque propositione vsurpari. Cæterum hoc vobis probandum iam pridem fuerat, non quidem vos duas illas propositiones pro æquipollentibus habere & agnoscere, sed æquipollentes esse & rectè æquipollentes dici. Nam nemo sanus vnquam credidit inter has duas propositiones *ἰσοδυναμίας* aliquam esse, Panis est corpus Christi, & In, Sub, cum pane est corpus Christi: non secus ac infans in, sub, cum incubulis; auena in, sub, cum sacco; ceruisia in, sub, cum cantharo; pecunia

pecunia in, sub, cum loculo. Fatemur ergo & bona conscientia fatemur, vos, iusto Dei iudicio excæcatos & recta ratione orbatos, duas illas propositiones pro æquipollentibus habere: hoc verò bona conscientia negamus, æquipollentes esse: quando natura Sacramentorum id minimè fert, quando sacra Scriptura nihil tale nos docuit: quando Orthodoxa Ecclesia nihil tale vnquam agnuit: quando analogia fidei omnibus modis repugnat.

3. Andreas absurdum, quod ex sua illa inæquali æquipollentia secuturum esse docuit D. Grynæus, excusare conatur. Scripserat igitur D. Grynæus Apolog. pag. 42. *Si æquipollentes esse opinari illas propositiones quas adduxi: quid superest quam vt dicas etiam has æquipollentes esse: Petra erat Christus, & In, cum, sub petra erat Christus.* Quid igitur ad hæc Andreas? *Respondeo, Nihil planè superest, sed plurimum adest, illud nimirum, quod tunc quidem corpus Christi in rerum natura non esset.* Neque nunc Andrea corpus Christi, si articulis fidei, si sacrae scripturæ, si Orthodoxæ antiquitati fides est habenda, est in hisce terris, sed sursum in cœlis sedens ad dexteram virtutis & maiestatis, nec inde rediturus ante extremum iudicium. Quoties ergo tu ex his verbis, Panis est corpus Christi, colligas, Ergo in, sub, cum pane est corpus Christi: quid nò tibi opponamus illud, Petra erat Christus? cum vtrinque sit prædicatio Sacramentalis & sacramentaliter intelligenda, & cum tam inter petram & Christum fuerit vnio sacramentalis, quàm est inter panem & corpus Christi: Nisi tu velis, Petram solam sacramentum fuisse: quod quàm absurdum sit, nemo non intelligit. Cæterum, vt omnes latebræ effugiendi tibi occludantur, si duæ illæ Propositiones, Panis est corpus Christi, & In, sub, cum pane est corpus Christi, sunt æquipollentes, quid reliquum quàm vt dicas has quoque æquipollentes esse, Agnus est transitus, est, In, sub, cum agno paschali est transitus in Ægypto factus. Nam agnus tam rei præteritæ fuit Sacramentum, quàm panis in cœna Domini. Hic Rhodus Andrea: libet ne *παρὰ τὰ ἑσχαμύερα πηδᾶν*, extra septa tuorum absurdorum saltare?

4. Opposuit D. Gryæus Andreae pium & sacrae Scripturæ consentaneum, & naturæ Sacramentorum apprimè conueniens Lutheri dictum, in quo vocabulo *signi & significationis*, non minus quam nostri, vsurpauit. Quid autem Andreas ad illud? Negare nò potest Lutherum eo in loco piè locutum esse, vulnus verò sibi inflatum esse strenuè dissimulat, atque suo more risu Sardonio extenuat: tandem verò, cum sentiat se planè còstrictum teneri, ac ad

rem nihil respondere posse, opponit aliud dictum Lutheri superiori planè contrarium, atque nos ei subscribere iubet. Nam in dicto quod Grynæus pro se citauit, ait Lutherus, *sacramenti significationem*, quæ relatiuè signo opponitur, & alio nomine res signata dicitur, *oportere internam & spiritualem esse, in spiritu hominis*. In eo verò, cui nobis subscribendum cenfet Andreas, ait *carnem & sanguinem Christi*, hoc est, significationem Sacramenti seu rem signatam, *in pane & in vino dari*. Ignoscat ergo nobis Andreas, si Lutheri contradictiones probare non possumus: ignoscat nobis, si cum Lutherò rem sacramenti spiritualem, internam, & in Spiritu hominis esse credimus: ignoscat denique nobis, si ab eodem Luthero corpus & sanguinem Christi in panem & vinum tanquam scultertum in balneum, auenam in saccum, loculum in pecuniam, ceruissiam in cantharum, infantem in cunas includenti dissentimus. Agnoscimus quidem in Luthero Dei dona: Lutherum tamen nõ omni vitio, vtpote qui homo fuerit, caruisse scimus.

5. Tandem Andreas D. Grynæi argumentum, quod pag. 42. Apolog. ei opposuit his verbis: *Panem autem illum esse Christi corpus, secundum esse sacramentale, aut essentialè, necesse habes vt fatearis. Si secundum esse sacramentale, panis est corpus Christi: cur nobiscum pugnat? Si secundum esse essentialè, quare non Pontificijs Transubstantiationem statuentibus, te adiungis?* extenuare conatur. Ac primò quidem, ne sibi dissimilis esse videatur, in re seria risu Sardonio exultat, & scurriliter in hæc verba erumpit: *Argumentum eruditum & bifurcatum, vtroq; cornu feriens. Quid verò dicemus, aut vnde exordiemur? Ne Hercules quidem aduersus duos.* Hæc est prima argumenti oppositi solutio, nec erudita nec sene Theologo digna. Audiamus alteram, non illam quidem theologiam, sed Thrasonicam. *Quid si, inquit, suo iugulemus eum gladio? Age itaq; ð Cucule, tibi oppono panopliam illam tuam, & planè idem argumento repetèdo, Minorè ita probo.* Arbitrabar te argumentum nostrum repetiturum: sed repenti è vestigio, sententia mutata, minoris probationem affers: adeò ne vno quidem momento tibi ipsi constas. Sed proba minorem. *Non essentialiter vobis panis est corpus Christi, ne sitis Pontificij.* At Lutherus censuit, Panem esse ipsum naturale corpus Christi, vt probè meministi: nec tamen Pontificius, si Deo placet, fuit. *Quid verò amplius? Nec sacramentaliter est, quia vbi verbum accedit ad elementum, & sit sacramentum: Vos autem vbi fides accedit ad elementum, sit sacramentum dicitis.* Iam rursus nostra nos expectatio vel potius tua promissio fefellit. Expectabamus, tuæ promissioni Fidem ha-

bentes, minoris probationem, sed accipimus calumniam sene Theologo indignam. Quis enim, rogo te Andrea, ex nostris vquam scripsit, dixit aut sensit fidem, non verò verbum Sacramentum facere? Profer si potes locum, profer apicem ex nostrorum scriptis, & te calumniatorem non esse probabis. Caterum Andreas non testimonia ex nostris scriptis profert, sed ratione nos criminis modò conficti conuincere conatur. Nam, inquit, *sine fide accedentes, præter Panem et Vinū, nihil accipiunt, si vobis credamus.* Pulchrè, facete, festiuè, sed parùm logicè: nos nostro gladio iugulasti scilicet, si populus vult. Quis enim te ita colligentem feret?

Aduersarij Iacobi Andrea, quos ille Calvinistas vocitat, docent sine fide ad Cœnam Dominicam accedentes, nisi nihil Panem ac Vinum accipere.

Ergo docent fidem Sacramentum facere.

Disce ergo vel tandem inter causam efficientem, qua res constituitur, & inter causam instrumentalem, qua res percipitur, distinguere: disce etiam (nam & *Liquidæ* non semper est de decori) aliud esse rem constituere & efficere, aliud verò rem constitutam & effectam percipere. Fides, Andrea, non facit Sacramentum, sed fides percipit rem Sacramenti. Nunc ergo quid reliquum est, quàm vt Logicam Vulcanianam secuti, in hunc modum colligamus: Sola fides apprehendit iustitiam Christi, & sine fide nemo eam percipit: Ergo fides est causa, qua iustitia Christi efficitur. Vel etiam sic: Colores non nisi visu percipiuntur. Ergo visus est causa efficiens colorum. En Andreanam Logicam tam Theologiam, quàm Philosophiam fœdè conspurcantem.

Ne verò Andrea, nos ingratos arbitreris, en pro tua calumnia hanc piam admonitionem reddimus, quam si recte cum animo tuo volueris, consubstantiationem tuam, licet tibi quasi ofam, Ecclesiæ verò Dei detrimentosam, proculdubio abijcies. Augustinus ait, & verè ait, *Accedit verbum ad elementum & fit Sacramentum, ipsum visibile verbum.* Te verò Andrea, cum tuis complicibus ab hac pia sententia Transubstantiatio longissimè abduxit: quandoquidem ea tibi hæc suggestit impiè admodum & monstrosè: *Accedat corpus Christi in, sub elementum, tanquam auena in saccum, & vinum in cantcharum, & Thaleri Saxonici in Sueicum Iacobi Andrea, loculum, & fiet Sacramentum, ipsum videlicet idolum Papisticum.*

eum. Quomodo ergo Andrea (nam reddendum tibi tuum sitaue corollarium) Panis est corpus Christi?

De verbis Apostoli 1. Cor. 10.

IN hoc quoque capite mirum in modum sese torquet Andreas, sed torquendo sese magis magisque inuoluit & constringit. Ac primò quidem repetit rationes quibus probasse se opinatur, nos verba Apostoli pro fundamento non habere, se verò cum suis ipsis omnino niti. Deinde verò D. Grynæum argumentum suum non rectè assumisisse vociferatur: nec verò suæ causæ tantum confidit, vt ipse aufit argumentum suum syllogisticè informare. Scilicet σοφὸν φάσμακον est, si monstrosa opinio in syllogismo tanquam in speculo inspicienda proponatur, eam pro sua non agnoscere: & vt eius deformitas tegatur, syllogismum formare non audere. Sed quàm bellè Præceptor discipulorum suorum vocem & disputandi rationem subsequitur: qui cum in disputatione Heidelbergensi sua sophismata syllogisticè formare vel nollent, vel non auderent, vel non possent: non tamen ferebant alium ea formantem. O ἀμυσολογίαν & barbariem Vbiquitatis. Tercio Andreas accedit ad defensionem trium suarum rationum, quibus probare voluit, nos verba Apostoli pro fundamento non habere, se autem ijs tanquam basi inniti, & quas D. Grynæus solidè refutauit.

I. De prima ratione, quam duxit à differentia vocabuli, Est & significat, sic scribit Andreas pag. 109. *Ad primum respondet: (puta D. Grynæus) Repetit D. Iacobus coccysum de verbis, Est & significat, eorumque differentia, & addit: (intellige D. Grynæus) Dicat autem nobis, nihil ne intersit inter has propositiones: Iesus est Filius David; & Iesus est agnus Dei, vitis, petra &c. Si, inquam, verbi Substantiui vim & vsus spectes.* Hæc D. Grynæus: sed quid tu Andrea respondes? nempe hoc: *Respondeo: nihil planè, sed inter has voces, filius & agnus, siue vitis aut petra plurimum interest. In his enim prædicatio est figurata, in illa autem neque propria, nec figurata, sed inusitata & sacramentalis.* Ergo Andrea Iesus eodem modo est Filius David, quo est agnus, vitis & petra: si verbi Substantiui in vtrâque propositione eadem est vis & vsus. O monstra, ô portenta Vbiquitaria? Tu verò pie & erudite Lector, proculdubio intelligis verbum sub-

stantium, Est, in ijs enunciationibus; quæ differunt ab ijs in quibus, Est, prædicari locum obtinet, & significat sui subiecti vel essentiam vel tempus, proprium & natium vsus esse, vt *sub d. c. i. v.* id est, ipsum essendi modum consignificet, seu, vt eum modum prædicationis declaret, quem coniunctorum terminorum *χέως* mutua, ad veram affirmationem vel negationem constituendam requirit. Ac propterea pro ratione modi essendi aut *χέως* duorum terminorum coniunctorum mutua aliam atque aliam vim & potestatem habere. Deinde verò Andrea obscure valde, ambigüe & tibi ipsi contrariè loqueris, quod Sophistarum proprium esse nemo ignorat. Nam quod ais, *In his*, (videlicet Iesus est agnus, est vitis, est petra) *prædicatio est figurata*: etiam atque etiam vide, quomodo illam enunciationem, Petra erat Christus, quæ certè sacramentalis est, inter figuratas prædicationes referendo, tibi ipsi non contradicac: cum aliàs prædicationes Sacramentales è numero figuratarum eximas, & inter inusitatas, quas fingis, numeres. Item cum ais, *in illa autè* (videlicet Iesus est filius David) *neq; propria, nec figurata, sed inusitata & sacramentalis est*: si à negotijs Bibenhusianis tibi vacare licebit, sedulo perpendas moneo, quam periculosè loquaris. Quis enim Orthodoxus vnquam sensit, aut somniauit, Dominum Iesum filium Davidis dici inusitatè & sacramentaliter? Nemo certè vnquam fuit, aut erit. O cæcam Vbiquitatè, et omnes eos cæcos efficientem, quos complectitur.

2. Andreas affirmat, *D. Grynæum ad secundum suum argumentum tacere*. Sed videat homo astutus alioquin, ne sibi ipsi desit. Secundum argumentum, quo probauit nos verba Pauli pro fundamento nõ habere, hoc fuit: *Quòd à scripto verborum cæna confugiamus ad interpretationem seu sententiam*. Ad hoc argumentum respondit D. Grynæus his verbis, quæ Andreas astutè sibi prætereunda censuit: *Quid viris prudentibus in mentem venire censet, pia iuuentus, quum audiunt hunc hominem, de verbis litigare, non de eorum sententia, more Magorum: & scriptum comminisci, de cuius sententia non sit laborandum: An non verba rerum nota sunt, & sententia documenta? Sed condonemus hanc barbariem hostibus rationis humanae*. Vides ergo Andræa, D. Grynæum ad secundum tuum argumentum quòd tu falsò & astutè affirmas, non tacere: Omnes verò sani vident, te ad D. Grynæi responsum tacere & obmutescere penitus.

3. Tertium argumentum sic defendit Andreas: *Ad tertium verò re-*

ro responder, ex hypothesi illud datum, quod scilicet scriptum verborum Cœna retineamus. Sed quid tu ad hæc Andrea: *Sed videantur*, ais, *verba eius in procemio Disputationis, A. 2. fac. 2. & deprehendetur Cuculi vanitas, imò inter principia nostra confirmantia ipsemet retulit.* Inspiciantur non solum Grynæi verba, sed attendatur etiam eius mens, consilium, & verborum suorum interpretatio: & vanitas Cuculi Vbiquitarij oculis aspici poterit. Et certè Andrea, quem putas adeò infani re, vt tibi det, te scriptum verborum Cœnæ retinere? cum tu ipse negare non audeas te ipsis multa addere. O stolidum & impudentem Cuculum Vbiquitarium.

4. Andreas negare non audet amplius, se verbis Cœnæ multa addere: adque idcirco nunc se victum agnoscit, & falsò hæcenus de scripto verborum Cœnæ sese gloriatum esse miseriam intelligit. Quid ergo agit? His verbis muscitatur. *Quod autem ait Grynæus nos verbis Cœnæ addere quadam, quando dicamus, In pane esse corpus, & naturale Christi corpus (quasi assumerit Christus aliud, quàm naturale) oraliter & sensualiter, comedi & dentibus atteri.* Quid verò respondes? Respondeo: *Calumnias illas non agnoscimus.* Non sunt istæ calumniæ, sed verba vestra, quæ proculdubio, si vobis sana mens est, agnoscitis. Cæterum proba calumnias esse? *Partim*, ais, *quod Cuculus supra factus est, nos has propositiones tanquam æquipollentes indifferenter vsurpare.* At mihi Andrea, nõ quæritur hoc loco, ane vos istas propositiones pro æquipollentibus habeatis? sed hoc quæritur, ane nos præcisè, vt vulgò iactitare soletis, scriptum verborum Cœnæ retineatis? Quod hoc loco tu ipse negas, cum fatearis te verba illa per æquipollentem propositionem explicare. Cæterum & hoc tibi insolenter sumis, quòd videlicet D. Grynæus factus sit, te has propositiones tanquam æquipollentes vsurpare, cum tamen ille conditionaliter tantum locutus sit ad hunc modum. *Si æquipollentes esse opinaris illas propositiones, quas adduxi: quid superest, nisi vt dicas has quoq; æquipollentes esse propositiones, Petra erat Christus, & In, Sub, cum Petra erat Christus?* Dicce Andrea, licet iam tua eruditione ad columnas Herculis peruenisse videaris, aliud esse ὑποθετικῶς aliud ἀπλῶς simpliciter loqui: & conditionem, quod etiam pueri nostri sciunt, nihil ponere inesse. Sed quid ista apud te? qui omnis eruditionis perduellis es. Perge igitur calumnias probare: *Partim verò*, ais, *quod non eo sensu, quo ille accipit, à nobis dicuntur.* Vide Andrea quàm constrictus & irretitus vndiq; tenearis, & quàm astutè quæstionis nostræ cardinem declinare & obscurare studeas. Non quæritur, o homo,

quo sensu illa à vobis verbis Cœnæ addantur? sed annè aliquid addatis? q̄ cum tu fateris hoc loco vos facere: quo sensu vel potius qua fronte & conscientia in Confutat. pag. 37. scripsisti: *Contrà hæc ipsa verba Testamenti Christi & Apostoli Pauli manifesta et apertissima fundamenta sunt nostræ doctrinæ & assertionis, quibus nihil addimus, nihil detrahimus, sed scriptum seu τὸ πῆλὸν retinemus & vrgemus.* Nunc cogita Andrea, annè sis ex eorum numero, de quibus dicitur: Modò aiunt, modò negant.

Quid Cuculi reuera de verbis Institutionis sentiant.

QUæ Cuculus Vbiquitarius in hoc capite recoquit, ea millies centies à nostris confutata sunt, & in ijs ostensa Vbiquitatorum fraus & calumnia, qua simpliciter dicta esse, quæ non nisi secundum quid dicta sunt, comminiscitur: aded sincerè & candidè nobiscum agunt Cuculi Vbiquitarij. Nam cum in disputatione de Eucharistia Vbiquitarij ad suam Consubstantiationem, Transsubstantiationis videlicet sobolem confirmandam, seu ad inclusionem corporis in panem stabiliendam verbis Cœnæ abutantur; rectè nostri opposuerunt & adhuc opponunt, ex verbis Institutionis aduersarios nihil probare posse, nec pro argumento assumere debere: quippe cum quaratur, annè sensus sit verborum Christi verus & genuinus, quem Vbiquitarij nudius tertius excogitârunt. Etenim in verbis Christi hoc planè modo ludût: Christus de pane dixit, Hoc est corpus meum: Ergo in & sub pane est corpus Christi. Iam si quaratur ratio eius interpretationis, respondēt periti illi Logici: Quia Christi verba, quibus dixit, Hoc est corpus meum, sunt vera. Quis verò rerū tam rudis & ignarus est, vt non intelligat, hoc modo ex verbis Christi aduersarios nostros nihil probare? Christi verba, fatemur vltro, sunt verissima: de Vbiquitatorum verò glossēmate dubitatur, quod ex verbis Christi nequaquam constanter deducitur.

Deinde verò cum Aduersarij more Magorum de verbis Cœnæ litigent; vt olim Iudæi, vt est apud Hieremiam Prophetam, vociferebantur templum Iehouæ, templum Iehouæ, templum Iehouæ, vsū autem & finem, cui templum seruire debebat, planè negligebant: ita illi verba Christi perpetuo in ore habent, de sententia autem & vsu eorum ne tantillam quidem solliciti sint: nostri rectè pieq̄; monuerunt, non tam verba, quàm eorum sententiam

tiam inspicere & considerari debere. Verba siquidem sine vera sua et genuina sententia, nihil utilitatis afferunt: sed litera mortua sunt. Denique cum ipsi Aduersarij à verbis, quàm longissimè resiliant, & eiu smodi explicationibus vtantur, quibus satis declarant, sensum potius quàm literam spectandam esse: nostri proprio ipsorum testimonio ostenderunt, ipsos in eo deprehendi, in quo alios reprehendunt: Id quod à nobis in Elencho luculenter demonstratum est. Quare desinant tãdem nostra dicta & scripta suis paralogismis calumniari, cum videant suas fraudes iam diu omnium bonorum conscientijs constrictas teneri.

De omnipotentia, veritate, omnipresentia & adoratione Christi.

Caput 11.

RINCIPIO repetit Andreas suos coccy smos, quibus Pag. 112. nos omnipotentiam Christi negare calumniatus est, sunt autè coccy smi duo potissimum: 1. quia Petrus Martyr scripserit: Nulla vi diuina fieri posse, vt verum & naturale corpus simul & semel sit in pluribus locis. 2. quia à nostris affirmetur, Christum non plura promississe, quàm prestare potuerit. Hi sunt coccy smi Andreani: nunc paucis videamus, quomodo D. Grynæi responsa eludat, & calumniosos suos coccy smos tueatur. Quid ergo respondes Andrea? Nam te coccy fantem audire cupimus.

Iam respondet Cuculus, primò per conuicta. Hoc loco, ait, argumentatur D. Iacobus Andrea contra præceptum Dei, non dices falsum testimonium. Hoc verò te facere tua procul dubio conscientia tibi dicitat, & nos paulò post idem luculenter probabimus. Sed quomodo te falsi testimonij crimine liberas? Respondeo. Quomodo falsum, cum negare non audeas? nam quod mitigare conaris Cucule, tamen vel inuictus Martyris verba agnoscere cogeris, tu itaq; falsum dixisti contra præceptorem tuum Testimonium. Hæc tu: quibus & ego respondeo. Quomodo Grynæus non negauit nos de omnipotentia Dei dubitare, cum te nobis illam labem affricando falsum testimonium dicere affirmarit? At verò, inquis, vel inuictus Martyris verba agnoscere cogitur. Imò Andrea nulla vi coactus, sed libens verba Martyris agnoscit: Tuam verò calumniosam collectionem, quam ex Martyris sententia deducere te posse falsò tibi persuasisti, nec approbat nec agnoscit, idque meritò & iure optimo facit. Nam quæ est ratio tuæ confectionis? Martyr, ait, nulla vi fieri posse, vt vnum & idem numero

Corpus simul sit in pluribus. Ergo Martyr negat Deum esse omnipotentem.

Procederet quidem & aliquam veri speciem haberet tua ista collectio; si Martyr affirmasset id fieri non posse defectu & vitio potentia diuinæ, ac non potius ipsarum rerum contradictione. Illud verò Martyrem nullo modo statuisse hæc argumento sunt.

1. Quòd eodem loco, ex quo Andreas fallacia diuisionis vsus, suam calumniam compilauit, in hunc modum scribit: *Quadam esse affirmo, qua suo defectu seu vitio nullo modo fieri possunt, incolumi & salua nihilominus diuina potestate. Nam qua facta sunt, nulla potentia reddi possunt infecta.*

2. Quòd Martyr piæ suæ & Orthodoxæ sententiæ perpetuum Orthodoxorum Patrum Consensum quasi quandam basin substrauit: id verò dum astutè dissimulat ANDREAS quis non videt eum suis insulis coccyfimus Orthodoxam Ecclesiam conspuere? Quomodo autem, rogo omnes sinceros & candidos Homines, hæc Martyris sententia non bis per omnia cum hisce Orthodoxorum Patrum dictis verè aureis & ex aureo verbi Dei fonte haustis, consentit? *Cum omnia possit Deus, suscitare non potest virginem post ruinam,* inquit Orthodoxus Hieronymus 1. Tom. ad Eust. de custodia virg. *Potestas Dei non minuitur, cum dicitur mori falliq; non posse,* inquit Orthodoxus Augustinus de Ciuit. lib. 5. cap. 10. *Propterea quadam non potest, quia omnipotens est,* inquit Orthodoxus Augustinus eodem loco. *Omnipotentem Deum non ita dicimus, ac si eum etiam mori credamus: & quia hoc non potest, idè non fit dicendus omnipotens,* inquit Orthodoxus Augustinus lib. 20. contra Faustum cap. 5. *Multa etiam alia reperiri possunt, que non minus sunt impossibilia. Nec enim æternum erit in tempore, nec increatum creatum atq; factum, nec infinitum finitum, & qua sunt eiusdem generis,* inquit Orthodoxus Theodoretus Dialog. 3. *Multa igitur inuenimus impossibilia esse omnipotenti Deo. Sed horum nihil posse non infirmitatis, sed immense potentia certissimum signum est. Posse autem impotentia, non potentia indicium est,* inquit Orthodoxus Theodoretus eodem in loco.

Vides ergo pie Lector, clarissimum illum Martyrem cum orthodoxis patribus omnipotentiam præclare asseuerasse, negando eum implicare contradictoria.

3. Huc accedit, quòd idem non solum in suo Orotethe, qui Vbiquitarijs vnguis in vlcere est, sed etiam alijs in locis hanc suã piã sententiam repetijt & explicauit; adèd vt nemo nisi qui calumniandi libidine infaniat, eum criminari possit. Et huc facit locus à D. Grynæo calumniæ Iacobandricæ oppositus à Iacobo verò astutè

astutè tanquam acutus scopulus præteritus, in quo hæc aperte scribit. Nam Deus est omnipotens, quamuis non possit vel peccare vel seipsum negare: aut efficere quæ præterierint, vt non sint præterita, nec efficere, vt corpus humanum, dum est, non sit humanum corpus, vt q̄, ternarius numerus non sit ternarius: quoniam hæc impossibilia sunt non eius defectu, sed ex ipsa rerum contradictione. Hic Andrea intende omnes ingenij tui Vbiquitarij Vbiquitarias vires, & ostende, si potis es, Martyrem de omnipotentia Dei non piè sentire. En Rhodus. Item contra Gardinerum ad hunc modum de hac ipsa quæstione scribit: *Potentiam Dei iactant immensam: quasi nos eam velimus imminutam, licet dicamus illam ad ea, quæ (vt vulgo dicitur) contradictionem implicant, non extendendam.* Hæc, pie Lector, ideo tam copiosè exposui, vt isti sycophantæ vel tandem cineres magni illius viri, quem meritò Præceptoris loco habere deberent, calumniari cessent. Vt verò Iacobus Andreas rursus habeat in quo se exerceat, & in quo vires ingenij ostendet, proponimus ei hoc absurdum excusandum, quod ex eius doctrina necessario consequitur:

Quicumq̄, docet Deum ea facere, quæ implicant contradictionem, hoc est facere, vt vnum & idem numero corpus simul sit in multis etiam longissimo interuallo sciunctis locis: vt vnum & idem corpus simul sit finitum & infinitum, visibile & inuisibile, palpabile & impalpabile, locale & illocale: is proculdubio negat Deum esse omnipotentem. Ratio est: quia illa facere, non est, vt vno ore & corde fatentur Orthodoxi Patres, potentia, sed impotentia.

At qui illa omnia Deum facere docet impie Iacobus Andreas: vt eius libri Vbiquitarij testantur.

Ergo Andreas Iacobus Deum omnipotentem esse, vel horrenda ignorantia inductus, vel intolerabili impietate adductus, negat.

Nunc igitur Andrea, cum intelligas, te tua calumniosa sophistica potentiam Dei, quantum in te est, eneruare, perge coccyfimos euomens. Deinde, aut Grynæus, sicut Pauli dictum, Deus mentiri nescius est, & similia non derogant omnipotentia Dei, ita nec illa piorum hominum dicta, de corporatis creaturis, quæ initio spaciòq̄, circumscriptæ sunt, si creationis ordinem spectes, derogant aliquid. Vult enim Deus tales esse creaturas illas, itaq̄, potentia sua non efficit, vt alia sint quàm ei visum est eas creare. Hæc quidè, vt tu quoq̄, sine dubio intelligis, si modo aliquid intelligis, verè & orthodoxè à D. Grynæo tuæ calumniæ opposita sunt: sed quid tu contrà gannis? *Quis dixit, o Cucule, Deum corpus Christi aliud quid*

dam efficere sua potentia, quàm initio creatum sit? si tu quos tales nôsti, eos vt impugnes, nemo prohibet. Tu verò fugitiue Cucule, nobis hoc loco retrahendus & impugnandus es, siue id faciendi nobis copiam facias, siue prohibeas. An non, dic nobis aliud, est corpus, quale filius Dei assumpsit in vtero virginis? & aliud corpus infinitum, quale vos fingitis? An non aliud est corpus visibile, quale filius Dei assumpsit: & aliud corpus inuisibile, quale Vbiquitas nobis fabricauit? An non aliud corpus locale, quale filius Dei assumpsit: & aliud corpus illocale, quale Capernaitica laniena vobis dictauit? An non aliud corpus palpabile carne & ossibus constans: aliud corpus impalpabile per lapides & ferrum penetrans sicut clangor, quale Martio rediuuius excogitauit?

Hæc cum tibi obiectum iri præuidisti: astutè tuam doctrinam dissimulare voluisti. Quare cum tuæ artes nobis pateant, fatere te docere Christum potentiâ diuina aliud nunc habere corpus, aliud in vtero virginis assumpsisse: aut tuam Vbiquitariam Chimeram abijce.

Nunc si placet, continua cœccysimos. *Nos corpus Christi creaturam initio spaciòs, circumscriptam, qualem creare Deo aut Christo assumere visum est, credimus, nec ipsam aliâ ratione substantiæ effectum, sed proprietatibus supernaturalibus, vnionis personalis beneficio, per communicationem exornatum, credimus atq; docemus. Miseret me tui Andrea, & ex animo miseret, qui tam paucis verbis & tibi ipsi & veritati contradicis. Si corpus Christi ratione substantiæ non est aliud effectum, hoc est mansit, vt reuera mansit, finitum & loco circumscriptum: quomodo queso aut qua religione cum tuo Vbiquitatis grege affirmare non erubescis, ipsam ipsam inquam substantiam corporis Christi substantialiter, realiter, corporaliter non solum in pane Cœnæ Domini, sed in omnibus locis obscœnis, in Iudæ laqueo, in gramini-bus & arborum folijs, in cantharis ceruisiarijs & viniarijs, in inferno & cœlo, in angelis & diabolis esse? O misera Vbiquitatis & implicita vndiq; mancipia. Deinde quis te Orthodoxus vnquam docuit, substantiam finitam, qualem te corpus Christi credere dicis, realiter in se recipere infinitas proprietates essentielles, hoc est substantiam manere finitam, & tamè realiter in se habere proprietates substantiæ infinite essentielles. O portenta Vbiquitatis, o rerum & verborum monstra. Deniq; quis Orthodoxus te more Nestoriano vnionem personalem cum idiomatum communicatione cõfundentem feret? Nemo planè, mihi crede Andrea.*

Sed procedamus vltcrius: quid ergo amplius habes? *Quod si de proprietatibus illis tu loqueris, quare sumis de quo controuersia, id enim queritur, quod tu tanquam confessum accipis.* Heus verò optime logice: cur te non pudet tam manifestè in eo delinquere, in quo alios tam audacter tibi reprehendendos sumis. Tu, tu inquam, pro confessio imperitè arripis, quod nemo sanus tibi hastenus dedit: id quod paucis ita planum faciam, vt oculis quoq; dijudicari possit. Ais, Corpus Christi ideo vbiq; esse; quia essentiales Dei proprietates realiter acceperit: hoc verò postremum nemo nemo vnquam largitus est, quem Vbiquitas non fascinoit. Item, Ais corpus Christi finitum manere: & tamen proprietates Deitatis, quæ infinitæ sunt, realiter communicatas habere: quod nemo nemo vnquam credet, nisi quem Vbiquitas sensu communi orbauit.

Sed quid præterea affers? *Et quid dicis Cucule? Ferrum à Deo creatum est, vt sit graue, & in aqua mergatur: ignis vt sit calidus, vrat & consumat. Si itaque regula illa tua aurea locum haberet, Deus potentia sua non efficit, vt hæ creatura alia sint, quam initio ei visum est eas creare, quomodo verum fuerit, ferrum natâsse & ignem non potuisse Danielis socios adurere?* Sed quò tu aufugis fugitime Cucule? aut quid te ista miracula, quæ verè accidisse credimus, iuuant? aut quomodo tuam contradictionem dissoluunt teq; expediunt? Ferrum quandoquidem diuina potentia, citra sui perniciem & interitum & sine contradictionis implicatione nunc sursum nunc deorsum trahi potest. Ignis sine interitu & absq; cõtradictione à Deo cohiberi potest ad tēpus, ne vrat. Hoc verò dic nobis, si ad rem respondere volueris, si contradictionem tollere tibi cordi fuerit, vtrum ferrum eodem tempore natarit & non natarit? ignis eodem momento vsserit & consumserit, & non vsserit non consumserit? Hic Rhodus hic saltus Andrea. Si dixeris illa duo contraria simul realiter fuisse: helleboro tibi opus esse omnes sani iudicabunt. Sin verò simul fuisse negaueris quid quæso ista faciunt ad tuum figmentum? quo corpus Christi simul finitum & infinitum, visibile & inuisibile, circumscriptum & incircumscriptum fingis. En Rhodus, en saltus. Ergo ferrum verè natauit, & ignis Danielis socios verè non adussit sine omni contradictione & absq; subiecti destructione. Habes ergo responsum ad primum tuum coccysmum.

2. Alter verò sic habet. *Idem scripserunt Christum non plura promississe, quam potuerit prestare. Non posse autem prestare, vt Corpus suum simul sit in Cælo & in Terra presens, quia implicet contradictionem.*

Consultat.
Pag. 38.

Quapropter Christum realem sui corporis in pane presentiam nequaquam promississe. Ad hunc coccysum respondit D. Grynæus Apolog. pag. 47. his verbis: Non de facultate queritur, sed de voluntate. Quare si tu Andrea probaueris, promississe Christum realem corporis sui in pane presentiam (ad Gracas autem Calendas, & Vbiquitatem tuam, & hoc commentum probabit) tum de præstandi facultate tibi nullam faciemus. Quid verò ad hæc Cuculus Tubingensis? Nempe calumniam suam agnoscit, & hæc animo fracto miffitat. Respondeo id tu dicis, sed quare non ad rem & argumentum respondes? Nam ex loco facultatis contra Testatoris voluntatem ille argumentatus est, Christum ideo non promississe corporis & sanguinis sui presentiam, quia non plus velit, quam præstare possit: itaq; de facultate est questio. Et sic omnipotentia Christi vocatur à vobis in dubium, id quod ostendendum nobis erat. Si calumniari, si benedicta peruertere, si cælum terræ miscere est offendere, nos omnipotentiam Christi in dubium vocare: manus damus & vobis palmam tribuimus. Sed Iacobe Andrea, cur tu maluisti principium petere, & falso tuo fundamento niti quam ad rem respondere? Proba igitur nobis, proba inquam, verborum Christi, Panis est corpus meum, hanc esse sententiam, volo vt corpus meum huic pani includatur, & in eo sensualiter dentibus atteratur, & habebis nos tibi assentientes. En Andrea palma est in medio posita. Proba Christum velle, & nos vltro dabimus, Christum sine negotio posse. An non autem mirabilis est tua consecutio? Christus, aiunt Aduersarij Andrea, non plus vult, quam præstare potest: Ergo negant Christum esse omnipotentiam. Quid ergo restat, quam vt dicas Christum plus velle quam præstare possit. Ah miserum & cæcum Vbiquitatis mancipium.

De veritate Christi.

Veritatem Christi nos negare tali sophismate calumniatus est Andreas.

Quicumq; negat Christum omnipotentem esse, negat & veracem esse.

At pars altera negat omnipotentem esse Christum.

Negat igitur & veracem esse.

Respondit D. Grynæus. Nos verò, Iacobe Andrea, letamur, quod Iesum Christum cordium scrutatorem habemus, eiusq; spiritus vnctione edocti credimus, ipsum esse etiam veritatem & sapientiam, Dominum, inquam, nostrum Iesum Christum. Et quia non dubitamus appellare tuam conscientiam testem diabolici tui mendacij, quod in *Minori inculcas Anselmi dicto memorabili tibi*

tibi respondemus: *Qui veritatem occultat, & qui mendacium profert, vterque reus est: ille, quia prodesse non vult; iste, quia nocere desiderat. An non horrenda tua audacia est, quod tibi vni & eidem, & veram sententiam nostris derogare: & falsissimam affingere, non est religio? Sed bene habet, quod licet homicidarum, qui nulla humana iudicia verentur, prætumida animatus audacia, mendacijs aspergis & Martyrem & alios: tamen vicinus es tribunali Dei iusti iudicis. Paulo post peccatum tuum expergiscetur. Interea coram tota Ecclesia abominandus es, quod tua sibijpsis mendacia mentiuntur (vt loquitur Chrysostomus, & faciunt, vt nemo qui te nouit, fidem habeat.*

Quid verò ad hæc Holderianus Andreas? *Bisariam respondet, i. insi-
ciando. z. conuiciando. Et paulo post subijcit: Solutiones doctæ, eruditæ, pla-
cide, modestæ, & spiritus mansuetudinis plenissimæ. Tertio addit: Ad prius,
quod Omnipotentiam Christo vos derogare negatis, respondemus: Et verba ve-
stra expressa, & res ipsa loquuntur, ideoq; repetimus Augustini illud: Conati
sunt quidam, ait ille, persuadere Deum non esse omnipotentem, non quia hoc di-
cere ausi sint, sed in suis traditionibus hoc sentire & credere conuincuntur. Ob-
testamur verò omnes, qui sine affectu & præiudicio iudicare pos-
sunt, vt nostra verba, quæ antea ex Martyre attulimus, diligenter
examinent, ac non dubitamus, quin te calumniatorem esse sint
animaduersuri. Quæ enim tuæ consecutionis, Martyr negat De-
um posse implicare contradictionem? Ergo Martyr negat Deum
esse omnipotentem, necessitas, quæ ratio? Interea nos vindictam
Deo iusto iudici commendamus, qui breui, noli dubitare, faciet.
Augustini testimonium non nos sed te petit Andrea, qui Deo
contradictoria attribuendo eum impotentem esse arguis: quan-
do quidem verum est illud Augustini: Propterea quadam non potest, quia
omnipotens est. Item. Ista propterea fieri non possunt, quia seipsa destruunt, &
contradictionem implicant. De Ciuit. Dei. l. 5. cap. 10.*

Nunc perge Andrea: *Ad posterius autem, hoc est, ad conuicia illa atro- Pag. 114.
cissima, istud Hieronymi respondeo. Sed dicta Hieronymi & Augustini,
quæ tibi Holderus amanuensis tuus ex eorum indicibus conqui-
siuit, mutato nomine de te rectissimè narratur. Interea noli con-
uicia appellare, si quis te, in mendacio aperto deprehensum men-
dacem nominet: ac vel ex ipso Demosthene quid sit conuicium
disce, & D. Grynæum conuictijs te non incesiuuisse intelliges: Tò
ἐπιόρκον, inquit ille, ὑ ἀπιστον καλεῖν, ἀνευ τῶ τὰ πεπραγµένα δεκνύναι, λοι-
δογία ἐστὶ. Quæ in tui gratiam sic reddo: Periurum & perfidum aliquem
nominare, si facinora eius non ostendas, conuicium est. Cum verò toti mun-
do iam constet, te nobis falsum crimen attribuere, quod nec pro-*

bes nec probare possis, quis te & mendacem & conuiciatorem esse non videt? Ergo, vt concludam, verax est Deus: Iacobus verò Andreas mendax & conuiciator.

De omnipresèntia Christi.

Hic verò sese timidum præbet Andreas: ac suæ Vbiquitatis, quæ certè ipsum locupletauit & famosum reddidit, patrocinium & si non planè deserit, tamen frigidè admodum & timidè tractat, atq; pleraque obiecta sicco pede transit: adeò astutè sibi cauere potest Andreas. Ac primò quidem cõqueritur D. Grynæum argumentum suum Vbiquitariû non bona fide assumissè, ac propterea ad argumentum non respondissè: interim omnia dissimulat, quæ de re dicta sunt, & ita totus tremat horretq; vt ipse argumentum suum assumere, & formare nec ausit nec possit. O miserum miseræ Vbiquitatis patronum. Deinde margines responsi D. Gryneï atrodit, rem verò ipsam tam attingere non audet, quàm ferrum ignitum nudis manibus tractare, vt pius Lector è collatione vtriusq; scripti facile intelliget. Porro Augustini testimoniû, quo Vbiquitatem funditus tolli animaduertit, in Tortodoxi cõsensu confutatione explicatum esse mussitat, quò nos remittere non dubitet: adeò sibi cauere potest Andreas. Tandem sese recolligès fatetur, D. Grynæum argumentum suum rectè formâsse, atq; ad id sibi responderi cupit: adeò omnia ferre paratus est Andreas, modò vt ex hac pugna pedem efferre et saluus euadere possit. Vt verò huic afflicto afflictè Vbiquitatis patrono gratificemur, non grauabimur argumentum repetere, atque modestè, ne planè cõcidat Vbiquitarius, respondere. Argumentum Iacobandricum.

Qui Christum omnipresèntem fatetur, is carnem eius omnipresèntem esse, negare non potest.

Atqui Gryneus fatetur, Christum omnipresèntem esse.

Ergo carni quoq; eius tribuere cogitur, quòd ea omnipresens sit.

Tu verò pia ingeniosaq; iuuentus Deum ora pro ijs, qui fallacia à non consequente inducti, & sensu cõmuni orbati non intelligunt, de toto multa dici, quæ tamen non omnibus & singulis partibus tribuantur. Sic multa de homine verissimè dicuntur, quæ tamè omnibus & singulis, è quibus homo componitur, partibus nequaquam conueniunt. Sic homo dicitur mortalis, cum tamen anima sine magno errore mortalis dici nequeat. Sic homo verissimè dicitur ratiocinari, cum tamen corpus minimè ratiocinetur.

netur. Hoc verò in persona Christi multò euentius est. Christus reuera dicitur ex virgine natus, passus, mortuus, sepultus, à mortuis resuscitatus, in Cœlū elatus: cum Deitas nec nata, nec passa, nec mortua, nec sepulta. nec à mortuis resuscitata, nec in cœlum elata sit. Sic Christus, qui Deus & homo est, dicitur fuisse ante Abrahamum, & esse Deum & Filium Dei, & Patri consubstantiallem honorèq; æqualem: cum humanitas eius neq; ante Abrahamum fuerit, nec Deus sit, nec filius Dei, nec Patri consubstantialis & æqualis. Qua propter manifestū est propositionē Iacobandricam vomica à non cōsequenti grauissimè laborare. Quanto igitur verius & constantius Augustinus ad Dardanum: *Christum Dominum nostrum, vnigenitum Dei filium, æqualem Patri, eundemq; hominis filium, quo maior est Pater, & vbiq; præsentem esse non dubites, tanquam Deum: & in eodem templo Dei esse, tanquam inhabitantem Deum: & in loco aliquo Cœli, propter veri corporis modum. Nam spacia locorum tolle corporibus, nusquam erunt, & quia nusquam erunt, nec erunt.*

De adoratione Christi.

HOc quoq; loco timidus est Andreas, atq; se calumniæ conuictū esse sentit ac haud obscurè præ se fert homo alioquin in calumnijs defendēdis mirè pertinax & astutus. Primum igitur D. Grynæus pag. Apolog. 50. è confutatione Iacobi Andreæ repetijt, hæc verba, quibus ille calumniatus est, nos docere humanā Christi naturam adorandam non esse. *Lambertus Danaus scripsit: Quisquis non solum ad Diuinitatem sed quoq; ad humanitatē Christi etiam in ipsa vnione permanentem, tanquam ad obiectum, suam inuocationem & adorationem dirigat. eum ex ore Dei maledictum, blasphemum, idolatram, damnatum esse.*

Ad hanc calumniam verè, & constanter, & ex mente Danæi respondit D. Grynæus his verbis: *Potest sanè vir clarissimus D. Lambertus Danaus, optimo iure, cum Dauide apud Dominum Iesum queri. Quotidie verba mea torquent: aduersum me sunt omnes cogitationes eorum ad nocendum. Psal. 56. Quum enim neutiquam negasset vnquam, vel totum Christum adorandum, vel etiam carnem eius gratia vnionis esse adorandum: sed de proprio adorationis obiecto egisset: ab hoc tamen in felice homine. absens in humanissimè traducitur, & exagitur. Postea vt calumniandi libido Iacobandrica, & nostra innocentia toti mundo patefieret, calumniam eius syllogismo informauit hoc modo.*

Quicumq; ait proprium inuocationis obiectum esse Deitatem, is negat humanitatem à Deo q̄ assumptam, gratiā vnionis, esse adorandam.

Atq; 3

Atqui Danaus, & qui cum eo faciunt, aiunt, proprium inuocationis obiectum esse Deitatem.

Ergo negant Christum adorandum, ait Iacobus Andreas.

Quid verò ad ista Cuculus Vbiquitarius coccyfat? Adeo obliuiosus est, vt pristinorum coccyfismorum non amplius meminerit vel potius adeò stupidus, vt nos non amplius agnoscat, ac propterea in has voces timidè erumpat: *More suo sophisticatur Cuculus, & argumentum sibipsi tale fingit, & nobis deinde tribuit, in quo Maior, vt ait, habeat petitionem principij, & conclusio plura, quàm premisse ferant, quibus addit: Talibus strophis & mendacijs Iacobus Andrea pugnat. Et si autè pijs nunc ita insultet, tamen paulò post triste spectaculum erit iusti iudicij diuini. Respondeo: Si strophæ sunt & mendacia, tuæ sunt strophæ & tua mendacia, nos enim argumentum istud nostrum nequaquam agnoscimus. Quò tencam vultus mutantem Protea nodo? Tu verò pia iuuentus miserere eorum, & ab eorum doctrina caue, qui vbi suas calumnias detectas & refutatas vident, tâquam abiecto scuto, ex acie fugiunt, ac suas non esse vociferantur. Tu verò Andrea in posterum cautius & circumspectius agas, moneo: nè sapius necesse habeas, cum magna tui ignominia, tuas calumnias tam temerè confictas reuocare. Sed cum te tuorum pristinorū coccyfismorum tantoperè pudeat: quid quæso noui portas? nempe inquis: *Nostrum autem argumentum tale est:**

Idem est & proprium obiectum inuocationis, quod fidei, Rom. 10.

Sed obiectum proprium fidei est Christus, secundum veramq; naturam.

Ergo & inuocationis obiectum proprium erit Christus, secundum vtramque naturam.

Et si Andreas hoc suum sophisma in confutatione non posuit, sed nudius tertius ab alio quodâ suggestum huic suo Cuculo inseruit: tamè breuiter & perspicuè in gratiâ iuuentutis dissoluemus.

Ac primò quidem Propositionem verissimam esse ore confitemur & animo credimus. Libenter enim non solùm D. Pauli dicto Rom. 10. sed etiâ orthodoxæ fidei B. Cyrilli subscribimus; cuius ad Theodos. Imp. hæc sunt verba. *Quemadmodum est vna fides, quæ in Christum, & vnum verè Baptisma, quamuis Baptizemus et credamus in Patrem, & Filium & Spiritum sanctum: secundum eundem modum & rationem etiam vna adoratio est Patris, & incarnati Filij, & Spiritus sancti.*

Deinde vero assumptionem tuâ negamus Andrea, animaduertentes te nobis & toti Ecclesiæ imponere fallacia diuisionis & compositionis. *Christus, ais, est proprium fidei obiectum, quod verissimū est,*

& à

& à nobis conceditur, cōcediq; debet ab omnibus rectè sentien-
tibus sensu cōposito. Nam credimus & credere debemus in De-
um hominem factum, item in verbum Dei incarnatum, in verbū
quod ex Patre natum & in nostra figura apparuit, item in Ema-
nuelem secundum quod verbum caro factum est. Et sic credere,
nos ex S. Literis Orthodoxa Ecclesia cōtra Eutychem & Nestori-
um docuit. Quod verò addis, *Secundum vtramq; naturam*, sensu nimi-
rum diuiso id nequaquā concedere possumus. Nam dicere Chri-
stum secundū vtramq; naturam, esse proprium adorationis obie-
ctum seu respectu vtriusq; naturæ, seu propter & per vtramq; na-
turam, Nestorianum est, & Christum, vt rectè docuit Synodus E-
phesina, in duo diuidit. Nam humana natura non in se, vt diuina,
non ex se & propter se vt diuina, non propriè vt diuina, sed gratiā
vniōis, & respectu diuinæ naturæ, in cuius persona subsistit &
sustentatur, sit obiectum nostræ fidei & adorationis. Vnde appa-
ret vel falsò vel æquiuocè & lubricè ab Andrea sumi vtramq; in
Christo naturam esse proprium nostræ fidei obiectum. Vt verò
pius Lector intelligat, quod nam per se & proprium nostræ fidei
obiectum sit, in quod tendit, & in quo propriè & tutò acquiescit,
Orthodoxa Ecclesia iam ante multos annos constituerit & reti-
nerit aduersus calumnias Arij, opponā locum Cyrilli, qui extat
in lib. de recta Fide ad Theodosium Imp. *Non dicunt qui rectè sapere
volunt, quod in solum credamus verbum natum ex Deo Patre, despoliantes illud
carne. Neq; illud dicere præteribimus, dictum est enim: Non tanquam in vnum
nobis similem, neq; etiam in hominem fides, sed in Deum naturalem & verum
tendit in persona Christi. Iuuabit autem hunc sermonem etiam sapiens Paulus
scribens: Non enim nos ipsos predicamus sed Christum Iesum Dominum: nos ve-
rò seruos vestros per Christum, quia Deus est.* Ex hoc dicto Cyrilli tale ar-
gumentum sophismati Iacobi Andreae oppono, eiq; ruminan-
dum relinquo.

*In quod fides tendit & in quo acquiescit, id proculdubio est primum ac
proprium nostræ fidei obiectum.* Hanc propositionem si nega-
bit Andreas, quid faciet, quàm vt se pueris ridendum &
commiserandum propinet?

*At qui fides tendit, etiam in persona Christi in Deum, non communicati-
uum, non factitium, nō Deificatum, sed NATVRALEM, h. e. eter-
num, Deo Patri & Spiritui sancto consubstantialem & æqualem.*
Hanc propositionem si negabit Andreas, quid faciet,
quàm vt orthodoxæ fidei contradicat, ac se in castra Ne-
storij & Arij concessisse p̄beret? M

Ergo Deus naturalis in persona Christi est propriū nostræ fidei obiectum ac per consequens humana natura in persona Christi, non propriè & per se, sed gratiâ vniōis obiectū est nostræ fidei: nisi Andreas duo propria obiecta eiusdem rei constituat, quod impossibile est.

Hic verò Andrea omnes ingenij neruos intende, hinc vulpinum demonstra, & sophistā te esse proba. Nam isti tui coccyfmi, optimo iure, tibi reponuntur.

De Statu Controversiæ.

Caput III.

N hoc quoq; capite Cuculus Vbiquisticus suum timorē multis argumentis prodit: inter quæ haud minimo loco habere debet, quod sese nimis temerè calumniatum esse animaduertēs plerūq; à D. Grynæo dicta omittit, atq; eorum ordinē, quod timoris certissimum signū est, impotenter inuertit ac perturbat: id quod pio Lectori paucis demonstrabo. Iacobus igitur Andreas, cum adhuc esset dignif. Cancellarius & presbyter Bibenhusianus, D. Grynæū, in statu controversiæ de S. Eucharistia constituendo, ab auctore Orthodoxi consensus dissentire, hoc argumētō probare tentauit.

*Confutat.
Pag. 39. &
40.*

Grynæus scribit questionem esse de verborum institutionis Cæna Domini Germana interpretatione. At auctor Orthodoxi consensus, questionem esse scripsit, de opinione Lutheri. Ergo Grynæus ab auctore Orthodoxi consensus disfidet.

*Apolog.
Pag. 52.*

Huic Carneadeo argumento D. Grynæus his verbis respondit: *Premitte Enthymematī Maiorē, et habebis carcinoma Sophismatis Iacobādrici.*

Quicunq; hactenus dicunt controversiam esse de sententia verborum Cænae Dominicae, vt in eo iam vertatur cardo, Lutheri ne opinio & interpretatio, an verò nostrarum Ecclesiarum sententia & interpretatio, verior sit nec ne? Illi inter se dissensiunt.

Quid verò Iacobus Andreas, postquam ex Cancellario & Presbytero factus est Cuculus Vbiquisticus? Apprimè ad rem respondet, scilicet si populus vult, his verbis. *Non magni momenti sunt de quibus hic controuertitur: & habuisset Cuculus longè grauiora, vt illa etiam magis & necessaria: sed voluit nobis, qui esset, demonstrare, videlicet ex eorum numero, qui calicem excolant, & camelinum deglutiant.* Respondeo. Mutato nomine de te fabula narratur Cucule siue Vbiquisticè, siue Carnaiticè, non calicem sed cum ἀνθερωποφάγῳ carnem deuorans, siue

siue Pharisæicè. Si hæc sunt exigui momenti, quid opus erat, ea in tua confutatione, tam operosè & tam tragica vociferatione inculcare? Nempe vt ostenderes te ex eorū ordine esse, qui pugnans de lana caprina pascuntur. Interea verò cur tuam calumniam non excusas? cur ad rem non respondes: cur obmutescis? nempe vt ostendas te ex eorum ordine esse, qui calumniari & calumniarum conuinci turpe minimè ducunt. O te miserū calumniosè Vbiquitatis alumnus! ò miseros eos, qui tibi fidem habere coguntur, cum toties in mendacijs deprehendaris. Nunc persequamur cætera. *Confutat.*

Andreas Bibenhusianus pro victoria sibi decernenda & obtinenda tale argumentum formauit. *Pag. 40.*

Grynæus fatetur nos retinere scriptum in verbis Cœnæ:

Ergo hæc confessio plus quàm dimidia pars victoriæ est cōtra Zuinglianos. Apolog.

Ad antecedens respondit D. Grynæus his verbis: *Supra respondi, Pag. 52.*

καὶ ὑπὸ δεξιῶν illud à me dici. Retinent sanè scriptum, perinde vt Catabaptistæ

illa verba: Ne iuretis omnino, Matth. 5. 34. Sed quid ad hæc Andreas? At

scriptum in verbis Cœnæ inter principia nostra confirmantia retulit. Ita sanè

Andrea: sed non aliter verba Cœnæ vobis principium sunt, quàm

vt Catabaptistis illa verba, Ne iuretis omnino. Nam scriptum in

verbis Cœnæ tam valet ad corpus Christi pani includendū, quàm

illa Christi verba ad legitimum iusiurandum tollendum. Quid

verò respondes amplius Andrea? Quòd cum animaduertiisset, ais, ipse,

tertium etiam responsum adiungit: Perinde loquitur Iacobus Andrea, inquit

Cuculus, ac si quis dicat: De iustificatione contententes, & quæ sequuntur.

Paulo verò post tanquam victoriâ constituta triumphabundus

exclamas. Sed quaso ego te, optime mi Lector, quid dicit, aut quid responderet:

an non reuera iumentis similis factus est, qui etiam seipsum non intelligit. De-

fine verò vociferari, desine obtestari Andrea: sed ad punctū tem-

poris hominis sobrii cogitationē suscipe, & cogita potius, quàm

intolerabilis & impudens sit tua calumniandi libido & infania;

qua transuersum actus affirmare audes ea, quæ constat esse falsis-

sima. Nam Grynæus hæc, quæ tu hoc loco declamitas, verba ad

præsens tuum sophisma non respondit: sed tuæ calumniæ, de dis-

ensione inter ipsum & authorem Orthodoxi consensus, oppo-

suit. Quapropter mirum non est, hæc verba ad præsens tuum so-

phisma nihil attinere, cum ei non sint ab ipso authore opposita,

sed à te, Vbiquistica fide, in locum alienum detorta. Neque idcir-

co D. Grynæus iumentis similis factus est, quia tu tam apertè &

impudenter calumniaris.

Post hæc Andreas suam cōsubstantiationem & capernaiticam manducationem stabilire conatur aliquot testimonijs Patrum, quæ ipsum tantum iuuant, quantum sol æstius niuem aut beryrum. Cum verò de his ipsis & alijs Patrum testimonijs copiosè disputauerimus in Elencho nostro à pag. 71. vsque ad pag. 78. non necesse habemus eadem hoc loco repetere. Lectorem itaq; candidum, breuitatis studio, non dubitamus eò remittere.

De scripto verborum Cæna.

Caput IIII.

CRIPSERAT D. Grynæus, si scriptum in verbis Cænae feruetur, ad Transubstantiationem potius Papiasticam, quam ad consubstantiationem probandâ facturum. Id Andreas ad hunc modum oppugnavit.

In verbis Cænae Dominica: Hoc est corpus meum &c. prædicatio neq; vsitata, neq; figurata, sed inusitata & Sacramentalis est.

Ergo scriptum in verbis Cænae non patrocinetur Transubstantiationi.

Responsum fuit antecedens petere principium, hoc est ipsum quæsitum pro argumento assumere: quippe cum Iacobus nondû probarit, præter figuratam & propriam prædicationem tertium quoddam esse genus, quod inusitatû appelletur. Nunc igitur Iacobus Andreas suum in argumentando errorem agnoscens incipit probare tertium esse inusitatarum prædicationum genus, ad quod Sacramentalis reuocari debeat. Nititur autem duobus potissimum argumentis, quæ breuiter ponderabimus.

1. *Philippus Melancthon, qui quid in artibus præstiterit & Philosophia, nemo ignorat, & grati omnes agnoscunt, inter cætera inquit: Vera prædicatio, aut est regularis, aut figurata, aut inusitata.*

Ergo non omnis prædicatio aut est propria aut figurata, sed inusitata quoq; ad quam prædicationes Sacramentales pertinent.

Philippi, viri cōmemorabili pietate præditi, laudes tam extollimus nos, quàm vos deprimitis, virtutes tã suspicimus nos, quàm vos odistis, merita, quæ in Remp. literariâ & Eccles. constant, tam agnoscimus nos, quàm vos eleuatis Andrea, grati sc. Cuculi. Atq; hoc ipso loco, quo te autoritat. & existimationem Philippi vindicare velle simulas, grauissimâ optimo illi & nunquã fatis laudato ignominia maculam, vt iam multos annos fecisti, inuris. Ac primò quidè omnibus intelligentibus probas, te, vt Philippi scripta vatiniانو odio prosequeris, ita ea minimè intelligere. Quomodo enim

enim Philosophiæ iuratus hostis, philosophica tantorum virorum scripta intelligeres? Nam D. Philippi hæc fuit sententia, non vt tria illa, quæ per censures prædicationum genera inter se tanquam *ἀντιδινημένα* opponeret: sed vt regulares prædicationes, habito non verborum sed rerum respectu, siue proprijs siue figuratis vocibus enunciatas, opponeret irregularibus, quas inusitatas vocat, vtpote quæ non nisi extra communes naturæ leges, veræ esse possint.

Deinde verò haud ignorant alij (nam te ignorare nihil est dubium) D. Philippum, posterioribus cogitationibus, quæ semper, vsu docente, meliores esse consueuerunt, loco relicto, & re accuratius ponderata, inusitatam prædicationem ad *τρόπον ἀγιδόσεως* & communicationem idiomatum reuocasse in scriptis Theologicis. Huic profectui, quem D. Philippus, homo integerrimus, & incredibiliter laboriosus, etiam in senectute fecit, inuidet Iacobus Andreas, non modò nihil proficiens, sed quotidie deficiens Mandrabulus, atque hanc præclaram laudem obscurare conatur.

Deniq; quod D. Philippus de prædicationibus, quas sacra scriptura de mysterio incarnationis filij Dei vsurpat, scripsit: id Iacobus Andreas, vt Philippi existimationem imminuat, eumque absurdum dogmatis infumulet, ad prædicationes sacramentales accommodat: quasi D. Philippo vel per febrim vel per somnium in mentem venire potuerit, duarum rerum toto genere differentium, quales sunt vnio personalis, & vnio sacramentalis, vnã & eandem esse prædicationem. O lepidum Andreæ caput, & cui nihil deest quàm helleborum. Et certè Philippus, quasi præfagiret, fore aliquando homines (si modò homines nominandi sunt, qui se in rebus salutem nostram concernentibus mulos & equos esse glorientur) qui suam doctrinam tam sædè corrumpent, eaq; ad suos novos errores palliandos abuterentur, idcirco inusitatis, quas vocat, de filio Dei prædicationibus adiecit: *Simile exemplum in rerum naturâ non extare nec dari posse*. Hæc verò admonitio pia & vera apud istos sinistros D. Philippi imitatores non maioris momenti fuit, quàm vt superiori exemplo prædicationes sacramentales nefario ausu adderent. Quod si Philippus nunc à mortuis resurgeret, ineptos illos suos imitatores tam percelleret sua autoritate, quàm olim VVormatiæ Brentium Vbiquitatis primũ & infaustum partum ei offerentem perculit.

Cæterum Andrea, mirum est, te hoc loco D. Philippi, quem ex animo odisti, & cuius præclaram memoriam ex animis hominum funditus extirpatam velles, autoritate nitendo, Lutheri, quem nobis ἀναμάχησις fingis, & sacrosanctum haberi vis, existimationem eleuare, eiusq; doctrinam in dubium vocare.

Nam primò haud ignoras (si modò aliquid non ignoras) Luthero & incognitum & inusitatum fuisse prædicationum sacramentalium genus. Itaq; si verum est, quod tu cum tuo Vbiquitario grege fingis, necesse habes fateri Lutherum doctrinam de Sacramentis vel omnino non, vel ex parte saltem intellexisse: utpote cui modus verus & genuinus de Sacramentis prædicandi planè incognitus & inusitatus fuit. Itaq; si vincat hoc loco Andreas, Lutherus etiam suis discipulis, à quibus hactenus adoratus fuit, postponetur.

Deinde verò quis non intelligit Lutherum prædicationes sacramentales figuratas & tropicas esse constanter docuisse: cū eas synecdochicas esse dixerit & scripserit? Nisi Andreas posita specie genus poni, aut synecdochen figuratam prædicationem efficere, negare ausit. Attende ergo, candide Lector, quàm bellè discipulis cum suo præceptore conueniat, & quàm constanter eius doctrinam tueantur. Lutherus, ait, *prædicationes sacramentales esse figuratas*: Iacobus Luthero doctior (si credere fas est) eiq; per omnia consentiens (si in Vbiquitaria Grammatica dissentire, modo supernaturali, est consentire) ait, *Non esse figuratas sed inusitatas*. O discordem inter Lutherum & Andream concordiam. Quapropter si hoc loco vincat Andreas, sternetur Lutherus, eiusq; doctrina falsitatis arguetur. Libet autem, ut pius Lector ludibria Iacobi Andree eò melius cognoscat, eius argumentum ab autoritate D. Philippi ductum hoc enthymemate proponere:

Philippus Melancthon, verum Germania lumen, primò in suis Dialecticis inusitatum prædicationem enunciationes de filij Dei incarnatione nominauit, atq; ibi expressis verbis docuit, similia exempla in rerum naturâ non extare: postea verò secundis cogitationibus, utpote melioribus, loco relicto, & re accuratius ponderata, enunciationis de filij Dei incarnatione, ad Κοινωνίαν ἰδιωματικὴν & τῶτον ἀνιδόσεως retulit, hoc est figuratas esse statuit: locutiones verò sacramentales metonymicas, hoc est figuratas esse sensit, scripsit & docuit.

Ergo ego Iacobus Andreas, etsi ipsi Luthero pariter & Philippo contra-

dicans

dicam, ἀναρσιππῆλος & apodicticè concludo ex autoritate Philippi & mea Dialectica plauſtaria, prædicationum tertium eſſe genus, quod inuſitatum vocatur, & ad quod prædicationes ſacramentales ritè accommodantur.

Intelligit ergo pius Lector, quàm inſirmis, imò quàm nullis præſidijs Iacobi Andreae opinio muniatur: ita vt quilibet, in quo ſaltem recta ratio eſt, ab ea ſibi merito caueat. Nunc alterum argumentum pro inuſitata prædicatione, quod conſtat deductione ad abſurdum, audiamus & examinemus:

Si hoc tribuatur Grynæo non eſſe prædicationem aliam niſi propriam aut figuratam, tum in propoſitione: Deus eſt homo, cum propria prædicatione eſſe non poſſit, quomodo enim diſparatum de diſparato prædicari poſſet proprie? ſequitur eſſe figuratam ita figuratam incarnationem, figuratam paſſionem, figuratam mortem & reſurrectionem, deniq; figuratam redemptionem atq; ſalutem habebimus.

Hoc ſuum lemma amplificat Andreas duobus ſchematicis Rhetoricis ſibi valde familiaribus: prius eſt tragica exclamatio, qua Deum principesq; viros his verbis implorat: *Obſeruate autem per Deum immortalẽ, viri Principes, id hominis monſtrum, nam monſtri aliquid alit.* Poſterius eſt dira imprecatio his verbis concepta. *Increpet te Deus Sathan.*

Nos verò, Iacobe Andrea, non dubitamus & coram viris Principibus, & coram omnibus pijs noſtram ſententiam, quam tu monſtroſè deprauas, exponere: atq; Deum inter te & nos iudicem appellare.

Ac primò quidem, antequam ad maculam, quam nobis inurere conaris diluendam veniamus, obſeruate viri Principes, ſi modò per Theologos noſtris libris ad vos aditus aliquis patet, obſeruate inquam, Iac. Andr: hoc loco monſtrum ſibi ipſi omnibus modis cõtradicẽs alere vobisq; alendum obtrudere. Nam negat propoſitionem hanc, *Deus eſt homo*, eſſe propriam: & tamẽ contẽdit, omnes eius partes proprie, & ſicut ſonant verba, accipiendã & intelligendã eſſe. O rerum & verborũ monſtra, quæ meritò pię mentes exhoreſcunt. Etenim cõtradictio illa conuellit & labefactat axioma, q̄ alioquin tã in Philoſophia, quã in Theologia firmiſſimũ & veriſſimũ eſſe creditur: *Totum eſt eiusmodi, quales ſunt partes omnes è quib. conſtat.* Atqui I. Andr: ait, in propoſitiõẽ, *Deus eſt homo*, omnes partes eſſe proprias, proprieq; intelligẽdas: totũ verò, q̄ ex partibus

tibus componitur; hoc est, ipsam propositionem esse impropriam. Hanc contradictionem quicumq; vult, probet: modò videat vt id sine periculo suo faciat.

Deinde verò obseruate, viri Principes, Iacobum Andream, qui iam diu nihil aliud egit, quàm vt vos in errores induceret, petere principium, sumendo nimirum pro confesso, quod vt demus, nulla nos adigit necessitas. Nam quid responderet Andreas, si nos opponeremus in hac propositione, Deum & hominem non esse disparata: quod ad subsistentiam attinet, quippe cum hic homo non nisi in persona Dei verbi subsistat. Cæterum hæc Andree parùm erudito Logico condonentur.

Tertiò hoc quoq; obseruare vos, viri Principes, operæ pretium omnino erit, nimirum Iacobum Andree ludere, & vobis totiq; Ecclesiæ Dei illudere fallacia æquiocationis in particula, *Figuratè*. Nam longè aliud est aliquid dici figuratè, hoc est figuratis verbis exponi: aliud verò rem aliquam figuratè, hoc est in figura tantum fieri: quæ duo, calumniandi studio, ineptè confundit Andreas. Itaq; minimè sequitur. Hæc res figuratè, hoc est, figuratis & tropicis verbis exponitur: Ergo res ipsa nihil aliud est, quàm nuda & inanis figura, seu non nisi figuratè fit. Nam si hæc Iacobandrica regula locum haberet, & vera esset, multa inde sequerentur absurda, quæ nostram religionem funditus euerterent: id quod aliquot exemplis planum faciam. *Semen mulieris conculcabit caput serpentis, & serpens conteret eius calcaneum.* Genes. 4. vers. 15. Hæc enunciatio tota tropica, tota figurata est: quis verò tam blasphemè impius est, vt vel neget eam figuratam & tropicam esse, vel regulam Iacobandricam secutus affirmare auit, Christum figuratè tantum Diabolum vicissè, & figuratè tantum mortuum esse? Vides ergo Andrea, quò tua te abripat calumniandi insania. *Circumcisio est fœdus inter Deum & Abrahamum.* Hanc propositionem quis adeò rerum rudis est, & figuratam esse neget? aut quis adeò desperatè impius, vt Iacobi Andree regulam secutus, dicat fœdus inter Deum & Abrahamum figuratum tantum fuisse? Intelligitis ergo viri Principes, quantos monstrorum cumulos pariat Andreas Iacobus. Disce igitur Andrea, disce inquam, aliud esse rem figuratis verbis exprimere, & aliud, rem ipsam figuratam esse: et multa Figuratis verbis exponi, quæ tamen vera sint, existant, et fiant: ut modò exemplis demonstraui.

Quartò & hoc obseruate viri Principes, & impium non esse, neque

neq; indè sequi Christum esse figuratum homininem, etiam si quis dicat hanc propositionem, *Deus est homo*, figuratâ & tropicâ esse. Imò hoc & absurdissimū & extremè impium est, si quis in ista propositione synecdochen non admittat, ac proinde figuratam esse neget. Nam nomen, *Deus*, propriè acceptum essentiam Diuinam, quæ tribus personis constat, absolute denotat: atq; idcirco nisi per synecdochen ad hypostasin filij Dei accommodetur, sequetur & Patrem & Spiritum sanctum, hoc est, totam trinitatem incarnatam, passam, mortuam, sepultam, à mortuis resuscitatam esse: quæ quâ hæresin spiret, nemo non intelligit. Deinde verò, *Hominis* appellatio propriè significat humanam naturâ in cōcreto vniuersaliter consideratam: iam nisi in hac propositione, *Deus est homo*, per synecdochen ad indiuiduum illud, quod filius Dei hypostaticè assumpsit & sustentat, transferatur: quis non videt hæresin tuam illam execrandam renouari? quam à Brentio acceptam totidem verbis expressisti Apolog. ad Theses Ingolstad. pag. 38. *Christus homo hoc habet commune cum omnibus sanctis, quod cum eo Deus personaliter fuit vnitus*. En Andrea quò te odium troporum & ignorantia abripuerit? Atque hunc tropum diligenter & accuratè notauit Damascenus lib. 3. de Orthodoxa fide, ex quo ista prius discere debuisti, quàm tam rancidam calumniam viris Principibus proponeres. Τὸ δὲ θεός, inquit ille, καὶ ἄνθρωπος, καὶ ἐπὶ τῆς φύσεως τὰ ἑλ-
 λαι: ὡσπερ ὅταν λέγωμεν, θεός ἐστιν ἀκατάληπτος ἕσις, καὶ ὅτι ἦς θεός. Λαμβάνεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὑποστάσεων, ὡς τὸ μερικώτερον δεχομένον, τὸ τῷ καθολικώτερον ὄνομα: ὡς ὅταν φησὶν ἡ γραφή. διὰ τὸτο ἔχρισέ σε ὁ θεός θεός σου. ἰδὲ γὰρ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἐδήλωσε. καὶ ὡς ὅταν λέγῃ: Ἄνθρωπος τίς ἦν ἐν χάριτι τῆ ἀνσίπιδι: τὸν γὰρ ἰὼβ μόνον ἐδήλωσε.

Denique & hoc obseruate, quæsumus, viri Principes, quid olim Cassianus, Iohanni Chrysofomo coætaneus, de hac re scripserit lib. 6. de Incarnatione Domini cap. 6. *Quicquid ergo de Domino nostro Iesu Christo dixeris, totum dicis: & in Dei filio filium hominis, & in hominis filio Dei filium nuncupabis: tropo scilicet synecdoches, quo & à parte totum intelligitur, & à toto portio nominatur*. I nunc Andrea, & calumniare Cassianum figuratam incarnationem, figuratam passionem, figuratam redemptionem docuisse: cum tamen nemo Orthodoxus in hoc mysterio Cassianum reprehenderit vnquam.

In fine capitis huius grauer conuenitur Andreas de atrocissima calumnia sibi à D. Grynæo facta; de qua pauca nobis dicen-

da sunt, vt intelligatur, vtrum Iacob^o Andreas infcius seipsum, an verò alij Iacobum Andream calumniatur.

Scriptit igitur Iacobus in Confutat. pag. 41. sicut & ipse fate-
tur in Cuculo pag. 120. & 121. *Prædicatio neq; vfitata, neq; figurata, sed
inuistata & sacramentalis est, quando panis de corpore Christi, propter vnionem
sacramentalem, sicut homo de Deo, vel Deus de homine personaliter in Christo
prædicatur.* Hæc sunt verba Iacobi Andreae, è quibus D. Grynaeus
hunc syllogismum extruxit.

*Qualis est prædicatio, Homo est Deus: & Deus est homo: talis est & hæc
prædicatio, Panis est corpus Christi, & è contrà.*

*Sed propter vnionem personalem Homo de Deo: & Deus de Homine præ-
dicatur personaliter.*

*Ergo propter vnionem sacramentalem, de pane prædicatur corpus Christi:
& è conuerso.*

Quid verò Andreas ad hoc? nempe pro beneficio accepto
maledicta reponit. *Æquus Lector*, inquit, *hominis malitiam facile ani-
maduertit. Nam quod D. Iacobus dixerat: Quemadmodū (propter vnionē perso-
nalem) prædicatur homo de Deo, ita (propter vnionem sacramentalem) prædi-
catur panis de corpore Christi. Cuculus, omiſſa in maiori propositione prædica-
tionis & vnionis personalis & sacramentalis specifica differentia, ita maiorem
formauit, quasi D. Iacobus eandem rationem prædicationis & vnionis in vtrâ-
que propositione doceret. Imò D. Iacobe, si non eandem statuis vtrin-
que prædicandi rationem, quid opus erat illa particula compara-
tionis, Si ut? aut si diuersa est prædicandi vtrinq; ratio, quid atti-
nebat has duas prædicationes inter se conferre, & alteram altera
illustrare? aut si diuersum est vtrinq; prædicandi genus, quomo-
do ad vnā & eandem prædicationis speciem prædicatio sacra-
mentalis & personalis à te referuntur? O implicatum Vbiquita-
tis mancipium.*

Cæterum ne amplius conqueri possit Andreas, & ipsi satisfi-
at, en maiorem ita vt vult & censet formabimus, atque in maiori
propositione specificam, quam vocat differentiam, vtriusque
vnionis ponemus: Sed, *Spectatum admisi risum teneatis amici.*

*Quemadmodū propter vnionem personalem homo de Deo, & Deus de homine
prædicatur personaliter: ita propter vnionem sacramentalem panis de
corpore Christi prædicatur sacramentaliter.* En Andrea, habes
maiorem ex animi tui sententiâ. Nunc si placet assu-
me.

Atqui propter vnionem personalem homo de Deo & Deus de homine prædicatur personaliter. Habes minorem, cuius te meritò pudet. Nunc infer complexionem.

Ergo panis de corpore Christi prædicatur propter vnionem sacramentalem sacramentaliter.

Nunc ergo cogita, mi homo, an non verè de te ad hunc modum argumentante D. Grynaeus scripserit: Tu verò, pia doctaque iuuentus, quæ eiusmodi sophismata legis, miserere eorum, qui illa proferunt, hoc tam erudito seculo. Te verò commiseratione dignum esse intelliget pia doctaque iuuentus, si simile hoc argumentandi genus, quod tibi haud ignotum est, obseruabit.

Quemadmodum Iacob: And: Bebenhusij nimia vini ingurgitatione inebriatur: sic idem Andreas foris nimia rerum prosperitate ebrius inflat & effertur.

Atqui Iacobus Andreas Bibenhusij nimia vini ingurgitatione inebriatur: id quod præteritus annus abundè docuit.

Ergo Iacobus Andreas foris nimia rerum prosperitate et affluentia inflatur & effertur.

O auream logicam, ad hunc modum argumenrari docentem. Profectò si Luciano cognita & lecta fuisset, nunquã Philosophos tantoperè risisset & exagitasset.

De consubstantiatione

Caput V.

Consubstantiationem se non statuere, Confutatio Iacobandrica hoc argumento probare voluit:

Non statuunt consubstantiationem, qui fatentur præsentiam Corporis Christi non esse naturalem, sed supernaturalem, diuinam & cælestem.

At ego ista fateor. Non ergo consubstantiationem statuo.

Responsum est, Iac: And: hoc argumèto sibi contradicere, idq; bifariam: primò, quòd dicat, corpus Christi naturale, essenziale, substantiale in & sub pane adesse: item corpus Christi sensualiter & oraliter dêtib⁹ atteri: & tamè neget corp⁹ adesse naturaliter. Dein de vero quòd neget præsentia illà esse spiritualè & tamen affirmet

esse diuinam, cœlestem, supernaturalem: quasi modus spiritalis differat à diuino, cœlesti & supernaturali.

Quid verò ad hæc Cuculus Vbiquitarius? Ad posteriorem contradictionem tacet, hoc est fatetur, veram esse contradictionem, quam conciliare & defendere amplius non possit. Hoc enim sibi vult tam altum silentium. Ergo ex vna parte se victum esse, Cuculus agnoscit. Quid igitur facit? Prioris contradictionis alteram partem quoque agnoscit, & veram contradictionem esse itidem suo silentio probat. Quæ verò inquis, p e Lector est, illa? Hæc est, corpus Christi in, sub, cum pane sensualiter dentibus atteritur: & corpus Christi adest supernaturaliter, & supernaturaliter comeditur. Ergo Iacobus Andreas proficiens tandem fatetur, dentibus sensualiter atterere, & supernaturaliter comedere, contradictionem implicare. Quapropter duobus armis exutus & spoliatus, tertium, quod sibi reliquum esse putat, arripit, & in nos ad huncmodum cōtorquet: *Si Cuculo esset tantum cerebri, quantum fastus & ambitionis, posset fortè cernere aliquod discrimen inter esse rei, & essendi modum.* Animus nobis præfagebat te, rationibus destitutum, conuicijs certaturum esse: quæ tibi libenter relinquimus. Tuum verò erat, si quidem tantum cerebri habes, probare te nō simul modum essendi & ipsum esse exprimere: quando quidem mordicū propugnans illud Lutheri: *Quod pani sit, id ipsum verè & propriè corpori Christi tribuitur propter sacramentalem vnionem.* Cum igitur negare non possis panem adesse in Cœna naturaliter, id est modo naturali & locali: nolens volens concedes corpus naturale & essentialiter naturaliter & essentialiter adesse: quia, tua ipsius confessione, *Corpori Christi verè & PROPRIE tribuitur, quodcunq; pane sit.* Nisi malis dicere, panem quoq; supernaturali modo & illocaliter adesse.

Quid verò amplius habes Andrea? Nempe cum videas te nullo loco consistere posse & omni præsidio denudatū, rides teq; & Lutherum toti mundo ridendū propinas, dum nimirū Lutheri saluā pro nectare habes & alijs propinas. *Et quia adeo stolidus est, ait, pingui Minerua agam, & D. Lutheri explicationem eum docebo, qui ait.* Imò Andrea nec tuum acumen nec Lutheri nobis hoc modo probabis. Et certe nostrā stoliditatem in eo libèter agnoscimus, q̄ Lutheri pinguem Mineruam, quam allaturus es, doceri nō possumus. Cæterū audiamus te renouantē id, q̄ Lutheri existimationē tam augebit, quā hactenus conuiuales eius sermones, à vobis sine iudicio & pietate editi auxerunt. *Prator noster non est in rubris caligis in balneo: Ergo non est in balneo.*

Imò

Imo Andrea hoc Lutheri, *λεπτολόγημα* (ignosce liberius loquē-
ti) nunquam renouāsses, sed ex hominum memoria, quoad po-
tuisses, sustulisses, nisi *βαλανεύς* balneator esses. Nam quæ, dic no-
bis, analogia est & comparatio inter rubras caligas prætoris ve-
stri, hoc est, inter accidens separabile & commune, & inter rem à
suo subiecto ne cogitatione quidem separabilem, imò cum eo
commeansem? Scilicet rubræ caligæ prætori idem sunt, quod in
corpore naturali circumscriptio, localitas, visibilitas, & cæteræ
proprietates, sine quibus corpus consistere nullo modo potest.
De qua tamen re Hosiandrum tuum, cui caligarum natura pro-
culdubio optimè cognita est, utpote à quibus nomē traxerit, con-
sule. Cæterum Andrea dabimus tibi, ut Hosiandro gratum facia-
mus, simile hoc vestrum, quod dum calidis thermis vteremini re-
nouandum censuistis, quatuor pedibus & pulcherrimis caligis
ornatum currere: si prius ad hoc responderis. Potest ne vlla ratio-
ne fieri, ut prætor vester vno & eodem tempore re ipsa sit indutus
rubris caligis, & non sit indutus rubris caligis? Si affirmas An-
drea, quid restat, quàm ut pueris septennibus te ridendum propi-
nes ac fabula fias? Si negas, qua fronte & religione affirmabis,
corpus Christi vno & eodem tempore re ipsa visibile & inuisibi-
le, palpabile & inpalpabile, locale & illocale, finitū & infinitum
esse? Quapropter nolite in re tam seria & graui, tam *ἀπροςδιόρυσα*
afferre exemplam: ne rectè de vobis dicatur: Canis in balneo.

De via regia in controuersia Eucharistia.

Caput VI.

OC quoque capite, ut in multis alijs locis, Iacobus
Andreas bella utitur *εποπλανήσει*, qua vulnus sibi in-
flictum tegere ac dissimulare studet, his verbis: *To-
tum hoc caput nihil habet, ad quod non dudum responsum sit,
præter vnicam calumniam.* Imò Andrea hoc caput illud
in se habet, ad quod nec respondisti, nec respondebis vnquam.
Gloriaris enim, cum magno Ecclesiæ scandalo te cum tuo grege
Vbiquitario præcisè retinere scriptum in verbis Cænæ. Hanc
tuam gloriationem falsam & nihil nisi fumum esse probauit D.
Grynæus his verbis: *Scidices ita retines scriptum in verbis Cænæ, ut Lutheri*

synecdochen non neges: & vt propositionem, Hoc est corpus meum, declares bellis tuis similibus, Quum infans in cunis iacens matri lactandus exhibetur, En, dicitur, tibi infantem. Et quum vinum in cantharo porrigitur: En tibi vinū, dici consuevit. Hæc hæc, inquam, sunt Andrea, quæ tu astuto silentio præterire, quàm verbis & rationib. excusare voluisti. Et vt intelligant pię mentes, quàm longè non solum à verbis, sed etiam à vera earū sententia tuis istis monosyllabis, aberres: hæc, quæ subiungā, mecum recognoscāt. His verbis, Panis est corpus Christi, declaratur quid sit panis in S. Cœna, seu pro qua re, vt cū scholis loquamur, præsupponat vocabulum Panis. At hisce verbis, in, sub, cum panis est corp. Chr. indicatur non quid sit panis, sed vbi sit Christi corp, quod à fine S. C. plurimum abhorret. Quandoquidem non ex S. C. sed ex artic. fidei & alijs S. locis, vbi nunc Christi corpus degat, erudimur; videlicet nō ī pane, sed in cœlo: ūde id quoq; ad iudiciū non in panem venturū esse scimus & expectamus. Respondisti ne vnquam ad hæc Andrea? an etiam te respondere posse confidis?

Nunc audiamus calumniam illam, quam in h. c. contineri affirmas, audiamus: *Tribuit nobis, inquit Cuculus, I. Andr. quod & Transsubstant. probemus. Et addit conuicia. Habet iuuentus triste exemplum cecitatis & mentiendi libidinis in hoc homine.* Hæc igitur, quandoquidem tu ita vis, sit calumnia: quid verò tu ad illam? *Mirabar initio, quo modo Transsubstantiatio illis tribui posset, qui in actu Cœna nil nisi panem & vinum distribui fabulantur: sed cum verba inspicerem calumniatorem deprehendi.* Imò tu Andrea simul & fabularis & calumniaris. An non enim inanis illa tua fabula & impudens calumnia est: qua ais, nos fabulari in Cœna nil nisi panem & vinum distribui? Monstra, Andrea, in nostris scriptis vel vnum eius rei apicem: & simul te nec calumniatorem, nec fabulatorem esse demonstrabis. Vt autem candidus Lector intel- ligat D. Grynæum calumniatorem à te non deprehendi: confide- ret hæc tua verba, quibus Transsubstantiationē nobis apertè tri- buis. *Benè autem, ait Hypocrita, bonam nostram causam tum demū agemus, si in hac disputatione, mediam regiamque viam ingressi, neq; ad dexteram neq; ad sinistram nimium deflexerimus. Vtinam & ipse & socij eius hoc face- rent: Sic enim neque Pontificum Transsubstantiationem approbarent, nec peculiararem suum errorem de significatione & representatione dumtaxat corporis & sanguinis Christi approbarent.* Si igitur Andrea nobis Transsubstantiationem non tribuisti: fac tua contradictoria Dialectica, vt se- mel emissum verbum, non sit emissum. O te cæcum & miserum Vbiquitatis mancipium.

Confutat.

1.

Calumnio-

Calumniosa interpretationes.

Caput VII.

N hoc quoq; capite miserum sese ac miserandū præbet Andreas: ac vt D. Grynæum leuitatis conuincat, sese Transubstantiatoribus atque Consubstantiatoribus, quod hætenus strenuè dissimulauit, annumerat. Nam scripserat D. Grynæus eos, qui Transubstantiationem seu Consubstantiationem profitentur, Christū mundi Elementis affigere, & ex Sacramentis totidem idola facere. Iacobus ergo Andreas dū se hoc loco notari & perstringi tam pertinaciter affirmat: quis non videt hunc hominem sese in grege Transubstantiatorum & Consubstantiatorū annumerare. O miserum Vbiquitatis mancipium. Illud verò ridiculū est, quòd Andreas, tanquā Atlas quidam & pomposus Maximus, conatur probare se hoc loco à D. Grynæo perstringi, tali argumento nixus. *Grynæum non tantum de imperitis Pastoribus locutum esse. patet ex particula, Quicunq;e. Ergo Grynæus Iacobum quoq;e Andream perstringit.* Itaq; caue Germania, sub pœna excommunicationis, ne tuum Pseudopapam imperitis pastoribus annumeres. Sed valeant hæc leuicula, quibus Vbiquitas, otio abundans, sese oblectat.

Vnum hoc addam, quo Andreas probat ludum non esse, si quis dicat: Corpus Christi adest in mysterio, adest realiter, adest in pane, tali argumento vsus.

Si ludus est dicere, corpus Christi adest in mysterio, adest realiter: tum sequetur etiam ludum esse dicere: ἄβγ, & realiter seu reipsa assumfit carnem: Et quod verbum caro factum est, est mysterium.

Scitè profectò admodum & festiuè ludum ludo accumulās. Scilicet nihil interest inter vsū vocabuli Mysterij, quādo de Sacramentis dicitur, rem adesse in mysterio: & quando de incarnatione aeterni Filij Dei dicitur, *Sine controuersia mysterium pietatis magnū est: Deus conspicuus factus est in carne.* 1. Tim. 3. 16. Nihil autem intererit, si Iacobus Andreas probauerit, Corpus Christi eodē modo copulari cum pane, quo in vna Christi persona duæ naturæ vniuntur. Quis igitur non videt Iacobum Andream etiam hoc modo, vidente & lugente Ecclesia Dei, ludere & ridere: cum res toto genere differentes conferre non dubites?

Dicimus ergo Andrea, & veritate nobis assentiente dicimus, te & ludere & cōtraria dicere, & simplicitate tuorum abuti: quocirca

ties affirmas corpus Christi & essentialiter, realiter, corporaliter in, sub, cum pane esse, & in mysterio adesse: quippe cum vox mysterij, hoc modo accepta, Patribus nihil aliud significet, quam quo id quod oculis videtur, aliud intellectui considerandum & contemplandum proponitur: quod iam pridem ex nostrorum scriptis discere potuisses, si modò culturæ patientem commodâs- ses aurem.

De Anabaptistis.

Caput VIII.

Hoc capite, omissis Anabaptistis, suam de nudis symbolis calumniam duobus argumentis confirmat Andreas: prius hoc est.

Nostri aduersarij dicunt nobis in Sacramentis nihil amplius præberi, quàm in simplici verbo: corpus Christi nuuc procul absens: corporis nostri nullam aliam actionem præter meram symbolorum acceptionem: ideo memorialia panis & vini adhiberi, vt recordatio sint corporis & sanguinis Christi, re ipsa absentium, neq̄, opus esse symbolis si re ipsa adesset: abesse sinamus donec redeat, præsertim cum corpore eius opus nihil habeamus.

Ergo nuda symbola constituunt.

Nititur Andrea tua calumnia falsa hypothefi & ruinoso fundamento: quod fingit in Sacramentis signum & rem signatam nõ relatione Sacramentali, sed sua essentia in eodem loco coniungi & copulari. Hæc falsa opinio nudius tertius excogitata ad eò altas radices egit in animo tuo, vt nuda symbola constitui vocifereris, nisi detur corpus Christi in pane, vt auenam in sacco, pecuniam in loculo, vinum in cantharo, infantem in cunis, includi & contineri. Valeant ergo istæ auenaciæ, nummatix vinarix & infantariæ similitudines, quæ cum sacramentali coniunctione nullam cognationem nullamque similitudinem habent. Circumcisio certè, quam Paulus Rom. 4. 11. *σφραγίδα* sigillum fidei nominat, sine blasphemia non potest dici nudum symbolum, etiamsi sub externa præputij circumcissione, iustitia fidei, quæ Christus est, non delituit. Sic sigilla literis appensa non id eò, nisi ab homine infano, nuda signa dici possunt, etiamsi res illa, quam obsignant, & ad quas confirmandas literis appenduntur, non sit in & sub sigillis localiter contenta.

Cæterum

Cæterum cum Andreas in suo antecedente multa falsa crimina accumulârit, operæ pretium me facturum arbitror, si ea paucis perstrinxero & refutârô.

1. Ais nos docere, *In Sacramentis nihil præberi amplius, quàm in simplici verbo.* Rectè sanè Andrea: tu verò caue sis, ne veritatis confessionem in nobis reprehendêdo, dupliciter peccare videaris. Nam primò quis quæso te docuit sigillis plura obfignari, quàm in verbo promissionis exprimantur? Profer si potes tuæ opinionis testem ἀξιόπιστον fide dignum: cum videas nos nostræ sententiæ Christum testem habere: qui Ioh. 6. idem corpus comedendū esse docet, quod in Cæna. Deinde verò in eo peccas grauitèr in ipsum Deum, quod ex nostra sententia, quæ verbo Dei fulcitur, falsum concludere tentas: quo nihil aliud facis, quàm vt verbi Dei dignitatem penitus extenues atq; imminuas. Etenim si, vt tu falsò colligis, Sacramenta ideo nuda sýmbola sunt, quia in eis nihil amplius quàm in simplici verbo proponitur, & præbetur: quid restat, quàm vt dicas verbum Dei vacuum & inane quiddam, hoc est falsum & mendax esse? Vide Andrea quò te infana reprehendendi et calumniandi libido abripiat? O te implicatum Capernaitarum nepotem.

2. Ais nos docere, *Corpus Christi nunc procul absens esse.* Docemus sanè hoc, sic à Scriptura & symbolo Apostolico edocti: loquimur autem, vt sæpe iam vobis ostendimus, de σωματικῆ ἀπύσια corporali & locali absentia, quæ veram & spiritualem Christi eiusque beneficiorum participationem nequaquam tollit. Libenter enim vsurpamus illud Cyrilli. *Et si corpore absens est Christus, Patri pro nobis apparens, & ad dexteram ipsius sedens, tamen habitat in sanctis per Spiritum, nec patitur eos orphanos esse, quibus in Cælum ascendens, Spiritum misit. Non enim conuersari carne cum Apostolis poterat, cum ascenderit in Cælum.*

3. Ais nos docere, *Corporis nostri nullam in Cæna aliam actionem, præter meram symbolorum acceptionem.* Rectè sane Andrea: sed idcirco fidei actionem, quæ non imaginaria est, vt tu monstrosè fingis, nequaquam tollimus, quin imò cõtra vos Capernaitarum posteros constanter asseueramus. Meritò enim nobis placet aureum illud Bernardi super Cantica. *Quasi verò Christus, quum iã ascenderit in Cælum tangi aut velit aut possit: & vtiq; poterit, sed affectu non manu, voto non oculo, fide non sensibus.*

4. Ais docere nos, *Ideo memorialia panis & vini adhiberi, vt recordatio sint corporis & sanguinis Christi reipsa absentium, nec enim opus esse symbolis,*

*si res ipsa adesset. Panem & Vinum in S. Cœna adhiberi μνημόσυνα & memorialia corporis & sanguinis Christi, nec tu negare potes Andreas: nisi falsum esse probes, quod Christus dixit: Hoc facite εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν in mei recordationem, Luc. 22. 19. Adhiberi verò memorialia non præsentium sed absentiu rerum (si videlicet corporalem & localem præsentiam spectes, nam spirituales præsentiam nequaquam negamus) nec tu inficiaberis, nisi Paulum mendacij arguere religio nõ sit, quando dixit: Quotiescunq; ederitis panem hunc, & biberitis poculum hoc, mortem Domini annunciate ἄχρως ἢ ἂν ἔλθῃ ὑσ-
 que quò venerit. Sed quid opus est multis? si panem & vinum memorialia corporis & sanguinis Christi concedis, vt necesse habes concedere, simul concedes res, quarum μνημόσυνα sunt & quorũ memoriam nobis reflicant, locati situ abesse: nisi sensu communi te quoque orbatum esse declares, qui rectè docet: τὸ μὲν παρόντ' αἰ-
 δησιον εἶναι: τὸ δὲ μέλλοντ' ἐλπίδα: τὸ δὲ γενομένον μνήμην. Quæ ad hunc modum, vt tu quoque intelligas, interpretamur: Præsentis est sensus: futuri spes: præteriti memoria. At tuus sensus Vbiquitarius & Capernaiticus te ita fascinauit, vt putes τῶν παρόντων εἶναι τὴν μνήμην, res præsentis non sensu, sed memoria comprehendendi. O cæcum Vbiquitatis mancipium. Nos autem Deo gratias agimus, quòd licet nobis cum B. Ambrosio dicere; Quia morte Domini liberati sumus, huius rei memores in edendo & potando, carnem & sanguinem, quæ pro nobis oblata sunt, significamus.*

5. Ais nos dicere, *Sinamus donec redeat, præsertim cum corpore eius nihil opus habeamus.* Prius illud in nostrorum scriptis reperiri non memini: quare tuum figmentũ esse nihil dubito. Hoc autem scimus & ex S. L. didicimus: Christum è Cœlis nobis expectandum esse; Christum rediturum non in panem sed ad iudicium: Christum oportere ἔρανον δέξασθαι ὑπ' οὐρανῶ δεχθῆναι Cælo capi, vt interpretatur Nazianzenus, vsq; ad tempora restitutionis omnium: Christum ita reuersurum, vt ascendere visus est. Itaq; bona conscientia vobis Eutychis nepotibus opponimus illud Vigilij lib. 4. contra Eutychen, Vbiquitariorũ Patriarcham: *Quando caro in terra fuit, non erat vtiq; in cælo: & nunc quia in cælo est, non est vtiq; in terra; & in tantum non est, vt secundum ipsam expectemus venturum de cælo, quem secundum verbum nobiscum esse dicimus in terra.* Hanc piam pij Martyris confessionem nullo modo eludes, etiamsi eum millies centies Dormitium nominaueris.

Posterius autem, quod hoc loco ponis, tuum crimen est, quod
 tua.

tua tibi dictauit Vbiquitas. Quis enim quæso te per Deū immortalem, ex nostris vnquam dixit aut scripsit, Nos corpore Christi nihil opus habere? Profer, si potes, vnum apicem: sin minus calumniator esto. Quò autem collimes mihi videor videre. Scripserunt nostri nobis nunc nihil opus esse corporali & locali, carnis Christi præsentia, vsque ad extremi iudicij diem. Huius verò suæ sententiæ duas rationes attulerunt: vnã quod Christus suam carnem nobis nequaquam subducturus & in Cælum euecturus fuisset, si eius corporalis præsentia, peracto pro peccatis nostris *ἀποφ*, nobis necessaria fuisset. Alteram, quod Christus ipse dixit: *Expedi vobis vt ego abeam, nisi enim abiero, consolator ille non veniet ad vos.* Itaq; cùm nostrã sententia verbo Dei fulciatur, tuum præiudicium minimè extimescimus. Deus autem tuam calumniandi infamiam, noli dubitare, paulò post coercebit.

Nunc accedo ad alterum argumentum cuius hæc est sententia:

Zuinglius ait, panem & vinum symbola tantum esse: panem præter panem nihil amplius esse: panem & vinum non aliud quam signa duntaxat esse: quod rei substantiam atinet præter panem & vinum non quicquam adest.

Ergo Zuinglius nuda signa statuit.

Imò Andrea, ne hac quidem ratione calumniæ crimen effugere potes. Nam cum Eucharistia, vt Irenæus rectè monuit, constet duabus rebus, terrena & cœlesti: quarum illa signum, hæc verò res signata ab Ecclesiasticis Doctõribus, nominatur: dic tu nobis an vllõ modo fieri possit, vt res terrena & signum aliud esse possit, quàm res terrena & signum, quod ad rem signatam sacramentaliter significandam adhibetur; An verò signum, pro re signata nobis habendum putas? An signa sacramentalia non finium tantum, sed substantiarum ratione mutantur? Responde Andrea si potes: sin verò non potes, desine tandem in cineres magni Dei serui tam impotenter debachari. Caterùm excipies, *At Zuinglius præter panem & vinum, quod ad rei substantiam atinet, nihil adesse scripsit. Ergo nuda signa constituit.* Respondeo? Noli Andrea mordere mortuum fallacia à dicto secundum quid ad dictum simpliciter, hoc est, noli calumniosè ad veram & spiritualem Christi corporis in Cœna præsentiam detorquere, quod Zuinglius Pontificiæ Transsubstantiationis crasso figmento, & Cameracensi siue Capernaicæ, quam vos reipsa doceris, verbo autem negatis, Consubstantiationi oppo-

fuit. Quid enim Zuinglius de vera Corporis Christi in Cœna præsentia veraque eius participatioue senserit, vt omnibus constare possit, & hac calumnia Zvinglium à te violari, vt neminem lateat, an Zuinglij de hac re confessionem ad Regem Franciscum. *Christum*, inquit, *credimus verè esse in Cœna imò non credimus Domini esse Cœnam, nisi Christus adsit. Item, Afferimus non sic carnaliter & crasse manducari corpus Christi, vt isti perhibent, sed verum Christi corpus credimus in Cœna sacramentaliter & spiritualiter edi à religiosa, fidei & sancta mente.* Hæc Zuinglius : & quis iam tibi Calumniator videtur Cucule Vbi-quitarie?

Cætera, quæ supersunt, imprimi non poterunt, quia tardius missa fuerunt.

Errata Candidus Lector sic emendet.

In titulo lege Fescennino. p. 4. præfat. l. 25. lege commodo. p. 4. l. 15. eos. Eadem l. 17. boaius. Eadem fa. 2. lege obfistens. In Opere. p. 3. l. 25. ἀλόγως, p. 5. l. 9. sensurus. p. 6. l. 22. Polanum. p. 11. l. 14. ἑπιμύλων. p. 13. l. 25. σφαιρίδα. p. 15. l. 1. dele nihil. eadem l. 8. iudices. p. 19. l. 33. post, non solum Ecclesiam Germanicam, adde, turbat. p. 21. l. 25. l. exultando.

Ob. 6. II, 3069